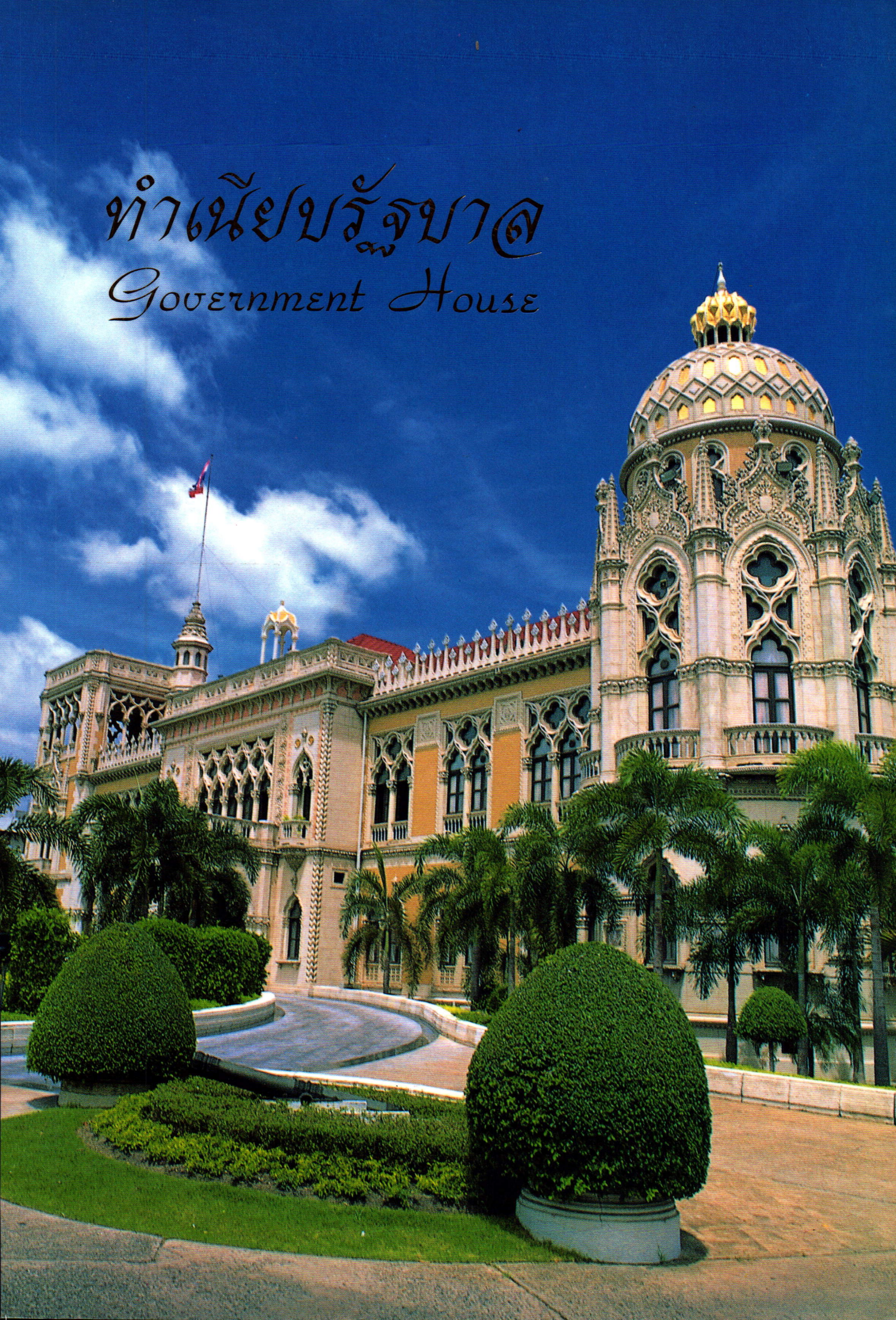
ทำเนียบรัฐบาล
Government House

ทำเนียบรัฐบาล

Government House

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
จัดพิมพ์เผยแพร่ พุทธศักราช ๒๕๓๙

คำนำ

ทำเนียบรัฐบาล เป็นสถานที่ปฏิบัติราชการแผ่นดินของผู้บริหารสูงสุดของประเทศ คือ นายกรัฐมนตรี เป็นสถานที่สำคัญที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน เป็นที่เชิดหน้าชูตาและภาคภูมิใจของประชาชนชาวไทย สมควรแก่การรวบรวมข้อมูลและจัดพิมพ์เป็นหนังสือเผยแพร่แก่ประชาชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๐ ได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำหนังสือทำเนียบรัฐบาล ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ เพื่อจัดพิมพ์หนังสือทำเนียบรัฐบาลฉบับภาษาไทยออกเผยแพร่ ซึ่งได้รับความสนใจจากประชาชนจำนวนมาก ดังนั้น คณะอนุกรรมการจัดทำเอกสารภาษาอังกฤษ ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๙ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรนำหนังสือทำเนียบรัฐบาลมาจัดพิมพ์ขึ้นใหม่โดยนำต้นฉบับภาษาไทยฉบับเดิมมาปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เนื่องจากในช่วงระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมาได้มีการปรับปรุงอาคารสถานที่ภายในบริเวณทำเนียบรัฐบาลให้สวยงามขึ้น มีการก่อสร้างอาคารเพิ่มเติมและโยกย้ายสถานที่ทำงานของข้าราชการเพื่อรองรับการขยายตัวของหน่วยราชการต่างๆ ภายในทำเนียบรัฐบาล

หนังสือทำเนียบรัฐบาลฉบับปัจจุบันจัดทำขึ้นเป็น ๒ ภาษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่แก่ผู้เข้าเยี่ยมชมทำเนียบรัฐบาลและอาคันตุกะชาวต่างประเทศที่เข้าเยี่ยมคารวะนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ตลอดจนผู้ที่สนใจในประวัติความเป็นมาของทำเนียบรัฐบาล

คณะอนุกรรมการจัดทำเอกสารภาษาอังกฤษหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือทำเนียบรัฐบาล (Government House) จะมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านได้ทราบถึงความสำคัญและประวัติความเป็นมาของทำเนียบรัฐบาลได้เป็นอย่างดี

(นายวิลาศ สิงหวิสัย)
ประธานคณะอนุกรรมการจัดทำเอกสารภาษาอังกฤษ

Foreword

Government House is the workplace of the nation's chief executive officer, the prime minister. It is the nation's showpiece, a national monument of historical importance in which Thai people take pride and would like to share with their compatriots and foreign visitors in the form of an illustrated publication.

An Ad Hoc Committee for the Publication of the Book **Government House** was appointed in 1987 by the National Identity Board. Its publication in Thai was well received by the general public, so much so that the Sub-committee for English Language Publication of 1996 under the National Identity Board decided to publish a second edition, by revising and updating the original edition.

In the course of ten years, Government House has been face-lifted and renovated. More buildings are being constructed and a number of agencies have been relocated here in keeping with the increased workload of the Prime Minister's Office.

The present bilingual edition of this publication is meant for a wider audience, including foreign visitors and guests who pay courtesy calls on the prime minister, deputy prime ministers and ministers to the Prime Minister's Office as well as those who are interested in the history of Government House.

The Sub-committee for English Language Publication hopes that this book will assist its reader to a certain extent in his/her quest for a background knowledge of Government House and its place in our cultural heritage.

(Dr. Wilars Singhawisai)
Chairman
Sub-committee for English Language Publication
August 1997

คำนำ
(พิมพ์ครั้งที่ ๑)

หนังสือเรื่อง ทำเนียบรัฐบาล เป็นหนังสือที่คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๔/๒๕๓๐ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๓๐ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำหนังสือ **"ทำเนียบรัฐบาล"** เล่มนี้ขึ้นคณะหนึ่ง โดยกำหนดให้มีหน้าที่พิจารณารวบรวมข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทำเนียบรัฐบาล ตลอดจนประวัติความเป็นมา แล้วเรียบเรียงให้ถูกต้องและเหมาะสม จัดพิมพ์ให้ประชาชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้มีโอกาสรู้จักสถานที่สำคัญ อันเป็นสถานที่ปฏิบัติราชการของหัวหน้าคณะรัฐบาล ซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดของประเทศ คือ นายกรัฐมนตรี ซึ่งนับได้ว่ามีความสำคัญระดับชาติแห่งหนึ่ง

บัดนี้ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำหนังสือทำเนียบรัฐบาล ได้พิจารณารวบรวมข้อมูลและรายละเอียดที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของทำเนียบรัฐบาล จากหลักฐานทั้งที่เป็นเอกสารและคำบอกเล่าของผู้ที่ได้เคยเกี่ยวข้องกับการก่อสร้างปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ทำเนียบฯ ในแต่ละยุคแต่ละสมัย ตลอดจนผู้ที่ได้เคยอาศัยอยู่และปฏิบัติราชการในสถานที่สำคัญแห่งนี้เท่าที่ยังมีชีวิตอยู่ โดยลำดับแล้วเรียบเรียงจัดทำเป็นรูปเล่ม อันประกอบด้วยเนื้อหาสาระสำคัญและภาพทั้งในอดีตและปัจจุบันขึ้นเผยแพร่ตามวัตถุประสงค์ของราชการเรียบร้อยแล้ว จึงหวังว่าหนังสือทำเนียบรัฐบาลจะอำนวยประโยชน์แก่ประชาชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้เป็นอย่างดี

(ม.ล. นวลผ่อง เสนาณรงค์)
ประธานคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำหนังสือ
"ทำเนียบรัฐบาล"

Foreword
(1st edition)

The National Identity Office, the Secretariat of the Prime Minister, has produced a book, entitled **Government House** in accordance with Directive No. 24/2530, dated January 31, 1987, calling for the establishment of an Ad Hoc Committee for the publication of a book on Government House. The Committee had the duty to compile and study information on Government House, including the historical background, and, after verifying its accuracy, publish the information in book form so that both Thai and foreign nationals may learn of the importance of this historical building which serves as the office of the prime minister, the nation's highest administrator.

Relying on documentary evidence and interviews with people involved at different times with the construction and renovation of Government House, as well as people who have at one time resided or worked in this historical building, the Committee has now compiled information and other details on the historical background of Government House and brought out this publication, illustrated by rare photographs. It is sincerely hoped that the book **Government House** will be of some benefit to both Thai and foreign nationals.

(M.L. Nualpong Senanarong)
Chairperson
Ad Hoc Sub-Committee
for the Publication of the Book
"Government House"

สารบัญ

ความสำคัญ	๑
ประวัติความเป็นมา	๒
ตึกไทยคู่ฟ้า (ตึกไกรสร)	๑๖
ตึกนารีสโมสร	๘๖
ตึกแสงอาทิตย์ (ตึกที่ทำการไปรษณีย์และโทรเลข สาขาทำเนียบรัฐบาล)	๘๘
ตึกสันติไมตรี	๙๐
ตึกบัญชาการ (หลังเก่า)	๑๐๐
ตึกบัญชาการ (หลังใหม่)	๑๐๒
ตึกสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	๑๐๖
ตึกสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	๑๐๗
ตึก ๖ ชั้น	๑๐๙
ส่วนการศึกษาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ	๑๑๐
บทสรุป	๑๑๑

Contents

Introduction	1
Historical Background	2
Thai Khu Fa Building (Kraison Building)	16
Nari Samoson Building	86
Saeng Athit Building (Post & Telegraph Office, The Prime Minister's Office Branch)	88
Santi Maitri Building	90
The (former) Command Building	100
The (new) Command Building	102
Office of the Secretariat of the Cabinet Building	106
Office of the Permanent Secretary, The Prime Minister's Office	107
Six-Storey Building	109
Education Division, Chulachomklao Royal Military Academy	110
Conclusion	111

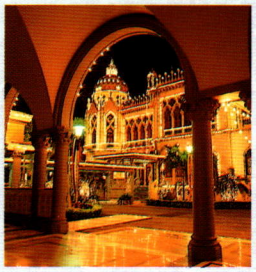

ทำเนียบรัฐบาล
Government House

ความสำคัญ ทำเนียบรัฐบาลเป็นสถานที่ราชการสำคัญที่สุดในระดับชาติแห่งหนึ่ง เพราะเป็นที่ประชุมของคณะรัฐมนตรี เป็นที่ทำงานของนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กับเป็นที่ตั้งสำนักงานของหน่วยงานระดับกรมอีกหลายหน่วย ได้แก่ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตลอดจนเป็นที่ประชุมของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการต่างๆ ของส่วนราชการที่กล่าวแล้วนอกจากนี้ทำเนียบรัฐบาล ยังเป็นสถานที่ต้อนรับบุคคลสำคัญระดับผู้นำชาวต่างประเทศ ที่เข้ามาเยือนประเทศไทย และเข้าพบนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรีอีกด้วย

ในบางโอกาสรัฐบาลยังได้จัดงานเกี่ยวกับรัฐพิธีขึ้นที่นี่ เช่น งานสโมสรสันนิบาตเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาฯ เป็นต้น และใช้บริเวณกับอาคารบางหลังจัดต้อนรับข้าราชการประชาชน จัดสัมมนา จัดนิทรรศการ และจัดเป็นสถานที่มอบรางวัลเกียรติยศที่ภาครัฐบาลและภาคเอกชนจัดขึ้น

ความสำคัญอีกเรื่องหนึ่งของทำเนียบรัฐบาล คือ ประวัติความเป็นมาและความงดงามทางรูปแบบสถาปัตยกรรมของตัวอาคารบางหลังที่มีมาก่อนเป็นทำเนียบรัฐบาล เป็นที่สนใจของคนไทยและชาวต่างประเทศแม้ในปัจจุบัน

Introduction Government House is one of the most important government buildings in the country. It is the venue for meetings of the Cabinet, the official office of the prime minister, deputy prime ministers and ministers to the Prime Minister's Office. Many department-level offices are located here, including the Secretariat of the Prime Minister, the Secretariat of the Cabinet, the Office of the National Security Council, the Office of the Permanent Secretary, the Prime Minister's Office. It is also the venue for meetings of various committees and sub-committees attached to these offices. Important foreign dignitaries on official visits to Thailand, pay courtesy calls on the prime minister a nd deputy prime ministers at Government House.

State ceremonies such as the state receptions to celebrate of His Majesty the King's birthday are held at Government House. The grounds, together with some of the buildings, are used to receive government officials and the general public, attending meetings, seminars, exhibitions and award presentation ceremonies held by the public and private sectors.

Also of importance is the historical background of Government House, along with the splendid architectural details found in some of the buildings constructed prior to establishment and which continue to win the admiration of both Thais and foreigners to this day.

ประวัติความเป็นมา ก่อนเป็นทำเนียบรัฐบาล บริเวณพื้นที่ภายในรั้วกำแพงโดยรอบนี้ มีชื่อเดิมว่า **"บ้านนรสิงห์"** เจ้าของบ้านคือ **"พลเอก พลเรือเอก เจ้าพระยารามราฆพ"** *(ม.ล.เฟื้อ พึ่งบุญ)* ผู้เคยดำรงตำแหน่งสำคัญๆ ทางราชการ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ กล่าวคือ ท่านเคยดำรงตำแหน่ง ผู้สำเร็จราชการมหาดเล็ก องคมนตรี อุปนายกเสือป่า พลเอก กองทัพบก พลเรือเอกกองทัพเรือ นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ใกล้ชิดพระองค์อยู่ตลอดเวลา เช่น โปรดให้เป็นหัวหน้าห้องพระบรรทม นั่งร่วมโต๊ะเสวยทั้งมื้อกลางวันและกลางคืนตลอดรัชกาล และตามเสด็จโดยลำพังกับพระองค์เป็นต้น

บ้านนรสิงห์ ตั้งอยู่ที่ตำบลดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีบริเวณเนื้อที่ตามโฉนด ๒๗ ไร่ ๓ งาน ๔๔ ตารางวา เจ้าของบ้านได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พร้อมทั้งได้รับพระราชทานพระราชทรัพย์มาจัดสร้างอาคารและสิ่งต่างๆ ในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว

ชื่อบ้านนรสิงห์ ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่า เป็นชื่อที่ได้รับพระราชทาน หรือเจ้าของบ้านตั้งขึ้นเอง แต่ **"นรสิงห์"** นั้นเป็นชื่อของพระนารายณ์ที่ทรงอวตารลงมาในโลกมนุษย์ในร่างของนรสิงห์ เพื่อปราบยักษ์ร้าย

Historical Background Prior to becoming Government House, the area within the boundaries of these walls known as *Ban Norasingh* or Villa Norasingh. The owner of this house was General Admiral Chao Phraya Ram Raghop (Mom Luang Fua Phungbun), a distinguished government official during the reign of King Vajiravudh, Rama VI. Among the important posts he held are Regent, Royal Page, Privy Councillor, Vice President of the (now defunct) Sua Pa Organization (Wild Tigers Corps), Army General, and Navy Admiral. He was greatly favoured by King Vajiravudh who kept him as his close aide and appointed him Head of the Royal Chambers. He also dined at the royal table every lunch and dinner throughout the entire Sixth Reign and accompanied the king alone on occasion.

Villa Norasingh is situated on a piece of land measuring 27.345 rai (approx. 11 acres) in Dusit Sub-district, Dusit District, Bangkok. The land was bestowed on the courtier by King Vajiravudh together with the necessary funds for the construction and decoration of the residence.

The Name Norasingh There is no clear evidence showing whether the residence was named by King Vajiravudh or by the owner himself. **Norasingh,** however, was the god Vishnu incarnate who subjugated a fierce demon known as **Hiranyakasipu.** Norasingh had the head of a lion and the body of a human. The fingernails, which resembled lion

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงฉายหมู่กับคณะเสือป่า

King Vajiravudh, Rama VI, and members of the Wild Tiger Corps

พลเอก พลเรือเอก เจ้าพระยารามราฆพ (ม.ล.เฟื้อ พึ่งบุญ)

General Admiral Chao Phraya Ram Raghop (Mom Luang Fua Phungbun)

ที่ชื่อ **"หิรัณยกศิปุ"** โดยมีเศียรเป็นสิงห์ แต่พระวรกายเป็นมนุษย์ เล็บที่ปลายนิ้วเป็นกรงเล็บสิงห์ ใช้เป็นอาวุธฯ *(รายละเอียดโปรดดูในลิลิตนารายณ์สิบปาง พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)*

แต่เดิม บ้านนรสิงห์ เคยมีรูปปั้นนรสิงห์เต็มตัว ตั้งอยู่บริเวณสนามหญ้าหน้าตึกไทยคู่ฟ้า ปัจจุบันรูปปั้นนรสิงห์อันเป็นสัญลักษณ์ของบ้านไม่มีอยู่แล้ว ไม่ทราบว่าได้เคลื่อนย้ายไปอยู่ ณ ที่ใด

ทำเนียบรัฐบาล หลังจากที่ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการราษฎร ตามผลการประกาศพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ใช้พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๗๕ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ แล้ว ถือว่า คณะกรรมการราษฎรที่ตั้งขึ้นเป็นคณะบริหารนั้น เป็นที่มาของคณะรัฐมนตรีในวันถัดจากวันที่ประกาศพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ใช้พระราชบัญญัติดังกล่าว และได้ถือเอาวันที่ ๒๘ มิถุนายน เป็นวันสถาปนาสำนักนายกรัฐมนตรีตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา สถานที่ปฏิบัติราชการของคณะกรรมการราษฎร อยู่ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม ซึ่งใช้เป็นสภาผู้แทนราษฎรด้วย ขณะนั้น พระยามโนปกรณ์นิติธาดา *(ก้อน หุตะสิงห์)* เป็นประธานคณะกรรมการคณะราษฎร พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ พระราชทานรัฐธรรมนูญ ในวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ ทรงแต่งตั้งให้พระยามโนปกรณ์นิติธาดา เป็นนายกรัฐมนตรี ตามรัฐธรรมนูญฉบับนั้น สถานที่ปฏิบัติราชการของนายกรัฐมนตรียังคงอยู่ที่พระที่นั่งอนันตสมาคมตามเดิม

ต่อมาพลเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา *(พจน์ พหลโยธิน)* เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๖ สถานที่ปฏิบัติราชการของนายกรัฐมนตรีเปลี่ยนไปอยู่วังปารุสกวัน เพราะวังปารุสกวันถูกผู้เปลี่ยนแปลงการปกครองยึดไว้ สถานที่ทำงานในตอนแรกเรียกว่า **"วังปารุสกวัน"** บ้าง **"สำนักนายกรัฐมนตรีวังปารุสกวัน"** บ้าง แต่ต่อมา เรียกว่า **"สำนักนายกรัฐมนตรีวังปารุสกวัน"** ชื่อเดียว ครั้นถึงสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๑ สำนักนายกรัฐมนตรี ได้เปลี่ยนไปอยู่ที่วังสวนกุหลาบ ซึ่งอยู่ใกล้ๆ กับวังปารุสกวันนั่นเอง

ใน พ.ศ. ๒๔๘๔ ระหว่างสงครามมหาอาเซียบูรพา ญี่ปุ่นได้มีการเจรจาขอซื้อหรือไม่ก็ขอเช่าบ้านนรสิงห์ ด้วยเห็นว่ามีความสวยงาม เพื่อทำเป็นสถานทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย แต่ความปรากฏในเวลาต่อมาว่า ในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ พลเอก พลเรือเอก เจ้าพระยารามราฆพ เจ้าของบ้านนรสิงห์ได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง คือ นายปรีดี พนมยงค์ เสนอขายบ้านนรสิงห์ให้แก่รัฐบาลในราคา ๒ ล้านบาท เพราะเห็นว่าใหญ่โตเกินฐานะและเสียค่าบำรุงรักษาสูง กระทรวงการคลังปฏิเสธ แต่ถึงเดือนกันยายน พ.ศ.

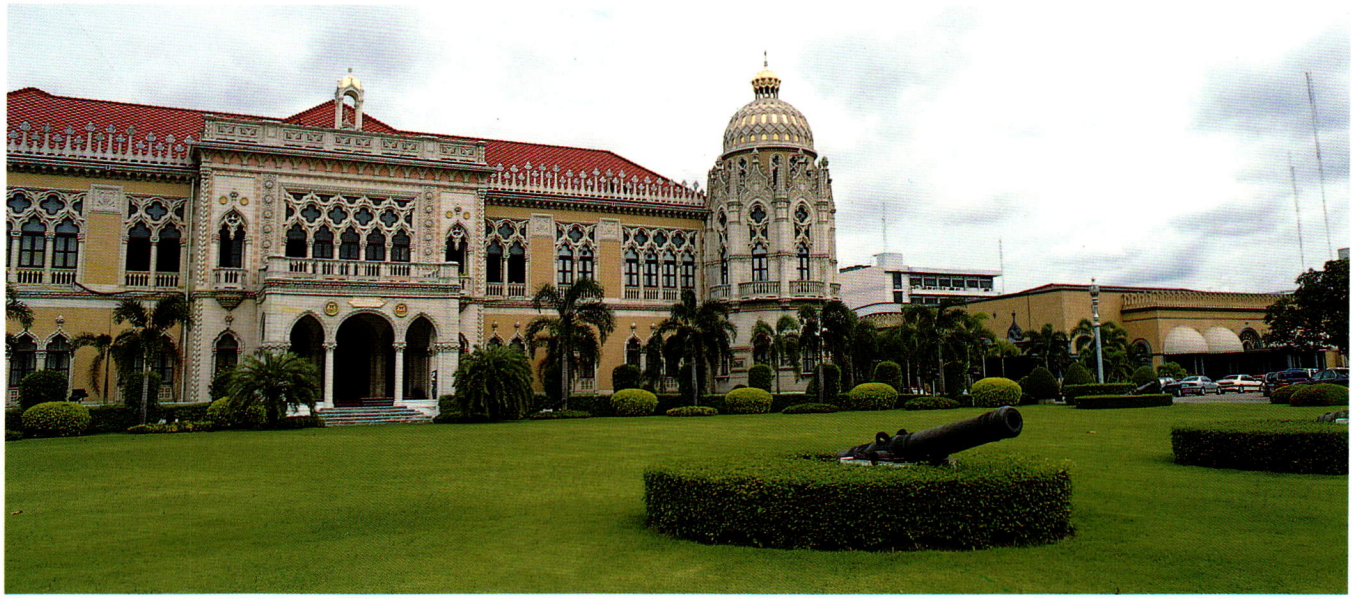

claws, were used as his weapon. *(For details see Lilit Narai Sip Pang [A Treatise on the Ten Incarnations of Vishnu] by King Vajiravudh).*

Formerly a full-figure statue of Norasingh graced the yard of Villa Norasingh. This statue, which was a symbol of the house, is no longer there, however, and its present whereabouts are unknown.

Government House A People's Committee was established on June 27, 1932 as an Executive Committee in accordance with the Royal Command to enforce an interim constitution of Siam of 1932. The People's Committee became the Council of Ministers on the day following the Royal Command. The 28th June is thus upheld as the establishment day of the Prime Minister's Office. The work of the People's Committee was conducted at the Ananda Samagom Throne Hall which was also used as the House of Representatives. At that time, Phraya Manopakorn Nitithada (Kon Hutasinha) chaired the People's Committee. When King Prajadhipok, King Rama VII, promulgated a constitution on December 10, 1932 and appointed Phraya Manopakorn Nitithada as Prime Minister under the new constitution, the his place of work continued to remain at the Ananda Samagom Throne Hall.

On June 21, 1933, General Phraya Bahol Balabayuha Sena (Phot Bahalayodhin) assumed the premiership. The Prime Minister's Office was moved to Paruskavan Palace which had already been seized by the people who were responsible for bringing political changes to the country. Furthermore, it was the residence of General Phraya Bahol Balabayuha Sena. Initially, the office was alternately known as **Paruskavan Palace** and the **Prime Minister's Office, Paruskavan Palace.** Later, however, it was known only by the latter name. When Field Marshal P. Pibulsonggram became Prime Minister on December 16, 1938, the Prime Minister's Office was relocated to Suan Kularb Palace which was near Paruskavan Palace.

In 1941, during the Great East Asian War, the Japanese, who appreciated the beauty of Villa Norasingh, discussed the possibility of purchasing the premises for use as the official Japanese Embassy in Thailand. However, in March, 1941, General Admiral Chao Phraya Ram Raghop, the owner of Villa Norasingh wrote to the Minister of Finance, Dr. Pridi Banomyong, proposing that the government purchase the house for the sum of 2 million baht because he considered its size to be above his status and the upkeep too high. At first the Ministry of Finance declined the offer, but in September of the same year, Prime Minister Field Marshal P. Pibulsonggram, felt it appropriate that the government purchase the premises at an agreed price of 1 million baht for use in receiving guests of state. King Ananda Mahidol, Rama VIII's regents, namely His Royal Highness Prince Aditya Dibabha and General Chao Phraya Bijayendra Yodhin (Um Bijayendra Yodhin), ordered the Ministry of Finance to make payment from the Crown Property Bureau and placed Villa

กลุ่ม "๒๔ มิถุนา" ที่ทำการของสำนักนายกรัฐมนตรี สมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี

The June 24 group of buildings which constituted the Prime Minister's Office during the premiership of Field Marshal P. Pibul-songgram.

๒๔๘๔ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี เห็นว่าควรซื้อบ้านนรสิงห์ทำเป็นสถานที่รับรองแขกเมือง ในที่สุดตกลงซื้อขายกันได้ในราคา ๑ ล้านบาท โดยคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ได้แก่ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา และ พลเอก เจ้าพระยาพิชเยนทรโยธิน *(อุ่ม พิชเยนทรโยธิน)* ได้ให้กระทรวงการคลังจ่ายเงินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ แล้วมอบบ้านนรสิงห์ให้สำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ดูแล โดยให้รัฐบาลใช้เป็นสถานที่สำหรับรับรองแขกเมืองและใช้เป็นที่ตั้งทำเนียบรัฐบาล ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๔ เป็นต้นมา

ดังนั้น **"บ้านนรสิงห์"** จึงเปลี่ยนเป็น **"ทำเนียบสามัคคีชัย"** และ **"ทำเนียบรัฐบาล"** โดยลำดับ สำนักนายกรัฐมนตรีจึงย้ายจากวังสวนกุหลาบมาอยู่ ณ ที่นี้

เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๖ คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติการซื้อทำเนียบรัฐบาล และได้มีการทำสัญญาซื้อขายกับสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ในราคา ๑๗,๗๘๐,๘๐๒.๓๖ บาท *(สิบเจ็ดล้านเจ็ดแสนแปดหมื่นแปดร้อยสองบาทสามสิบหกสตางค์)* โดยคำนวณราคาจาก ต้นทุนรับซื้อบวกด้วยราคาซ่อมบำรุงคูณด้วย ๑๕ แล้วลดราคาลง ๒๐% ตามระเบียบของราชการในสมัยนั้น และโอนกรรมสิทธิ์กัน ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดพระนคร เสร็จเรียบร้อยเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๒

ได้นำเสนอเรื่องความสำคัญและความเป็นมาของทำเนียบรัฐบาลโดยลำดับแล้ว จะขอนำเข้าสู่บริเวณทำเนียบรัฐบาลต่อไป

Norasingh under the care of the Prime Minister's Office with instructions that as from 1941 onwards the premises be used for receiving guests of state and as the site of Government House.

Consequently, Villa Norasingh became known as *Thamniap Samakkhi Chai** and *Thamniap Ratthaban* (Government House) respectively. The Prime Minister's Office moved from Suan Kularb Palace to these new premises.

On November 29, 1963, the Cabinet approved the purchase of Government House and entered into a contract with the Crown Property Bureau at a price of Baht 17,780,802.36 (seventeen million seven hundred and eighty thousand eight hundred and two baht thirty-six satang). This price was reached by adding to the original purchase price the cost of repair and maintenance and multiplying it by 15 then reducing it by 20% in accordance with government regulations at the time. The title deed was transferred at the Bangkok Land Office on October 1, 1969.

Having recounted the importance and historical background of Government House, we shall now introduce the reader to its actual grounds.

* Samakkhi Chai : Victory of Unity

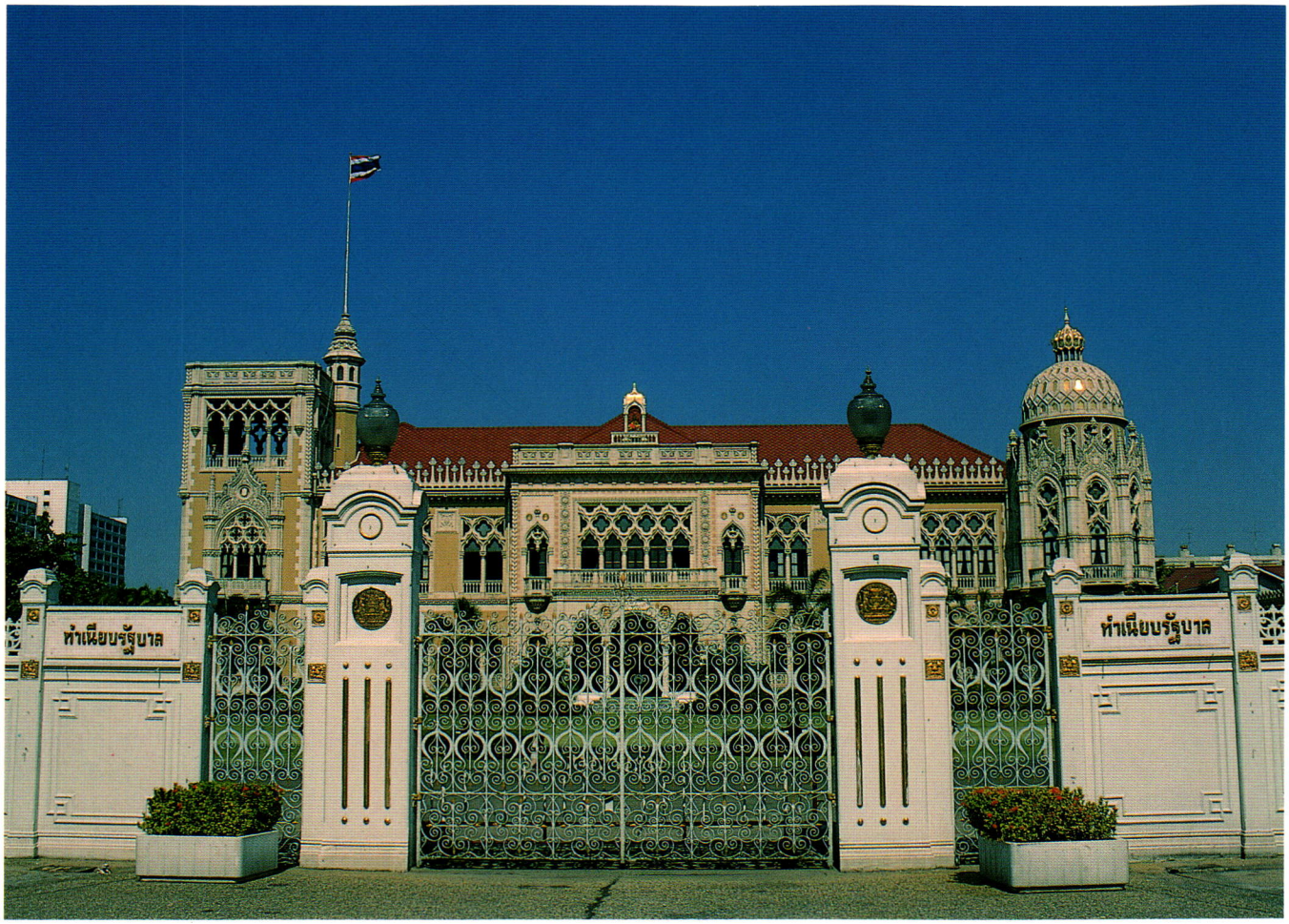

พื้นที่รอบนอกและรั้วกำแพง

ทำเนียบรัฐบาลมีรั้วกำแพงกั้นบริเวณเห็นได้ง่าย ๓ ด้านคือ ด้านทิศตะวันออก ด้านทิศเหนือ ด้านทิศใต้ และด้านทิศตะวันตกซึ่งเป็นบริเวณส่วนการศึกษาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ *(เดิม)* นั้นมองไม่เห็นเพราะมีตึกที่ทำงานของหน่วยงานในทำเนียบฯ หลังยาวต่อเนื่องกันกั้นเกือบตลอดทั้งด้าน

รั้วกำแพงด้านทิศตะวันออก

เป็นกำแพงคอนกรีต มีประตูเหล็กแข็งแรงลวดลายกลมกลืนกับตัวอาคาร สำหรับผ่านเข้า-ออก ได้ ๓ ประตู โดยประตูกลางมีแผ่นป้ายชื่อ **"ทำเนียบ-**

รั้วกำแพงด้านทิศตะวันออก (ด้านหน้า) ที่ประตูกลาง มีแผ่นป้ายชื่อ "ทำเนียบรัฐบาล"

The middle gate of the East (front) wall bears the sign "Government House" in Thai.

Surrounding area and walls. Government House used to have three visible walls on the eastern, northern and southern sides. The remaining western side, which connects with the former Chulachomklao Royal Military Academy, is not visible because the entire length is practically obscured by a series of buildings.

The East Wall. This is made of concrete and is fitted with 3 wrought iron gates beautifully designed to harmonize with the building. The upper part of the wall on either side of the middle gate carries a sign bearing the words *Thamniap Ratthaban* (Government House). The wall, which is at the front of Government House, faces Nakhon Pathom Road which parallels Prem Prachakon Canal. It is a concrete road and is used

ตราเทวดาเชิญพระแสงขรรค์ เป็นตราประจำตัวพลเอก พลเรือเอก เจ้าพระยารามราฆพ

The emblem showing a celestial being bearing a sword of state, the personal crest of General Admiral Chao Phraya Ram Raghop.

รัฐบาล" ติดอยู่ที่กำแพงตอนบน รั้วกำแพงด้านนี้เป็นด้านหน้าของทำเนียบรัฐบาล มีถนนนครปฐมผ่านขนานไปกับคลองเปรมประชากร เป็นถนนคอนกรีต ใช้เป็นลานจอดรถของผู้มาติดต่อราชการในทำเนียบรัฐบาล

สมัยก่อน คือ สมัยที่ยังเป็นบ้านนรสิงห์ มีศาลาหลังใหญ่สำหรับพักรอตั้งอยู่ด้านหน้าถนนนครปฐมที่ตัดผ่านหน้าประตูเป็นถนนหินบด ปลูกต้นมะขามเรียงรายสองข้าง มีศาลาท่าน้ำอยู่ริมคลองเปรมประชากร เป็นห้องกระจกงดงามมาก อยู่ตรงกับหน้าตึกไกรสรหรือตึกไทยคู่ฟ้าปัจจุบัน เสารั้วกำแพงทุกด้านมีตราเทวดาเชิญพระแสงขรรค์ติดอยู่ ตรานี้เป็นตราประจำตัว พลเอก พลเรือเอก เจ้าพระยารามราฆพ เพราะสมัยที่ท่านเป็นมหาดเล็กได้เป็นผู้เชิญพระแสงขรรค์ชัยศรีในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษกพระบาทสมเด็จพระมงas the parking area for people who visit Government House on business.

In former times, there was a large pavilion to the front of Villa Norasingh that served as a rest house and reception area. Nakhon Pathom Road, which passes in front of the gate, was made of gravel and was lined on both sides with tamarind trees. A beautifully constructed glass pavilion used as a landing pier stood on the bank of Prem Prachakon Canal opposite the present-day Kraison or Thai Khu Fa Building. Each column of the wall was adorned with an emblem showing a celestial being bearing a sword of state. This emblem was used by General Admiral Chao Phraya Ram Raghop as his personal crest because, in his capacity as Royal Page, it was his duty to bear the Sword of State during the coronation ceremony of King Vajiravudh. As he was of royal descent, he was permitted to use an image of a celestial being bearing a sword of state as his crest. If he had been a

ด้านหน้าของทำเนียบรัฐบาล มีถนนนครปฐม ขนานไปกับคลองเปรมประชากร

Nakhon Pathom Road runs in front of Government House, parallel with Prem Prachakon Canal.

กุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว การใช้รูปเทวดาเชิญพระแสงขรรค์ ก็เพราะท่านเป็นผู้มีเชื้อสายราชสกุล หากเป็นบุคคลสามัญใช้รูปมานพ เมื่อบ้านนรสิงห์เป็นทำเนียบรัฐบาล ตราที่ติดอยู่กับเสารั้วกำแพงเปลี่ยนเป็นตราสำนักนายกรัฐมนตรี คือ รูปราชสีห์ และคชสีห์ รักษารัฐธรรมนูญตามประตูที่ใช้ผ่านเข้า-ออก

รั้วกำแพงด้านทิศใต้ เป็นคอนกรีตเช่นเดียวกัน มีถนนลูกหลวงซึ่งเป็นถนนหินบดเลียบกำแพงเคียงขนานไปกับคลองผดุงกรุงเกษม มีประตู ๔ ประตู ปัจจุบันใช้ประตูเดียว คือ ประตู ที่สามใกล้ตึกสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีปัจจุบัน

สมัยที่ยังเป็นบ้านนรสิงห์ รั้วกำแพงด้านนี้ บริเวณใกล้ๆ กับมุมกำแพงที่เลี้ยวมาจากด้านทิศตะวันออกเล็กน้อย จนถึงด้านใต้ มีประตูเล็กสำหรับเข้า-ออก ตรงกับด้านหลังของเรือนพลอย-นพเก้า ซึ่งอยู่ภายในกำแพง และเมื่อผ่านประตูเล็กดังกล่าวไปประมาณครึ่งกำแพง มีประตูใหญ่สำหรับเข้า-ออก บ้านนรสิงห์ด้านใต้ ซึ่งเมื่อเข้าไปแล้วจะพบ **"ตึกสารทูล"** ก่อนตึกอื่น ส่วนด้านนอกกำแพงตรงกับประตูมีศาลาท่าน้ำหลังงามตั้งอยู่ริมคลองผดุงกรุงเกษม มีลักษณะงดงามเหมือนศาลาท่าน้ำด้านทิศตะวันออก ปัจจุบันประตูเล็กและประตูใหญ่ที่กล่าวถึงปิดไม่ได้ใช้ คงมีแต่ประตูที่ปรับปรุงใหม่ใกล้ตึกสำนักเลขาธิการคณะรัฐ-มนตรีปัจจุบัน ๑ ประตู ที่เปิดใช้อยู่ประจำ ถนนลูกหลวงที่เคยเป็นถนนหินบดก็เป็นถนนคอนกรีตตลอดไปจนถึงสะพานมัฆวานรังสรรค์

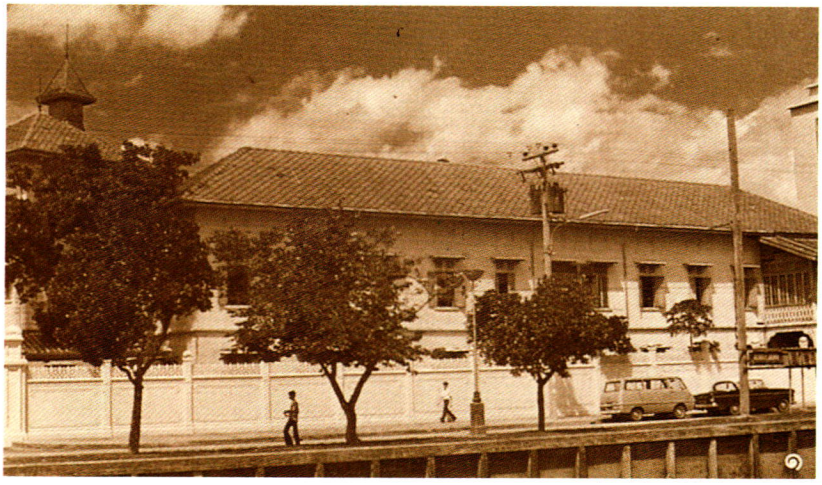

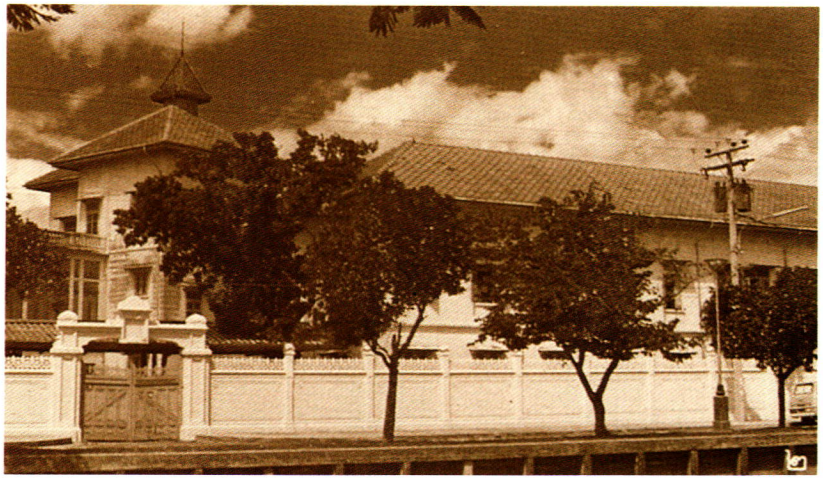

๑.-๒. รั้วกำแพงด้านทิศใต้ เคียงขนานไปกับคลองผดุงกรุงเกษม เมื่อสมัยยังเป็น "ทำเนียบสามัคคีชัย"

1-2. The South Wall parallels Phadung Krung Kasem Canal during the Thamniap Samakkhi Chai period.

๓. เป็นภาพสมัยปัจจุบัน ตึกสารทูล (ตึกขวาง) ถูกรื้อถอนไปเพื่อสร้างตึกบัญชาการ (หลังใหม่) แทน

3. Nowadays, the Sarathun building has been replaced by the new Command building.

commoner, he would have had to use an image of a young man instead of a celestial being. When Villa Norasingh became Government House the emblems attached to the columns were replaced with images of heraldic lions (rajasi) and mythological lions with the trunk of an elephant (khotchasi) which represent the seal of the prime minister and serve to guard the constitution through this gate.

The South Wall. This wall, also made of concrete, faces Luk Luang Road, which was made of gravel, and runs parallel with Phadung Krung Kasem Canal. There are four gates along this wall but nowadays only one is used, namely the third gate near the present-day Secretariat of the Cabinet building.

During Villa Norasingh days, there was a small gate in the southeastern corner of the wall to the rear of the building known as *Phloi Nopphakhao**. About half a wall's length from this gate was a larger gate which provided access to Villa Norasingh from the south. On entering this gate, one would have come across Sarathun building before anything else. Outside the wall, directly facing the gate, stood another landing pier on the bank of Phadung Krung Kasem Canal which resembled the eastern landing pier in all its splendour. Nowadays, the large and small gates are closed and no longer in use. The only gate in current use is the newly renovated gate near the present-day Secretariat of the Cabinet building. The entire length of Luk Luang Road extending to Makkhawan Rangsan Bridge, which was formerly a gravel road, has been transformed into a concrete road.

* Phloi Noppakhao = nine gems

รั้วกำแพงด้านทิศเหนือตรงข้ามสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)

The North Wall faces the Office of the Civil Service Commission.

รั้วกำแพงด้านทิศเหนือ คงเป็นกำแพงคอนกรีตเหมือนกำแพงสองด้านที่กล่าวมาแล้ว มีประตูใหญ่สำหรับผ่านเข้า-ออก ๒ ประตู ประตูแรกตรงกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน *(ก.พ.)* ประตูที่สองตรงกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ *(ป.ป.ป.)*

สมัยก่อน บ้านนรสิงห์ทางด้านนี้ บริเวณที่เป็นทางเท้าติดด้านนอกของกำแพงเป็นคลอง และริมคลองมีรางรถรางเคียงขนานไป สุดกำแพงด้านที่ติดกับอาณาเขตของส่วนการศึกษาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ มีประตูเล็กสำหรับผ่านเข้า-ออก ซึ่งปัจจุบันยังเห็นอยู่

รั้วกำแพงด้านทิศตะวันตก อยู่ริมคูน้ำธรรมชาติที่กั้นเขตทำเนียบรัฐบาลกับส่วนการศึกษาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ เดิมคูน้ำนี้กว้างและลึกกว่าปัจจุบันมาก ใช้เป็นสระฝึกว่ายน้ำของนักเรียนโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯด้วย ส่วนรั้วกำแพงอยู่ทางฝั่งทำเนียบรัฐบาล

The North Wall. Like the two walls already mentioned, this wall is also made of concrete and has two gates. The first gate is opposite the Office of the Civil Service Commission (OCSC) while the second gate is opposite the Office of the Commission of Counter Corruption (OCCC).

Formerly a pavement skirted the outer wall on this side of Villa Norasingh. There was a canal with tram tracks paralleling the canal on the Phitsanulok Road side. At the end of the wall, where it adjoins the former Chulachomklao Royal Military Academy, is a small gate which can still be seen today.

The West Wall. The wall runs along the edge of a natural moat that separates Government House and the former Chula chomklao Royal Military Academy. Originally, the moat was much wider and deeper than it is today and was formerly used as a training pool for the Academy's cadets. At present, it is quite shallow and silted up, however. The wall is on the side of Government House.

บริเวณภายในทำเนียบรัฐบาล

ทำเนียบรัฐบาลนอกจากจะมีความสำคัญในฐานะเป็นศูนย์กลางของการบริหารประเทศดังกล่าวมาในตอนต้นแล้ว ยังมีอาคารที่น่าสนใจน่าศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ลักษณะทางสถาปัตยกรรม และศิลปะแห่งการตกแต่งแบบเวนิเชี่ยนโกธิคในประเทศไทย สร้างในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จนถึงปัจจุบันก็ยังคงความสง่างามอยู่

In the Compound of Government House

Besides being the centre of national administration, Government House is renowned for its many fine and elegant buildings in the Venetian Gothic style of architecture and decoration, dating from the reign of King Vajiravudh, Rama VI.

สนามหญ้าหน้าตึกไทยคู่ฟ้า

เมื่อผ่านประตูด้านทิศตะวันออกอันเป็นประตูด้านหน้าเข้ามาแล้ว จะเห็นสนามหญ้าเขียวขจีเป็นรูปวงกลมกว้างใหญ่เต็มหน้าตึกไทยคู่ฟ้า มีถนนคอนกรีตโอบด้านใต้ ด้านเหนือ และทางขึ้น-ลงหน้าตึกไทยคู่ฟ้าซึ่งอยู่ด้านทิศตะวันตกของสนาม สองข้างทางขึ้น-ลง มีไม้ดอกไม้ประดับปลูกอยู่โดยตลอด มีเสาไฟฟ้าที่เป็นทั้งเครื่องประดับตกแต่งสนามและให้ความสว่างในเวลากลางคืนไปพร้อมๆ กัน นอกจากนี้ ยังมีปืนใหญ่สมัยโบราณตั้งอยู่ตามขอบสนามด้านละหลายกระบอกอีกด้วย

พลับพลาหน้าตึกไทยคู่ฟ้าที่เห็นอยู่ในภาพนี้ รัฐบาลได้จัดสร้างขึ้นเนื่องในงานสโมสรสันนิบาต พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ และพระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก

This royal pavilion was erected in front of the Thai Khu Fa building by the government for state functions held on the occasion of His Majesty the King's 60th birth anniversary and to celebrate His Majesty's being the longest reigning monarch in Thai history.

Grounds and Garden in front of the *Thai Khu Fa** Building

On passing through the front gate on the eastern side of Government House, visitors are greeted by a large lush green circular lawn which fills the area in front of the Thai Khu Fa building. A concrete road skirts the southern and northern sides of the garden while the stairway leading into the Thai Khu Fa building is on the western side. On both sides of the stairway are flower beds planted with a colourful variety of flowers. Ornamental lamp-posts serve a dual purpose of decorating the garden and illuminating the grounds in the evening hours. Several ancient cannons mounted on stands are placed in various positions at the edge of the garden.

ปืนใหญ่สมัยโบราณ ตั้งอยู่ตามขอบสนามหญ้า หน้าตึกไทยคู่ฟ้า

Ancient cannons adorn the edge of the garden in front of the Thai Khu Fa Building.

* Thai Khu Fa : Thai partners the skies

ความสำคัญของสนามหญ้าแห่งนี้ ก็คือ ทำให้ตัวตึกไทยคู่ฟ้าที่ตั้งอยู่เบื้องหลังมีความงามสง่า โดดเด่นอยู่ท่ามกลางอาคารหลังอื่นๆ ที่อยู่ด้านข้างและด้านหลัง นอกจากนี้ เมื่อมีการจัดงานสำคัญๆ ของรัฐบาลในเวลากลางคืนซึ่งมีแขกผู้มีเกียรติเข้าร่วมงานเป็นจำนวนมาก เช่น งานสโมสรสันนิบาต เนื่องในงานรัฐพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาฯ งานเฉลิมพระเกียรติฯ และงานต้อนรับบุคคลสำคัญระดับประมุขของต่างประเทศ สนามหญ้าแห่งนี้จะได้รับการตกแต่งประดับแสงไฟอันมีสีสันมากมายงามระยับไปทั่วบริเวณ

๑,๒,๓ ตึกไทยคู่ฟ้าได้รับการตกแต่งอย่างสวยงามเนื่องในงานสโมสรสันนิบาต วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๑

1,2,3 The Thai Khu Fa Building on the occasion of a garden party, June 14, 1996.

๔. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ เสด็จออก ณ พลับพลา หน้าตึกไทยคู่ฟ้า เพื่อร่วมงานสโมสรสันนิบาต ซึ่งรัฐบาลจัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติและถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในมหามงคลสมัยฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๓๙

4. His Majesty the King accompanied by Her Majesty the Queen and member of the Royal Family proceed to the Royal Pavillion in front of the Thai Khu Fa Building to join the Garden Party celebrating the fiftieth Anniversary of His Majesty's Accession to the Throne, June 14, 1996.

The layout of the garden together with its landscaping help to accentuate the beauty of the Thai Khu Fa building, rising majestically in the background and give it prominence in the midst of the buildings standing to the rear and on either side. On special occasions such as state receptions to mark His Majesty the King's birth anniversary and to welcome visiting Heads of State, which are always attended by large numbers of dignitaries, the gardens and the surrounding area are brilliantly decorated with myriads of tiny lights.

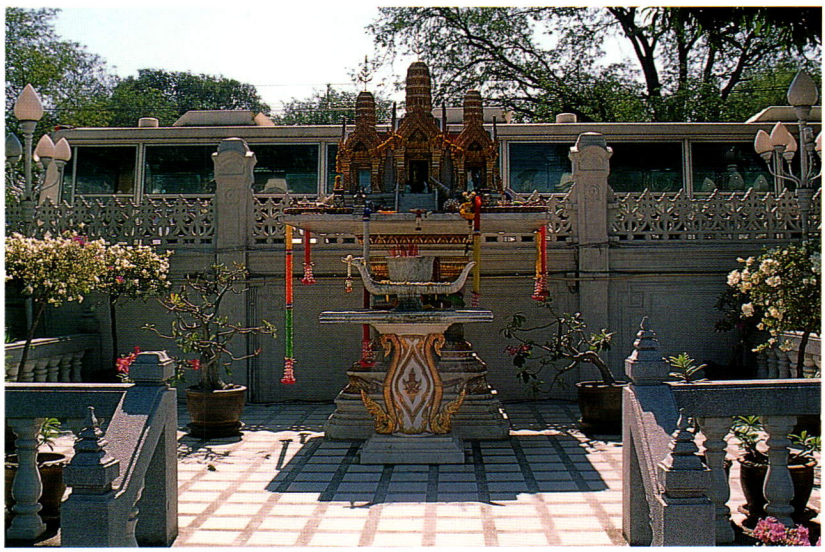

ที่ตั้งของศาลพระภูมิ ซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับประตูทางออกด้านทิศตะวันออก

The spirit house is sited near the exit gate in the east wall.

ศาลพระภูมิ

เดิมตั้งอยู่ตรงมุมที่กำแพงด้านทิศตะวันออกบรรจบกับกำแพงด้านเหนือ ต่อมาได้ย้ายไปตั้งอยู่ใกล้กับประตูออกด้านทิศตะวันออก โดยจัดเป็นสวนไม้ดอกไม้ประดับ แล้วกั้นบริเวณเป็นสัดส่วน และยกระดับให้สูงกว่าถนนคอนกรีตที่ตัดผ่านเล็กน้อย

ส่วนบริเวณที่ตั้งศาลพระภูมิเดิมจัดเป็นส่วนหนึ่งของกองตำรวจรักษาการณ์ทำเนียบรัฐบาล ซึ่งมีตึกที่ทำการติดอยู่กับกำแพงด้านทิศเหนือด้านในตั้งแต่ริมประตูทางเข้า-ออกที่ตรงกับสำนักงาน ก.พ.

ตรงที่ตั้งศาลพระภูมิปัจจุบัน เดิมเป็นที่อยู่ของแขกยามที่รักษาเวรยามอยู่ในบ้านนรสิงห์ เรียกกันว่า **"ซุ้มแขก"** แต่เมื่อบ้านนรสิงห์เป็นทำเนียบรัฐบาลแล้ว จึงเคลื่อนย้ายศาลพระภูมิจากที่เดิมมายังสถานที่แห่งนี้

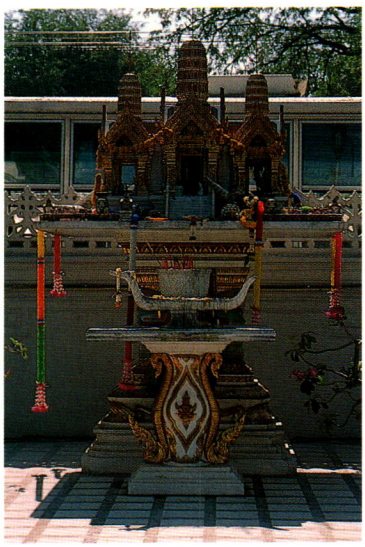

Spirit House

The spirit house was formerly set up in the northeastern corner of the compound but was later relocated to its present site near the exit gate in the east wall. The area has been landscaped into a small flower garden, raised slightly higher than the concrete pavement which passes in front.

The original site of the spirit house has now become part of the Government House police security force whose office is located inside the north wall extending from the gate opposite the Office of the Civil Service Commission.

The present location of the spirit house was the former residence of the night watchmen responsible for security at Villa Norasingh. After Villa Norasingh became Government House, the spirit house was relocated to this site.

ตึกไทยคู่ฟ้า
(ตึกไกรสร)
The Thai Khu Fa Building
(Kraison Building)

ตึกไทยคู่ฟ้าเป็นตึกใหญ่ ที่มีความงามด้านสถาปัตยกรรมและมัณฑนศิลป์ที่เป็นเอกหลังหนึ่งของอาคารในประเทศไทย นับว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันมีค่ายิ่ง สมควรจะอนุรักษ์ไว้ให้อยู่ในสภาพเดิมทุกประการ

รูปแบบสถาปัตยกรรมเป็นแบบเวนีเซี่ยนโกธิค (Venetian Gothic) จะเห็นได้จากเครื่องประดับ โค้งประตูหน้าต่าง กำแพงภายนอกและภายในโดม หัวเสา ขอบระเบียงเชิงหลังคา ซึ่งมีแบบอย่างจากวังคาโดโรที่นครเวนิส ในสมัย ค.ศ. ๑๓๐๙-๑๔๒๔

The Thai Khu Fa Building (Kraison Building)

The majestic Thai Khu Fa building presents some of the finest examples of architectural and interior decoration styles found in Thailand. It is fitting that this invaluable cultural heritage be preserved in its original form.

The architectural style portrayed in this building is Venetian Gothic as can be seen in the artistic decoration, the door and window arches, the interior and exterior walls, the dome, the supporting columns, and the cornices, all of which are modelled on Venice's Ca'd'Oro.

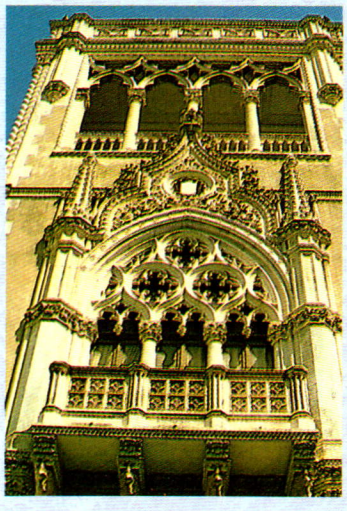

อาจจะเป็นด้วยว่าที่ตั้งของอาคารนี้มีคลองล้อมรอบถึง ๔ ด้าน คล้ายกับเวนิส *(ปัจจุบันนี้เห็นคลองเพียง ๓ ด้าน เพราะด้านเหนือถมทำเป็นถนนพิษณุโลก)* สถาปนิกจึงได้นำลักษณะสถาปัตยกรรมเวนีเซี่ยนโกธิค มาใช้กับอาคารหลังนี้ ซึ่งนับว่ามีความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง

อาคารนี้ถึงแม้จะมีส่วนประกอบซึ่งนำแบบอย่างมาจากวังในเวนิสก็จริง แต่หาได้เป็นการลอกเลียนมาทั้งหมดไม่ เป็นเพียงการนำส่วนประกอบนั้นๆ เข้ามาประกอบกันเป็นอาคารใหม่ มีประโยชน์ใช้สอยได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกันเป็นอย่างดี

ตึกไทยคู่ฟ้า (ตึกไกรสร) ลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นแบบเวนีเซี่ยนโกธิค (Venetian Gothic)

ตึกไทยคู่ฟ้า เป็นชื่อที่ตั้งขึ้นใหม่ในสมัยที่ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี เพราะเมื่อยังเป็น

This style could have been chosen because, like the city of Venice, the site of the building was surrounded on all four sides by canals. (At present the canals are evident on three sides only because the northern canal had been filled in for the construction of Phitsanulok Road.) It is most fitting then that the architect incorporated the Venetian Gothic architectural style in the design of this building.

Even though some of the architectural components are modelled on those found at the Venetian palace, the entire building cannot be considered a reproduction.The replicated components have been harmoniously incorporated in the structure of the new building.

The name Thai Khu Fa was given to the building during the administration of Prime Minister Field Marshal P. Pibulsonggram.

The Venetian Gothic style of the Thai Khu Fa building (Kraison Building)

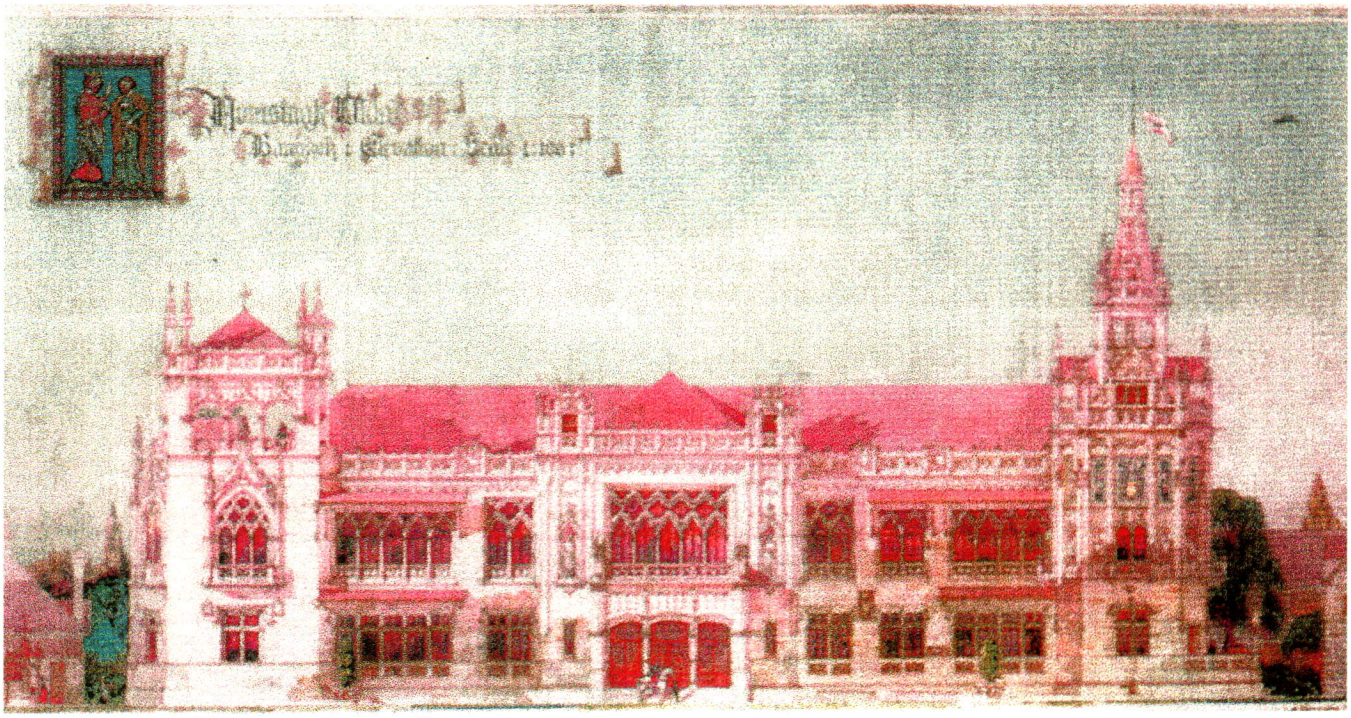

ภาพร่างบ้านนรสิงค์ของอันนิบาเล ริก๊อตตี

Front Section of Villa Norasingh by Annibale Rigotti

บ้านนรสิงห์อยู่นั้น ตึกหลังนี้มีชื่อว่า **"ตึกไกรสร"** เจ้าของบ้านคงจะนำเอาพระนามย่อของพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงรักษ์รณเรศ ซึ่งมีพระนามเดิมว่า พระองค์เจ้าไกรสร และเป็นต้นราชสกุล **"พึ่งบุญ ณ อยุธยา"** มาตั้ง

ตึกไทยคู่ฟ้า เมื่อเป็นของรัฐบาลในตอนแรกนั้น ตัวตึกยังไม่สำเร็จบริบูรณ์ตามที่นายช่างได้ออกแบบไว้ แต่ก็มีประโยชน์ใช้สอยได้มากพอสมควร ขอนำรายละเอียดเกี่ยวกับการก่อสร้างมาชี้แจงให้ทราบบ้างดังนี้

เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระที่นั่งอนันตสมาคมขึ้นที่พระราชวังดุสิต ใน พ.ศ. ๒๔๕๑ นั้น มีนายช่างต่างประเทศซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวอิตาเลียนร่วมด้วยหลายคน ที่สำคัญก็มี นายคาร์โล อัลเลกรี นายเอ โจวันนี กอลโล เป็นวิศวกร นายอันนิบาเล ริก๊อตตี นายแอร์โคเล มันแฟรดี (หรือเอกฤทธิ์ หมั่นเฟ้นดี) นายมาริโอ ตามาญโย เป็นสถาปนิก นายคาร์โล ริโกลี และนายวิตโตริโอ โนรี เป็นมัณฑนากร แต่การก่อสร้างพระที่นั่งอนันตสมาคมไม่ทันสำเร็จก็สิ้นรัชกาล ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้สร้างต่อจนสำเร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘ และในระยะที่สร้างพระที่นั่งอนันตสมาคมนี้ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชทรัพย์ให้ พลเอก พลเรือเอก เจ้าพระยารามราฆพ สร้างบ้านนรสิงห์ขึ้นด้วย โดยให้ช่างชาวอิตาเลียนชุดที่สร้างพระที่นั่งอนันตสมาคมนั้นเองเป็นผู้ออกแบบ และเป็นผู้สร้าง แต่การสร้างยังไม่สำเร็จบริบูรณ์ โดยเฉพาะตึกไกรสร *(ตึกไทยคู่ฟ้า)* เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคต นายช่างชาวอิตาเลียนกลับประเทศหมด จนถึงสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีและย้ายสำนักนายกรัฐมนตรีมาอยู่ที่นี่ ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาแล้วในตอนต้น จึงได้มอบให้ศาสตราจารย์ศิลป พีระศรี *(นามเดิม Corrado Feroci)* ชาวนครฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี รับราชการอยู่กรมศิลปากร นำนักเรียนโรงเรียนศิลปากร แผนกช่าง *(ภายหลัง จอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้สนับสนุนให้ยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศิลปากร มีศาสตราจารย์ศิลป พีระศรี เป็นคณบดีคนแรก)* มาดำเนินการปรับปรุงต่อเติมและตกแต่งต่อจนสำเร็จเรียบร้อยดังเช่นที่เห็นในปัจจุบัน ศาสตราจารย์ศิลป พีระศรี เข้ามารับราชการที่กรมศิลปากร ในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้รับการคัดเลือกจากรัฐบาลประเทศอิตาลีจากจำนวนช่างทั้งหมด ๒๐๐ คน ทั้งนี้เป็นพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่

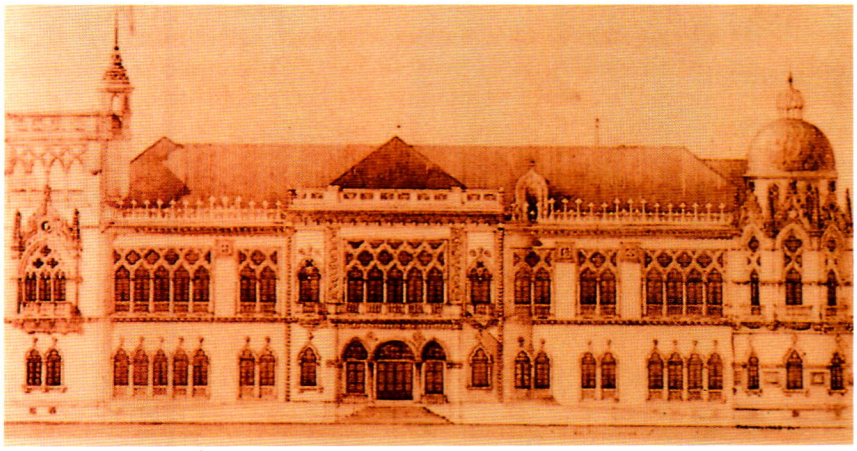

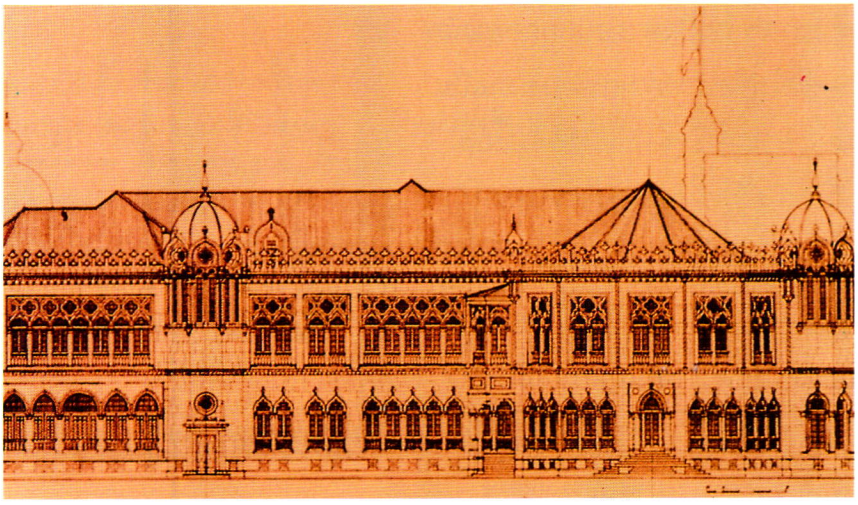

Originally, during the days of Villa Norasingh, it was known as the Kraison Building. It is likely that the owner of the house chose to use the personal name of Phra Chao Barommawongse Ther Krom Luang Rak Ronnaret - H.R.H. Prince Kraison - who was the founder of the Phungbun na Ayudhya line.

When the Thai Khu Fa building was first taken over by the government, construction had not been completed according to architectural plans. Sufficient work had been done, however, for the building to be put into use. Some of the architectural details are presented below.

When King Chulalongkorn, Rama V, ordered construction of the Ananda Samagom Throne Hall in Dusit Palace in 1898 A.D., several foreign experts, most of whom were Italian, were invited to assist. Among them were engineers: Mr. Carlo Allegri and Mr. Giovanni Gollo; architects: Mr. Annibale Rigotti and Mr. Mario Tamagno; and a painter, Mr. Carlo Rigoli. King Chulalongkorn passed away before construction was completed, however, and King Vajiravudh, ordered that construction be continued until it was completed in the year 1915. It was during the construction of the Ananda Samagom Throne Hall that King Vajiravudh bestowed funds on General Admiral Chao Phraya Ram Raghop for the construction of Villa Norasingh. The Italian team engaged in the construction of the Ananda Samagom Throne Hall were commissioned to design and construct the residence. Construction had not been completed, however, in particular of the Kraison Building (Thai Khu Fa Building), when King Vajiravudh passed away and, the Italian experts had to return to their own country. When Field Marshal P. Pibulsonggram became Prime Minister, he relocated the Prime Minister's Office to these premises for reasons already mentioned. He then assigned Professor Silpa Bhirasri (formerly Corrado Feroci), a Florentine working with the Department of Fine Arts, to head a team of students from the Crafts Department of the School of Fine Arts (later raised in status to the University of Fine Arts with support from Field Marshal P. Pibulsonggram and with Professor Silpa Bhirasri as the first Rector) to complete the construction work and continue with the decoration until work was finished and the building completed as we see it today. Professor Silpa Bhirasri was employed by the Department of Fine Arts in the capacity of expert who had been selected by the Italian Government out of 200 applicants. It was King Vajiravudh's wish to have a master sculptor producing works of art in Thailand. Works created by Professor Silpa Bhirasri brought great delight to his royal patron. Today fine paint-

ศาสตราจารย์ศิลป พีระศรี
Professor Silpa Bhirasri

ต้องการช่างปั้นฝีมือยอดเยี่ยมมาสร้างงานประติมากรรมในประเทศไทย ผลงานของศาสตราจารย์ศิลป พีระศรี เป็นที่โปรดปรานของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นอันมาก ปัจจุบันผลงานจิตรกรรมและประติมากรรมอันยอดเยี่ยมของศาสตราจารย์ศิลป พีระศรี มีให้เห็นอยู่ทั่วประเทศไทย

ตึกไทยคู่ฟ้าสมัยที่ยังเป็นบ้านนรสิงห์แม้จะยังไม่สำเร็จบริบูรณ์ ท่านเจ้าของบ้านก็ได้ใช้บางส่วนของตึกเป็นที่พักอาศัยชั่วครั้งชั่วคราว และจัดงานอันมีเกียรติ เช่น งานเลี้ยงรับรองฯ งานฉลองต่างๆ งานเกี่ยวกับวันสำคัญ โดยเฉพาะบริเวณชั้นล่างตรงหน้าบันไดขึ้นสู่ชั้นสอง เคยใช้เป็นที่แสดงละคร เช่น เรื่องวิวาห์พระสมุทร ขุนช้าง-ขุนแผน เป็นต้น โดยใช้ผนังด้านหลังของบันไดเป็นฉากไปในตัวด้วย หากมีผู้แสดงและผู้ชมเป็นจำนวนมากก็ใช้สนามหญ้าเป็นสถานที่จัดงานร่วมด้วย

ได้เล่าเรื่องของตึกไทยคู่ฟ้าเกี่ยวกับการก่อสร้างมาพอควรแล้ว จะขอนำท่านชมตึกไทยคู่ฟ้าทั้งภายนอกและภายในต่อไป

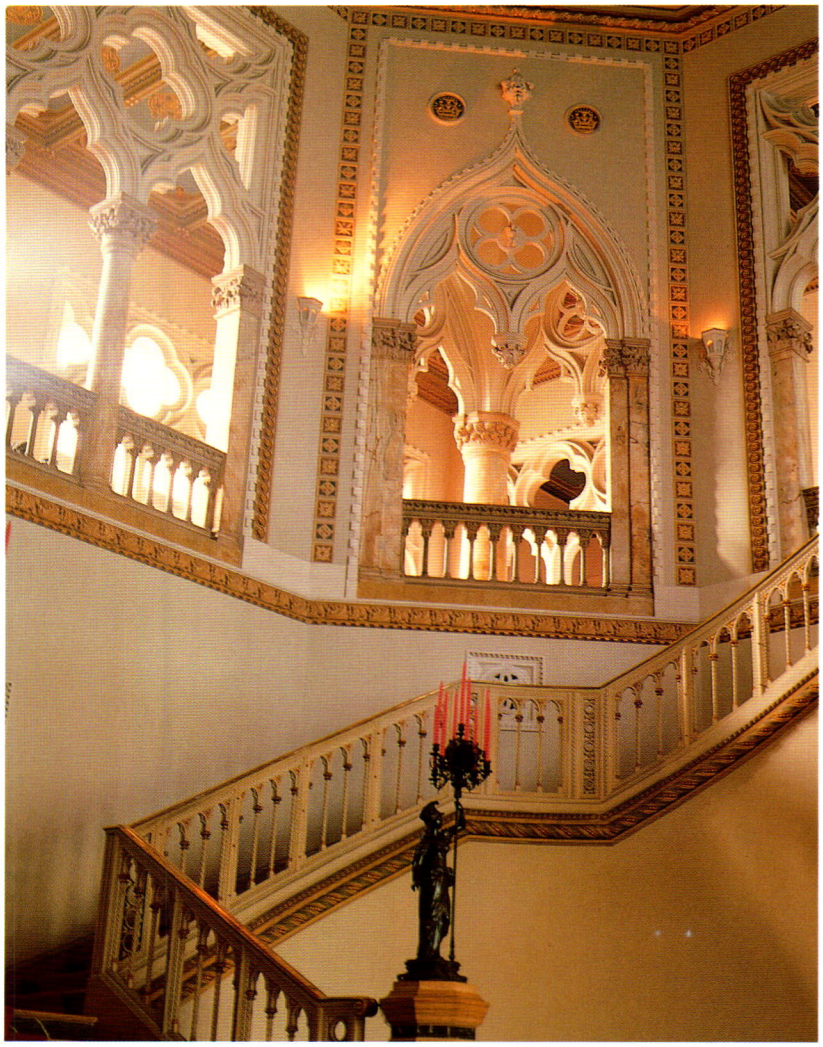

ings and sculptures created by Professor Silpa Bhirasri can be found throughout Thailand.

Even though construction of the Thai Khu Fa building was not completed while it was part of Villa Norasingh, the owner occasionally used part of the building for temporary living quarters. The premises and surroundings were used for special functions such as receptions and celebrations held to mark important occasions. In particular, the front hall on the ground floor before the stairway leading to the upper floor was used to stage theatrical productions such as The Marriage of Phra Samut, and Khun Chang-Khun Phaen, the stairway in the background being part of the set. If the cast and the audience numbered many, the lawn area in front of the building was also used.

Information on the construction of the Thai Khu Fa building has been sufficiently given, so details of its exterior and interior will now be described.

ทรวดทรงภายนอกด้านหน้าของตึกไทยคู่ฟ้าโดยส่วนรวม เป็นตึก ๒ ชั้น แต่ตรงมุมด้านทิศใต้ได้สร้างตอนบนเพิ่มขึ้น เสมือนเป็นตึก ๓ ชั้น โดยที่ชั้น ๓ ช่องต่างๆ ไม่มีบานหน้าต่างติดและไม่มีหลังคา ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดสมดุลกับมุมอาคารทางทิศเหนือ ซึ่งทำเป็นห้องหลังคาโดม สูงพ้นระดับทั่วไปของอาคารตามทฤษฎีการออกแบบสถาปัตยกรรมในสมัยนั้น

ด้านทิศตะวันตก มีบันไดขึ้นจากภายนอกอาคารและส่วนที่ต่อเติมขึ้นภายหลังยื่นมาภายนอกอาคาร

วัสดุที่ใช้ภายนอกอาคารโดยทั่วไปเป็นหินล้างพิเศษให้เกิดรูพรุนเล็กๆ ที่กำแพง และบัวปูนต่างๆ ผนังภายนอกบางส่วนได้ทาสีคล้ายสีกำแพงหินอ่อนสีกุหลาบของวังคาโดโร ที่นครเวนิส ดูกลมกลืนและงามประณีตเป็นอย่างยิ่ง

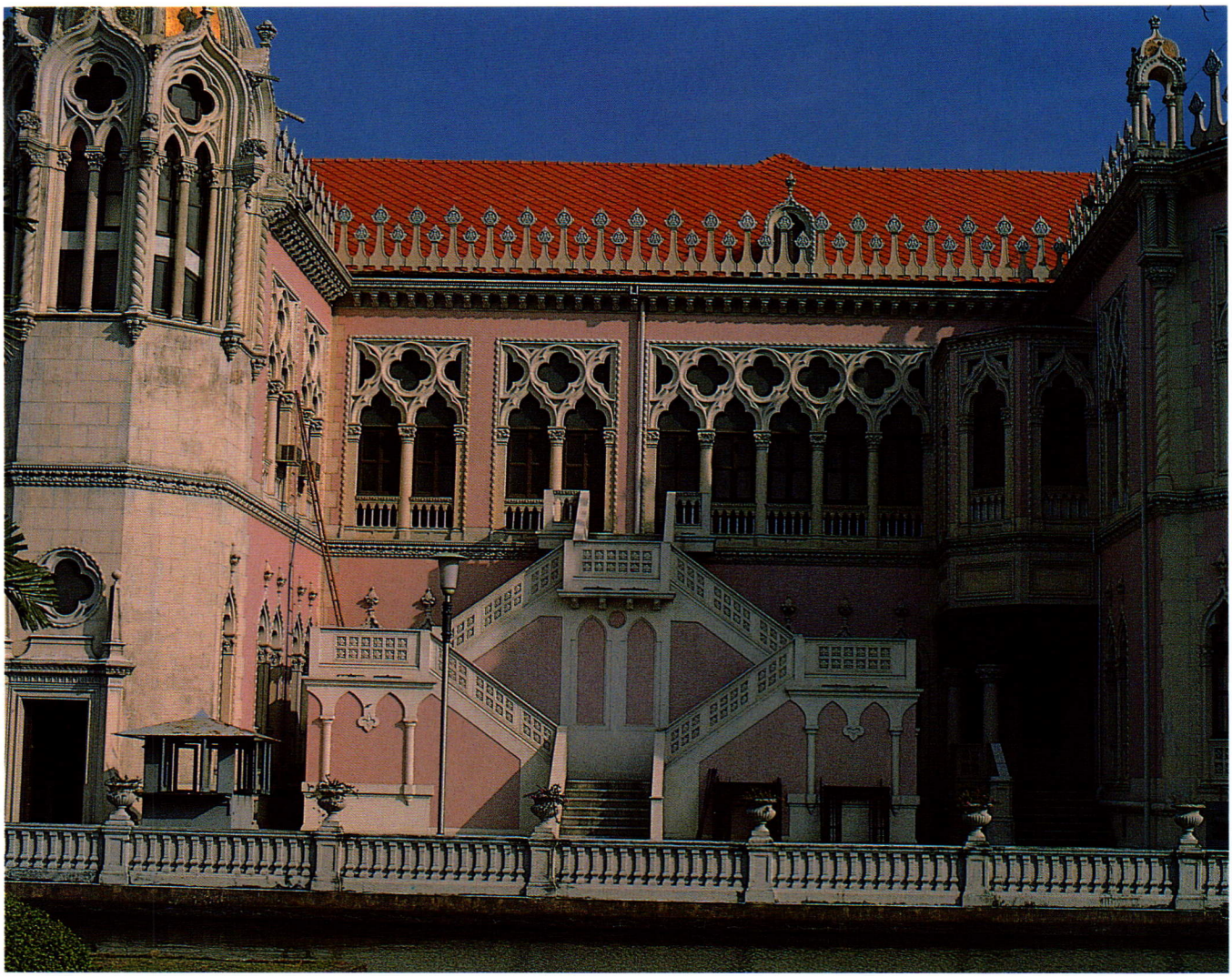

The Thai Khu Fa building is a two-storey building. Additions have been made to the upper level at the southern corner, however, giving it the appearance of a three-storey building. There are neither window panels nor a roof on the third storey, however. These additions have been made to create a balance with the northern corner which is capped with a domed roof, that is higher than the rest of the building, as dictated by the architectural conventions of the period.

On the western side is a stairway that rises from the exterior of the building with an extension that was later added to the outside of the building.

For the exterior of the building, specially washed stones were used to create porous effects on the walls and cornices. Some parts of the walls have been painted to resemble the rose coloured marble wall of the Ca'd'Oro in Venice. This has been quite tastefully done, and has managed to achieve a harmonious effect.

ทำเนียบรัฐบาล

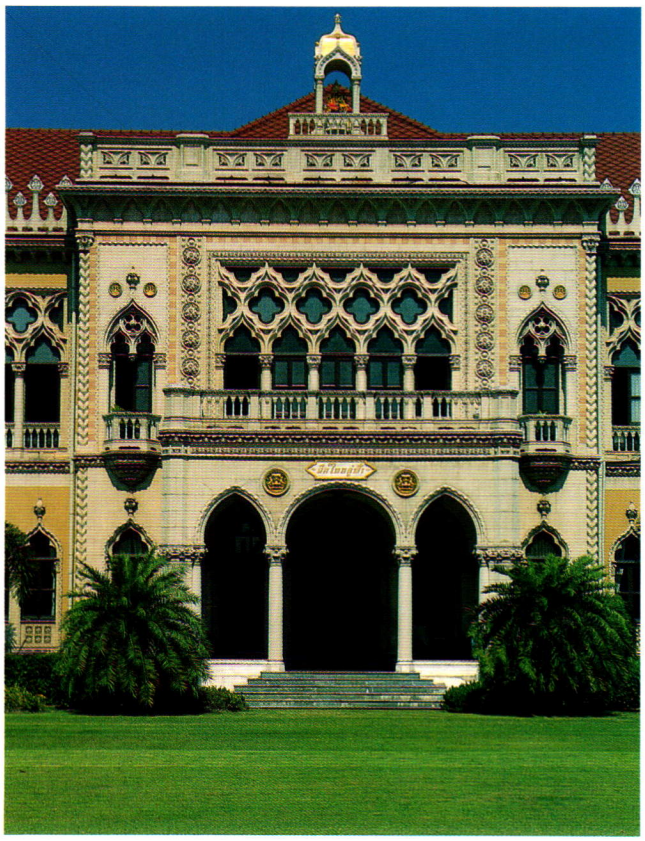

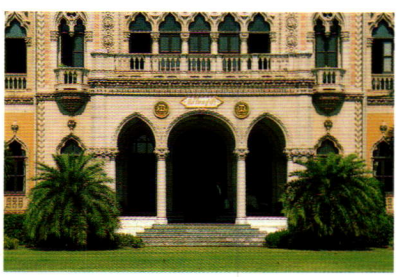

แผนผังพื้นอาคารเป็นรูปเกือกม้าโดยมีห้องต่างๆ อยู่ตรง ๒ ปีกต่อเชื่อมด้วยห้องบันไดใหญ่ตรงกลางภายใต้เพดานโดมแบน

ชั้นล่างอาคารยกสูงจากระดับพื้นดิน ๑.๗๕ เมตร ตรงกลางด้านหน้ามีซุ้มยื่นออกมากันแดดฝนคลุมพื้นที่จอดรถ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของถนนล้อมรอบสนามวงกลมข้างหน้า โดยส่วนที่โอบมาถึงตรงซุ้มสูงขึ้นจากระดับพื้นดินประมาณ ๑.๒๕ เมตร *(หมายความว่าเมื่อลงจากรถแล้วต้องเดินขึ้นบันไดตึกอีก ๕๐ ซม. หรือ ๓ ขั้น)*

จากพื้นซุ้มที่จอดรถ มีบันไดลงมาสู่สนามหญ้าวงกลม ๗ ขั้น นอกจากจะมีประโยชน์ใช้สอยแล้ว ยังเพิ่มความสง่างามให้กับอาคาร ทั้งได้ใช้เป็นที่ขึ้นลงในงานพิธีต่างๆ โดยไม่ต้องเดินอ้อม

The floor plan of the building is in a horse-shoe shape with rooms on both sides connected by a large stairway set in the centre beneath a dome- shaped ceiling.

The lower level is raised 1.75 metres above the ground. In the centre of the front facade is a porch covering the driveway that is part of the road skirting the front circular lawn. This road gradually inclines to 1.25 metres above ground level. (This means that after getting out of the car, you have to climb up 50 centimetres or three steps to enter the building.)

From the covered driveway there is a stairway of seven steps leading to the circular lawn. The stairway enhances the beauty of the building and guests can use it to reach the garden during functions without having to walk around along the roadway.

ยอดตึกมีขอบระเบียงเชิงหลังคาทำเป็นลวดลายโดยติดตราสำนักนายก-รัฐมนตรี ซึ่งก็ได้นำแบบอย่างมาจากขอบระเบียงของวังคาโดโร ที่นครเวนิส

ซุ้มประตูหน้าต่างชั้นล่างเป็นโค้งปูนปั้น ลวดลายโกธิค ส่วนชั้นบนเป็นเสากลมมีลวดลายโกธิคที่วิจิตรพิสดารกว่า ลวดลายเหล่านี้ถอดแบบมาจากซุ้มประตูหน้าต่างของวังคาโดโรเช่นเดียวกัน

โดยทั่วไปประตูหน้าต่างด้านหน้า ด้านข้าง และด้านหลัง ชั้นล่างเป็นแบบโค้งแหลมบนหัวเสาแบน มีลูกกรงดอกเหลี่ยมตอนล่าง ส่วนชั้นบนเป็นแบบโค้งแหลม บนหัวเสากลม เหนือโค้งเป็นช่องแสงลายดอกไม้อยู่ในกรอบสี่เหลี่ยม มีลูกกรงเป็นเสาเล็กๆ รับคานเล็กอยู่ตอนล่างโดยตลอด

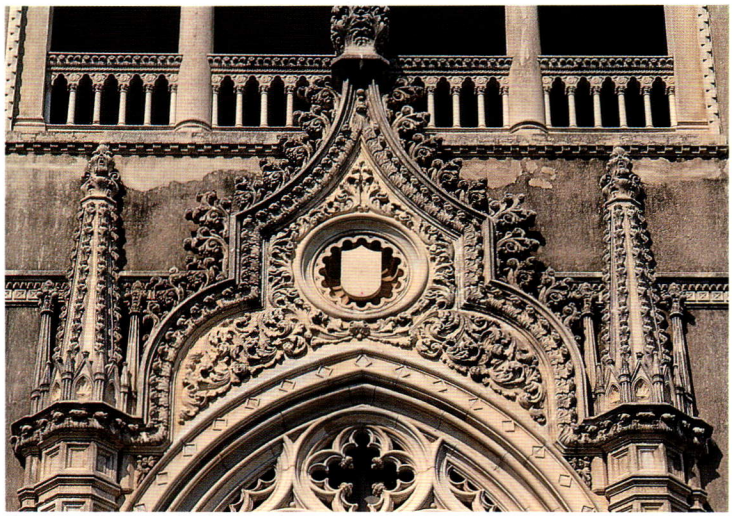

เครื่องประดับโค้งประตู หน้าต่าง โดม หัวเสา ขอบระเบียงเชิงหลังคา ได้แบบอย่างมาจากวังคาโดโร ที่นครเวนิส

Decorations on window and door arches, domes, column heads, and cornices have been modelled on those of Venice's Ca'd'Oro, a waterfront palace.

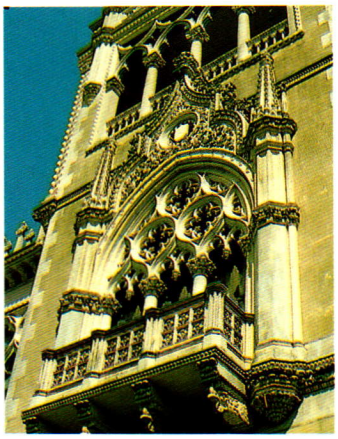

A decorative cornice inscribed with the crest of the Prime Minister's Office adorns the top of the building at the edge of the roof. This design is based on the cornice adorning the Ca'd'Oro in Venice.

The window and door frames on the lower level are arched stucco mouldings decorated in Gothic style while those on the upper level are fitted with rounded columns decorated with more elaborate Gothic designs. These designs are a reproduction of those found on the windows of the Ca'd'Oro in Venice

The front, side and rear windows and doors on the lower level have been designed in the lancet arch style standing on flat column heads with a lattice patterned balustrade below. The upper windows are also in the lancet arch style set on circular columns. Above the arches are flower patterned clerestories set in square frames. Below are sections of balustrade that match the arches above.

มุมตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นห้องกลมยื่นออกมาจากผนังส่วนยอดของหลังคาห้องกลมนี้ เป็นโดมคอนกรีตปิดโมเสกสีทอง

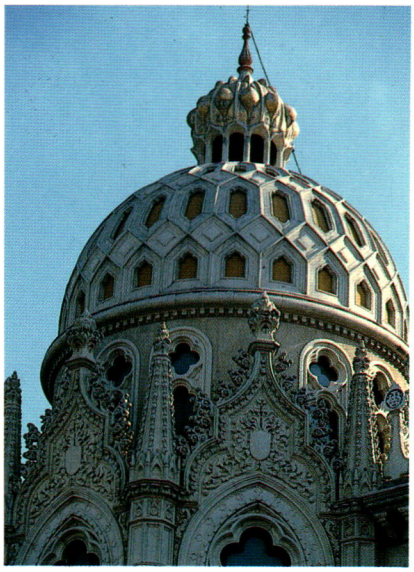

เพื่อไม่ให้อาคารดูเรียบจนเกินไป สถาปนิกได้เน้นส่วนด้านหน้าด้วยมุขต่างๆ ตรงมุมและบางส่วนของอาคาร เช่น

มุมตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นห้องกลมยื่นออกมาจากผนัง หน้าต่างส่วนล่างและส่วนบนยังคงลักษณะของหน้าต่างทั่วไป เป็นแต่ว่าได้เพิ่มลวดลายมากขึ้น คือระหว่างหน้าต่างชั้นล่างเพิ่มลูกฟักปูนปั้น ระหว่างหน้าต่างชั้นบนเพิ่มกลุ่มเสาบัวลวดลาย กรอบบัวลวดลายตกแต่งเหนือช่อง และบัวปลายแหลม ตอนส่วนยอดหลังคาห้องกลมนี้เป็นโดมคอนกรีตปิดโมเสกสีทอง

ตรงกลางทางเข้า ได้ยกขอบระเบียงเชิงหลังคาให้สูงขึ้น เพิ่มหน้าต่างที่มีระเบียงยื่นออกมาข้างละช่อง ตรงสองข้างของหน้าต่างใหญ่มีซุ้มที่จอดรถยื่นออกมา ประกอบด้วยโค้งกลมและโค้งแหลมเน้นทางเข้า

มุมตะวันตกเฉียงเหนือ เป็นหอคอยสี่เหลี่ยมยื่นออกมาเล็กน้อยจากผนังส่วนอื่น มีความสูงเท่ากับอาคาร ๓ ชั้น ที่ชั้น ๓ ไม่มีบานหน้าต่างและไม่มีหลังคาคลุม เข้าใจว่า เพื่อให้เกิดสมดุลกับห้องโดมทางมุมทางทิศตะวันออก-เฉียงเหนือตามทฤษฎีศิลปะแบบโกธิค โดยไม่มีประโยชน์ใช้สอย ติดกับหอคอย ๓ ชั้นนี้ มีหอแปดเหลี่ยมเล็กรับเสาธง สูงพ้นขึ้นมาจากยอดส่วนบนของหอแปดเหลี่ยม เป็นบัวปูนปั้นเรียวขึ้นรับเสาธงอย่างงดงาม

มุมด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือแทนที่จะปล่อยให้เป็นมุมฉาก เช่นตึกทั่วไป สถาปนิกได้ลบมุม ทำให้เกิดเป็นช่องหน้าต่าง ๑ ช่องตรงมุมแทน และเกิดเป็นหลังคามุขย่อยเกาะกับผนังทแยงมุมขึ้น สร้างความแปลกตาที่เหมาะเจาะลงตัวเป็นอย่างดี

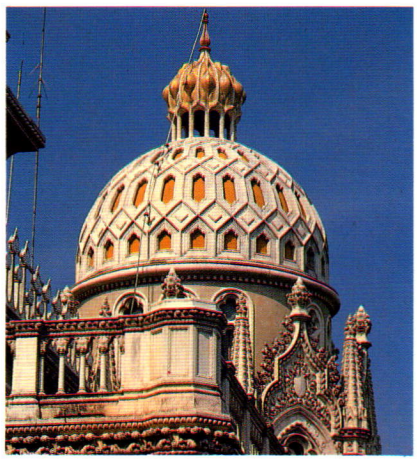

A circular wing projects from the northeastern corner wall. Its concrete dome roof is decorated in gold mosaic.

The architects have added porticos to the comers and parts of the building at the front to give the building more life and beauty.

For example, a circular wing projects from the wall of the building at the northeastern comer. The windows and doors of this wing follow the same pattern except that they are more elaborately decorated. Stucco mouldings adorn the area between the windows on the lower level while the windows on the upper level have their pointed frame decorated. The top of this circular wing is capped by a concrete dome in gold mosaic.

At the central entrance the cornice has been elevated and a window with verandah has been added to each side. An extended parking bay stands on each side of the windows with a curved bend and a sharp bend indicating the entrance.

A square angle tower which stands as tall as a three-storey building protrudes slightly from the wall at the northwestern comer. There are no frame or roof covering the recess on the third floor and it is believed that it was deliberately left open to create a balance with the dome at the northeastern comer in accordance with Gothic art theory since the tower serves no other practical purpose. A small octagonal flagstaff can be seen on the top of this square tower. The uppermost part of the octagonal flagstaff is tastefully capped with a tapering stucco cornice which supports the flagpole.

Instead of leaving the northwestern comer at a right angle as with the rest of the building the architects have rounded off the corner and replaced it with a window niche thus creating a small covered portico set against the wall which helps relieve the monotony somewhat.

ซุ้มประตู หน้าต่าง
เป็นโค้งปูนปั้น ลวดลาย
แบบโกธิคที่วิจิตรงดงาม

All window and door frames are elaborately decorated in the Gothic style.

ตึกไทยคู่ฟ้าเป็นตึก ๒ ชั้น วัสดุที่ใช้ภายนอกอาคารเป็นหินล้างพิเศษให้เกิดรูพรุนเล็กๆ ที่กำแพงและบัวปูนต่างๆ

The exterior of the two-storey Thai Khu Fa building is made up of washed stones that create delicate porous effects on the walls and stucco mouldings.

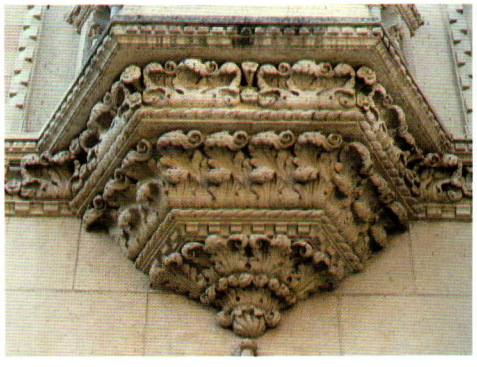

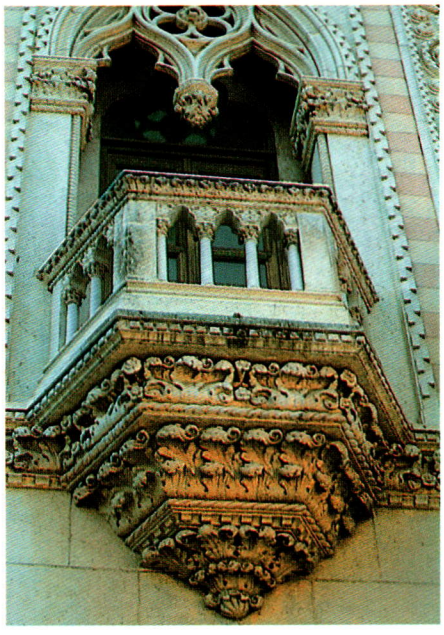

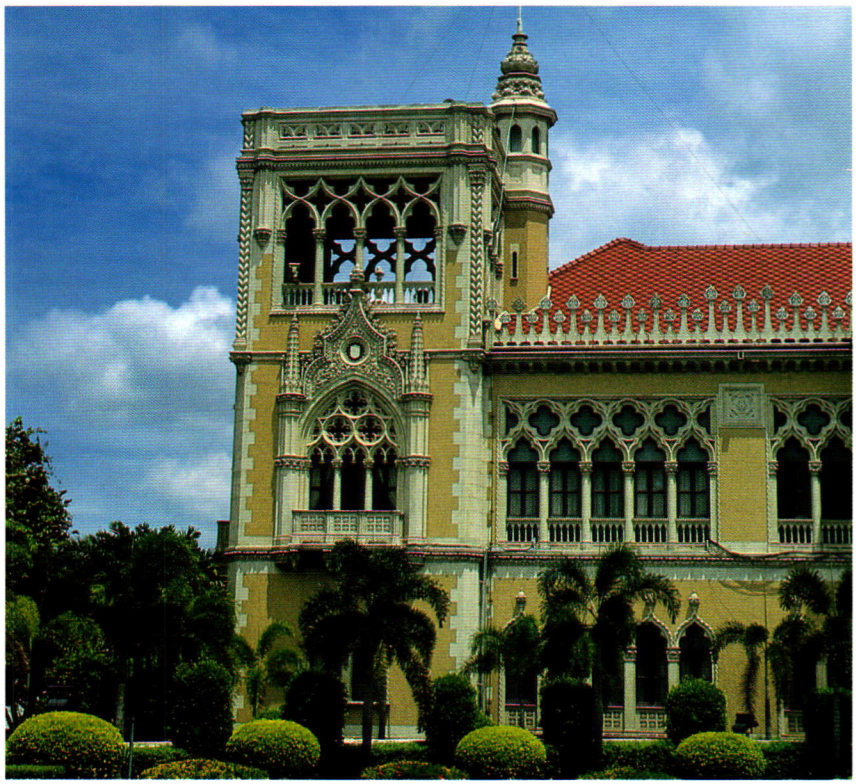

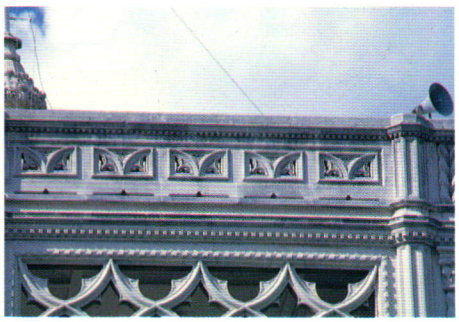

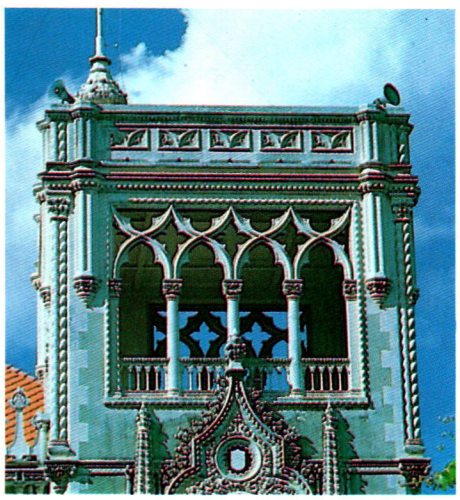

มุมตะวันตกเฉียงเหนือ เป็นหอคอยสี่เหลี่ยม มีความสูงเท่ากับอาคาร ๓ ชั้น

The square tower on the northwestern corner is as high as a three-storey building.

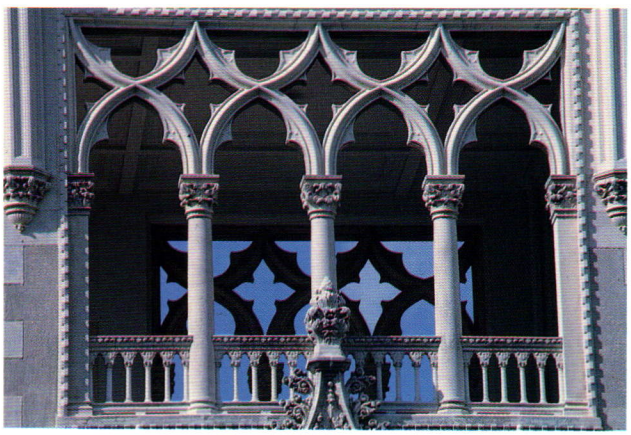

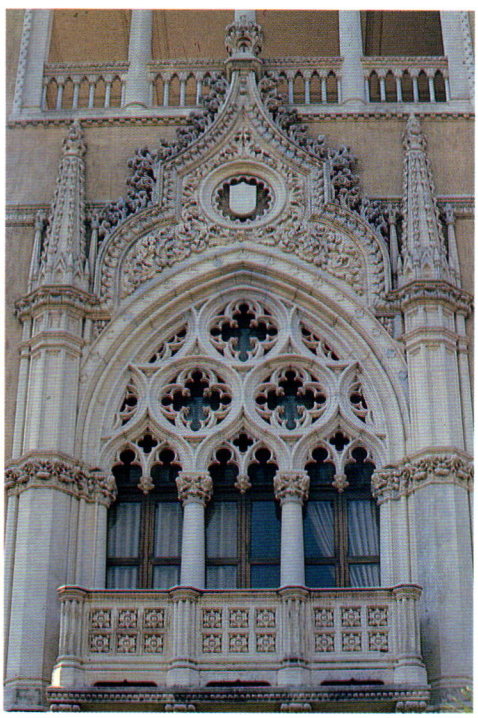

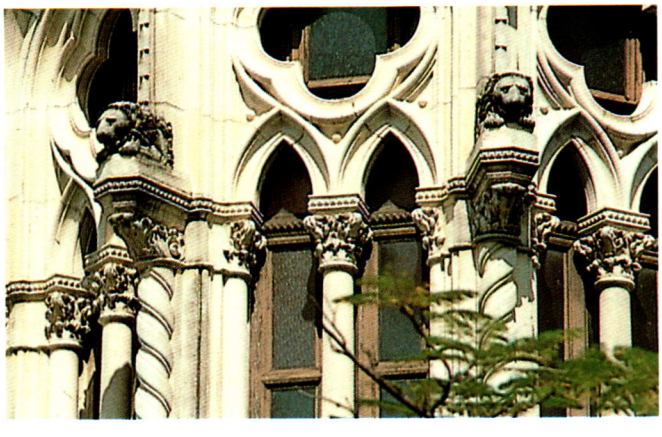

ส่วนบนของหอแปดเหลี่ยม เป็นบัวปูนปั้นเรียวขึ้นรับเสาธงอย่างงดงาม

The uppermost part of the octagonal flagstaff is topped with a tapering stucco cornice that supports the flagpole.

ด้านทิศตะวันตก มีทางขึ้นจากภายนอกตัวอาคาร

An external stairway on the west side.

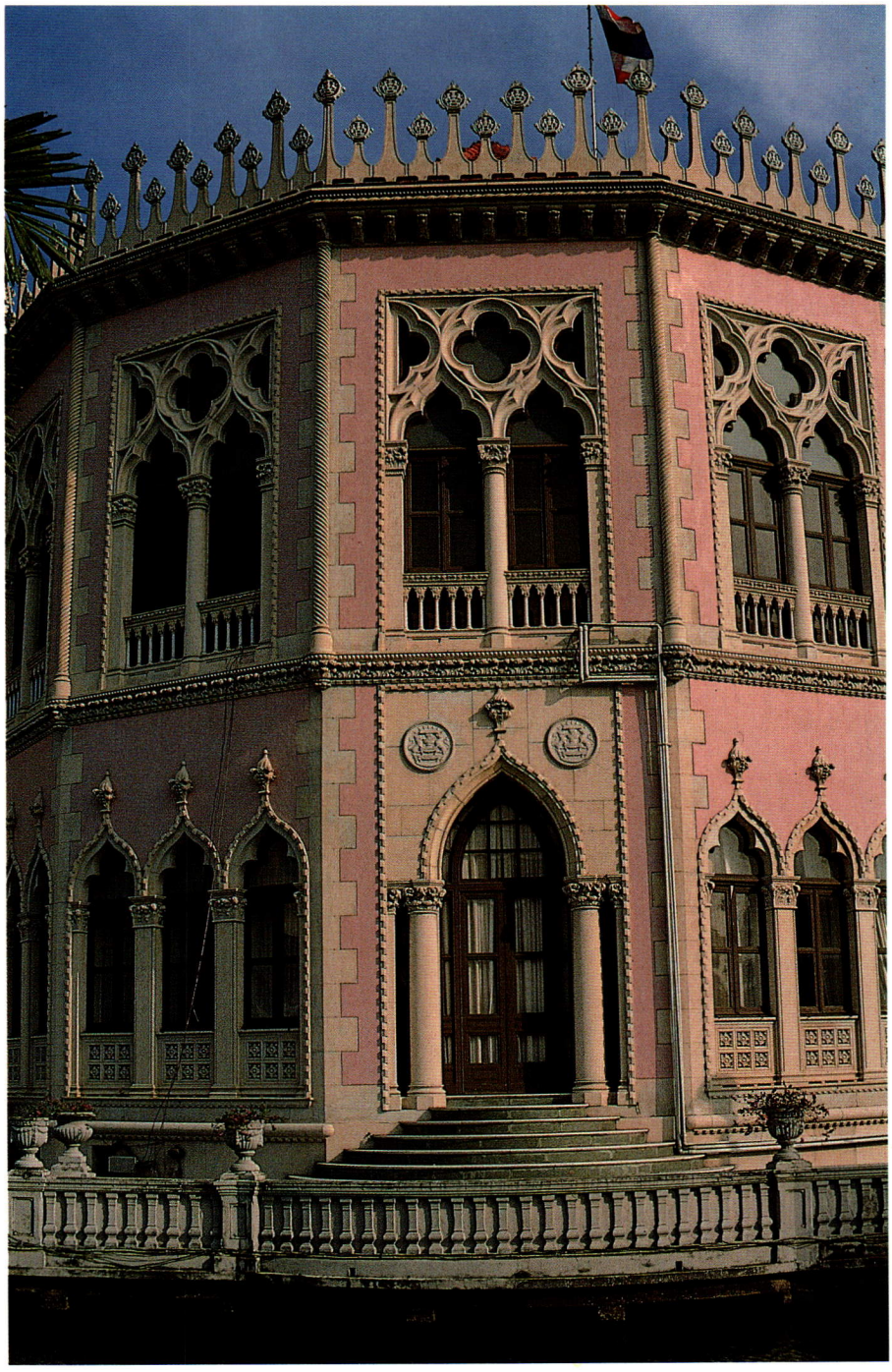

ด้านทิศตะวันตก สร้างเป็นห้องบันไดเวียนเล็ก ผนังภายนอก ๘ เหลี่ยม หลังคาโดมป้าน ส่วนล่างมีประตูทางเข้าแสดงให้เห็นว่าเป็นทางบริการของอาคาร คือ เข้าจากระดับพื้นดิน หน้าต่างตอนบนเป็นแบบโค้งแหลม มีเสาเกลียวประดับ ๒ ด้าน และช่องแสงลายดอกไม้ตอนบนหน้าต่าง

ปลายอาคารด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ ได้รับการออกแบบให้ผนังกำแพงเอียงขนานกับกำแพงโค้ง ภายในของห้องสีงาช้าง *(คือ ผนังแต่ละผนังเป็นส่วนหนึ่งของรูปสิบสองเหลี่ยมด้านเท่า)*

ด้านทิศใต้ มีห้องโถงทางเข้าเล็ก ลักษณะเดียวกับห้องบันไดเวียนเล็กทางทิศตะวันตก คือ มีหลังคาโดมป้าน และหน้าต่างชั้นบนพร้อมกับเครื่องประดับมีลักษณะเช่นเดียวกัน เพียงแต่ทางเข้าชั้นล่างต้องขึ้นบันไดจากภายนอก

เหนือประตูโค้งแหลม ห้องหลังคาโดมป้าน มีปูนปั้นตราสำนักนายกรัฐมนตรีประดับอยู่

On the western side of the building is a small spiral stairway covered by an octagonal outer wall and a flattened dome-shaped roof. There is an entrance door at the lower level indicating the service entrance to the building at ground level. The upper windows are in lancet arch style decorated on both sides with spiral columns and fitted above with flower-patterned clerestories.

Instead of leaving the end of the southwestern wall flat, the architect has curved it to parallel the inner curved wall of the Ivory Room. *(Each wall forms one part of the 12 angles.)*

To the south is a small entrance lobby similar in style to the spiral stairway on the western wall. It has a flattened dome-shaped roof with windows on the upper level and decorative ornamentation. The only difference is that entrance is made at ground level through an external staircase.

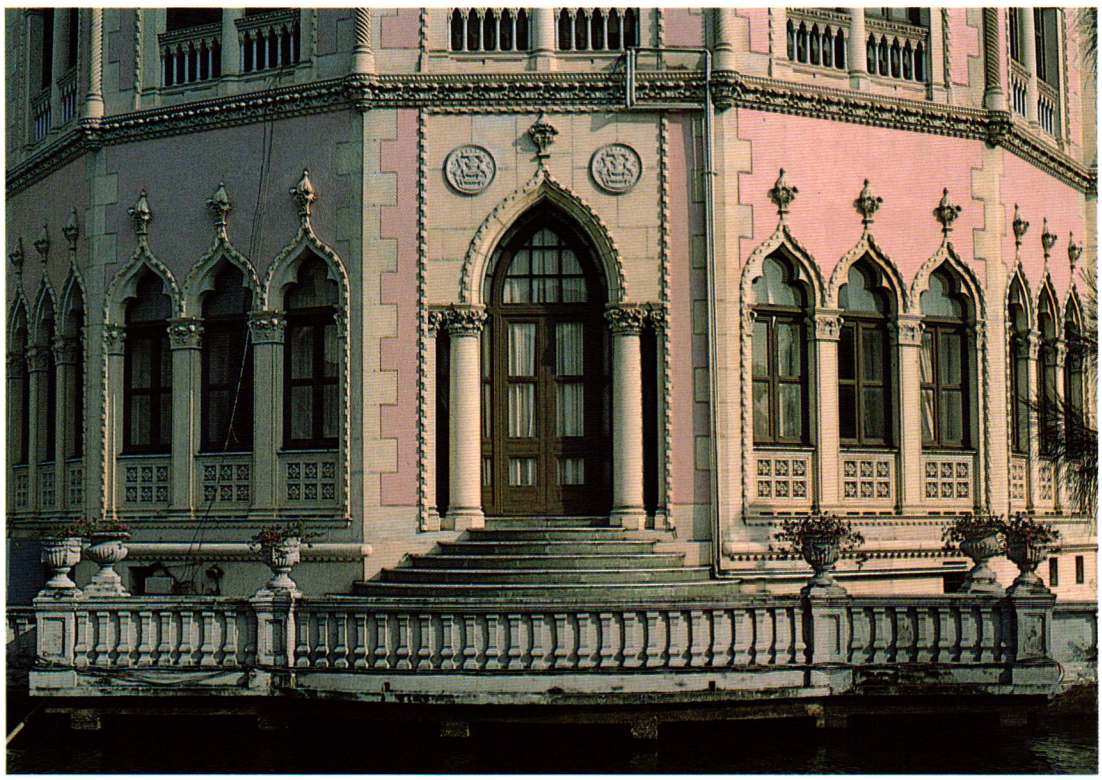

The crest of the Prime Minister's Office is positioned on top of the door with a lancet arch, leading to the room with a flattened dome-shaped roof.

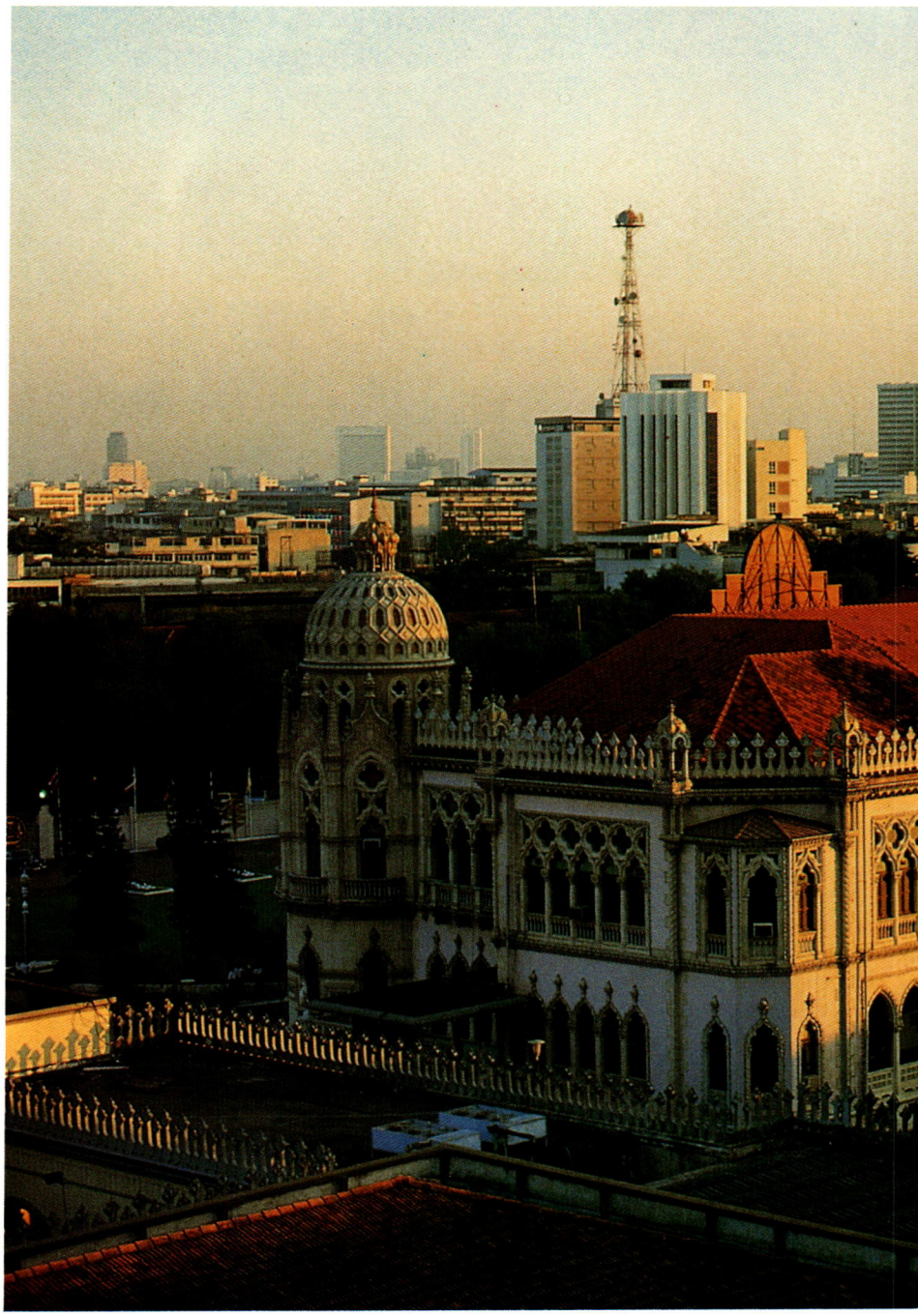

หลังคาของตึกไทยคู่ฟ้าเป็นหลังคาคลุมและมุงด้วยกระเบื้องสี่เหลี่ยมหน้าวัวสีอิฐ ตามขอบระเบียงทำเป็นลายปูนปั้นรูปตราสำนักนายกรัฐมนตรีสูงต่ำสลับกัน ซึ่งเป็นลักษณะโดยเฉพาะของสถาปัตยกรรมเวนีเชี่ยน-โกธิค อย่างไรก็ตาม ตรงระเบียงหลังคาด้านหน้าของตึก มีแท่นประดิษฐานรูปปั้นพระพรหม หน้าตักประมาณ ๒๔ นิ้ว มีกำแพงเตี้ยๆ แบบคลาสสิคบังฐานอยู่ข้างหน้า รูปปั้นพระพรหมองค์นี้ลักษณะ ๔ พระพักตร์ ๔ พระกร จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ สมัยเป็นนายกรัฐมนตรี ได้เป็นผู้ริเริ่มให้จัดสร้างขึ้นโดยกรมศิลปากรเป็นผู้ปั้น และหล่อเป็นโลหะสัมฤทธิ์ แต่ได้อัญเชิญประดิษฐานบนแท่นในสมัยจอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๐๗ ต่อมาสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้รับงบประมาณปรับปรุงตึกไทยคู่ฟ้า และได้จัดสร้างซุ้มทิศใหม่ให้สูงขึ้นและสง่างามขึ้นกว่าเดิม การทำพิธีมีขึ้นเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ เวลา ๙.๐๙ นาฬิกา

หลังคาของตึกไทยคู่ฟ้า เป็นหลังคาคลุมและมุงด้วยกระเบื้องสี่เหลี่ยมหน้าวัวสีอิฐ

The roof of the Thai Khu Fa building is covered with square-shaped brick-coloured tiles.

The roof of the Thai Khu Fa building is covered with square-shaped tiles the colour of brick. The cornice is decorated with alternating high and low plaques bearing the crest of the Prime Minister's Office in stucco bas relief. This style is typical of Venetian Gothic architecture. At the front cornice is a pedestal on which stands an image of Brahma measuring about 24 inches across. A small wall in classic style stands in front of the pedestal. The image of Brahma has four faces and four arms. Field Marshal Srisdi Dhanarajata, while serving as Prime Minister (1959-1963), commissioned the Department of Fine Arts to cast the bronze image. It was placed on the pedestal on Sunday, 26, April, 1964, during the premier-ship of Field Marshal Thanom Kittikhacharm. The shrine was later restored and raised to a higher elevation during a recent overall renovation of the Thai Khu Fa building. The celebration of the shrine was held on February 13, 1997 at the auspicious time of 9.09 hrs.

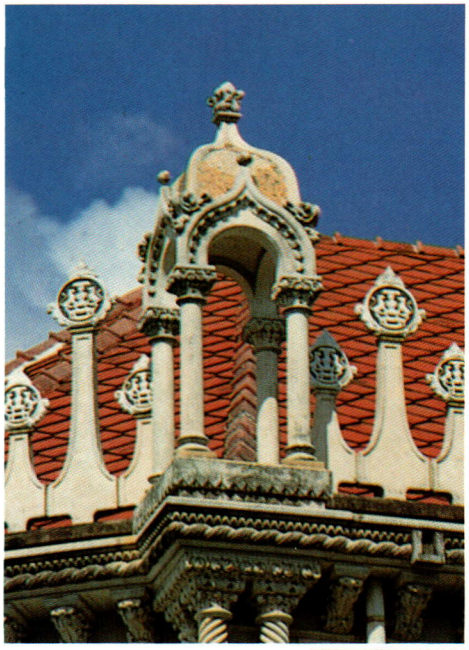

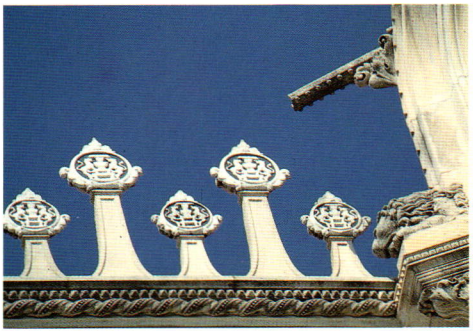

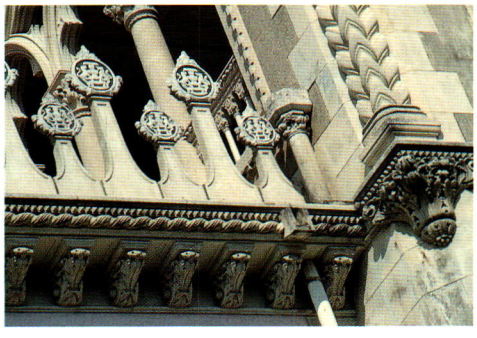

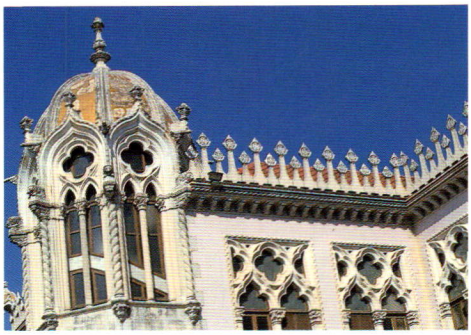

ตามขอบชายคาทำเป็นลายปูนปั้น รูปตรา สำนักนายกรัฐมนตรีสูงต่ำสลับกัน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสถาปัตยกรรมแบบเวนีเซี่ยนโกธิค

A typical Venetian Gothic style may be observed in this stucco decoration of the cornice in the form of alternating high and low plaques bearing the crest of the Prime Minister's Office.

ก่อนที่จะเข้าชมภายในตึกไทยคู่ฟ้า มีข้อที่น่าสังเกตอยู่ข้อหนึ่งเกี่ยวกับสิ่งตกแต่งภายนอกรอบตึก กล่าวคือ เมื่อเดินดูรอบๆ แล้ว จะเห็นสิ่งหนึ่งคือ ปูนปั้นเป็นรูป **"หัวไก่"** แค่คอบ้าง ครึ่งตัวบ้าง ประดับอยู่ตามใต้กรอบหน้าต่างเหมือนกับเป็นเครื่องหนุนคานหน้าต่างทุกบาน และตามปลายรางน้ำที่ระบายน้ำฝนจากหลังคาลงสู่พื้นชั้นล่างทุกราง แม้ปลายคานรับระเบียงก็ประดับด้วยหัวไก่เช่นเดียวกัน เรื่องนี้ มีบางท่านให้ความเห็นว่า จอมพล ป. พิบูลสงคราม สั่งให้ทำเป็นหัวไก่ เมื่อมีการปรับปรุงตึกไทยคู่ฟ้า เพราะท่านเกิดปีระกา แต่มีหลายท่านซึ่งเคยอาศัยอยู่ในบริเวณบ้านนรสิงห์ยืนยันว่า เดิมก็เป็นรูปหัวไก่ไม่ใช่ของทำใหม่ เพราะคุณหญิงประจวบฯ ภริยาของท่านเจ้าของบ้านเกิดปีระกา

เครื่องประดับตามตัวอาคาร เช่น ใต้กรอบหน้าต่าง ตามปลายรางน้ำที่ระบายน้ำฝนจากหลังคาสู่พื้นชั้นล่าง แม้ปลายคานรับระเบียงมีปูนปั้นเป็นรูป "หัวไก่"

The rooster head decorations are found all over the building underneath the windows, at the end of the rainwater drains and of the balcony's supporting beams.

Before we move on to the interior of the Thai Khu Fa building, there is one more thing that is worth noting about the exterior decorations. During a tour of the outside of the building we cannot fail to notice a multitude of sculptures of rooster heads. Some of these sculptures present only the head while others the torso. These sculptures appear beneath each window frame and seem to be supporting the windows. They can also be found at the end of each drain which carries rain water from the roof of the building to the ground below. Even the supporting beams of the balcony are decorated with these rooster heads. It is said that Field Marshal P. Pibulsonggram ordered them made during renovations of the Thai Khu Fa building because he was born in the Year of the Rooster. However, many former residents of Villa Norasingh attest that these rooster heads are not new because Khunying Prachuab, wife of the former owner, was born in the Year of the Rooster

บริเวณบันไดภายนอกตัวอาคาร มีรูปประติมากรรมหินอ่อนประดับ ช่วยเพิ่มความงดงามให้กับตัวอาคารยิ่งขึ้น

Marble sculptures on stairways enhance the beauty of the building.

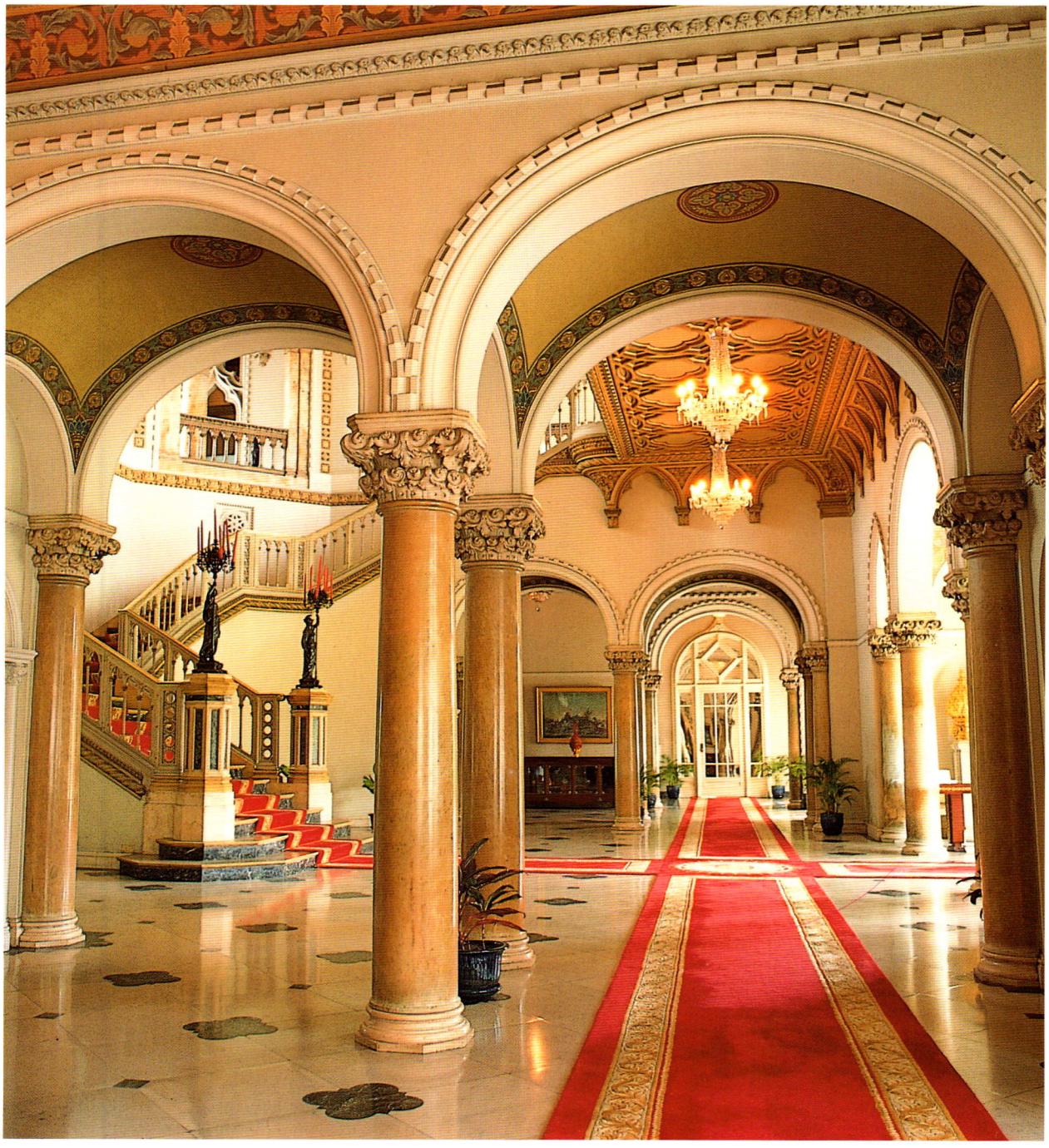

ชั้นล่างของตึก มีพื้นเป็นหินอ่อนทั้งหมด มีบันไดหินอ่อนเวียนขึ้น ๒ ข้าง ปูลาดด้วยพรมสีแดง ขอบพรมมีลวดลายสวยงาม

The entire floor of the lower storey is made of marble. The marble stairways are covered by a red carpet with intricately patterned borders.

ท่านได้ชมตึกไทยคู่ฟ้าภายนอกแล้ว จากนี้ขอเชิญท่านเข้าชมความงดงามภายในต่อไป ชั้นล่างของตึกพื้นเป็นหินอ่อนทั้งหมด ตรงกลางเป็นห้องโถงกว้างมีบันไดหินอ่อนเวียนขึ้น ๒ ข้าง เมื่อเดินไปทางซ้ายมือจะพบตู้สมัยโบราณตั้งเครื่องเคลือบลายครามสมัยโบราณงามล้ำค่า ผ่านตู้นี้เข้าไปจะมีห้องพักแขกของนายก-รัฐมนตรี เรียกชื่อว่า **"ห้องโดมสีทอง"** สำหรับใช้เป็นห้องพักแขกก่อนที่จะเข้าห้องรับรองสีงาช้างซึ่งอยู่ด้านหน้าทางขวามือของห้องนี้ เพดานห้องโดมสีทองเป็นรูปโค้ง เขียนลวดลายหลากสี ห้องนี้เป็นชั้นล่างของหอคอยทิศใต้ของตึกไทยคู่ฟ้าดังกล่าวมาแล้ว

Having completed a tour of the exterior of the Thai Khu Fa building, we shall now admire the beauty that awaits us inside. The entire floor of the lower storey is made of marble. In the centre is a large reception hall with marble staircases on both sides which wind their way to the second floor. Walking to the left, visitors can see an antique showcase displaying priceless pieces of antique chinaware. Beyond the showcase is an antechamber for guests of the prime minister known as the **Golden Dome Room.** It is used by guests as a rest area before entering the Ivory Room which is to the right of this room. The ceiling of the Golden Dome Room is curved and decorated with motifs in a variety of colours. This room forms the lower floor of the southern tower of the Thai Khu Fa building already mentioned.

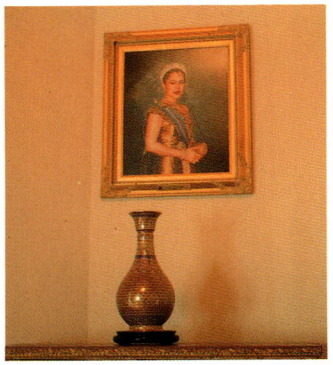

ห้องโดมสีทอง ใช้เป็นห้องพักแขกของนายก-รัฐมนตรี ก่อนที่จะเข้าห้องรับรองสีงาช้าง

The Golden Dome Room is an antechamber where the prime minister's guests wait before entering the Ivory Room.

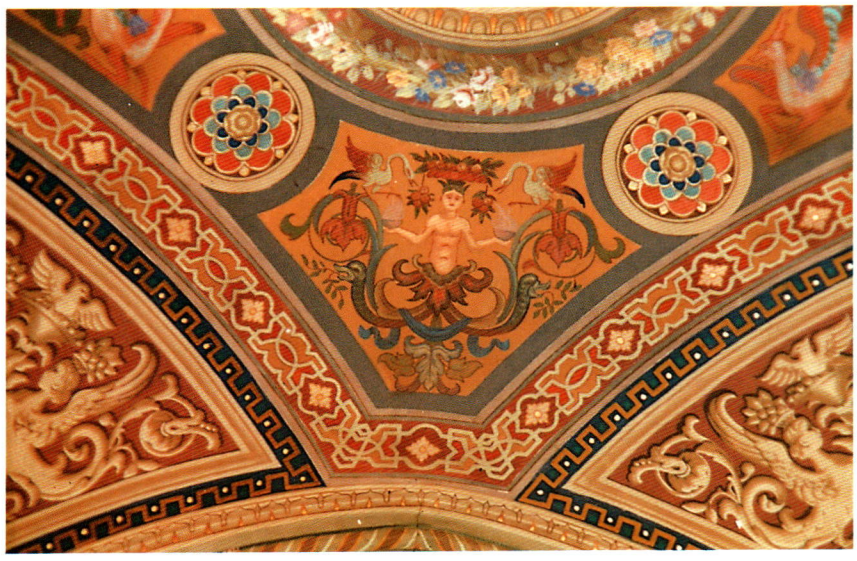

เพดานห้องโดมสีทอง เป็นรูปโค้ง เขียนลวด-ลายหลากสีงดงาม

The ceiling of the Golden Dome Room is curved and decorated with motifs in a variety of colours.

ภายในห้องโดมสีทอง

The interior of the Golden Dome Room.

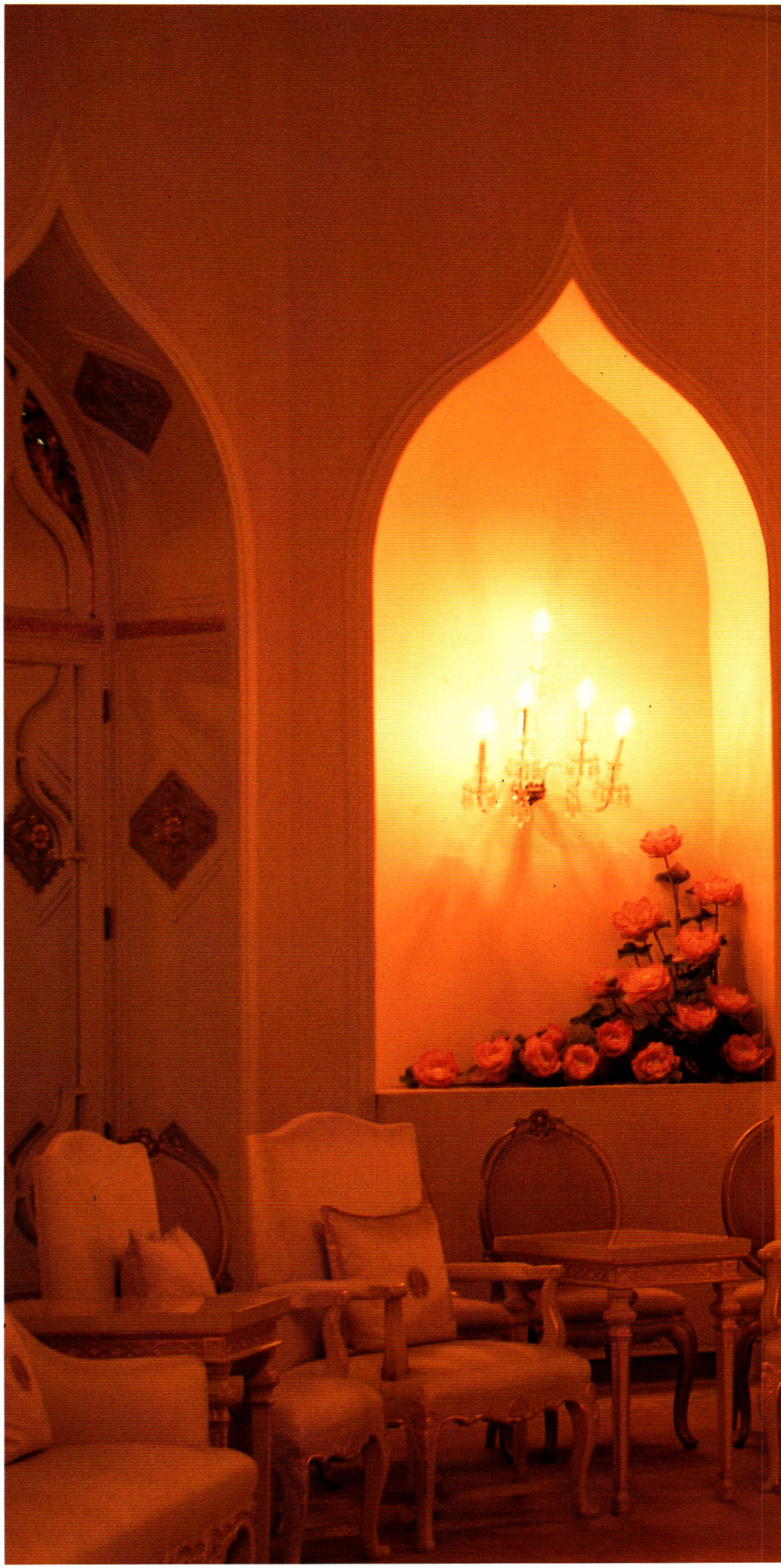

ส่วนห้องรับแขกเป็นทางการของนายกรัฐมนตรีนั้น เรียกชื่อว่า **“ห้องรับรองสีงาช้าง”** ห้องนี้มีความกว้างยาวแบ่งออกเป็นสองช่วง ช่วงแรกใช้เป็นที่รับแขกและลงนามสำหรับอาคันตุกะและผู้นำสำคัญทางการเมือง ส่วนทางผนังด้านเหนือมีภาพเขียนรูปสมเด็จพระนเรศวรมหาราชชนช้างกับพระมหาอุปราชาที่ดอนเจดีย์ ถัดต่อจากช่วงนี้เข้าไปมีพระบรมรูปเขียนสีน้ำมันของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ประทับยืนพระหัตถ์ทรงพระแสงดาบ อยู่ในกรอบไม้แกะสลักปิดทองคำเปลวงดงามมากติดอยู่กับผนังด้านตรงหน้ามองเห็นได้ชัด ผู้วาดภาพนี้คือนางปราณี นิ่มเสมอ ข้าราชการและศิลปินมีชื่อเสียงแห่งกรมศิลปากร ที่ผนังด้านข้างของห้องนี้ ด้านใต้มีภาพเขียนสีแบบจิตรกรรมฝาผนังเป็นรูปเกี่ยวกับค่ายบางระจัน ส่วนผนังด้านเหนือเป็นรูปเมืองสมัยโบราณที่มีกำแพงปราการประตูหอรบ ห้องนี้นอกจากรับแขกของนายกรัฐมนตรีแล้ว ยังใช้เป็นสถานที่จัดพิธีมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์แก่บุคคลสำคัญชาวต่างประเทศด้วย

The official reception room for guests of the prime minister is known as the **Ivory Room**. It is a long, rectangular room which has been divided into two sections. The first section is used as a reception area where visiting dignitaries and political leaders are welcomed on arrival and where the visitors' book is signed. An painting depicting the battle on elephant back between King Naresuan the Great and Phra Maha Uparacha at Don Chedi adorns the northern wall. A portrait of King Bhumibol Adulyadej, Rama IX, standing in full regal robes, holding a sword in both hands, adorns the wall directly to the front. The painting has a beautiful gilded frame and is hung in a prominent position. This portrait was painted by Mrs. Pranee Nimsamoe, government official and renowned artist of the Department of Fine Arts. The southern wall of this room is hung with a painting depicting the heroic battle at Bang Rachan. A painting of an ancient walled city complete with turrets hangs on the northern wall. This room is used to formally welcome guests of the prime minister, and to hold ceremonies to bestow royal decorations on distinguished foreigners.

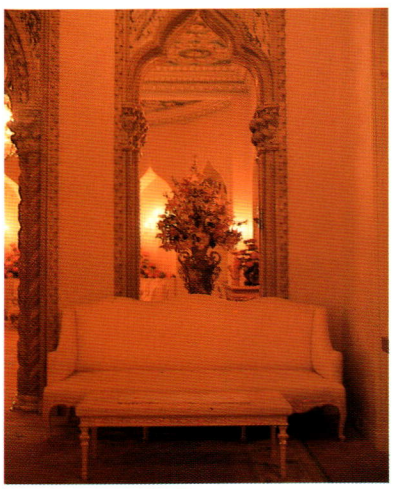

ห้องรับรองสีงาช้าง นอกจากจะเป็นห้องรับแขกของนายกรัฐมนตรีแล้ว ยังใช้เป็นสถานที่จัดพิธีมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แก่บุคคลสำคัญชาวต่างประเทศด้วย

The Ivory Room is used to formally welcome guests of the prime minister and to hold ceremonies to bestow royal decorations on distinguished foreigners.

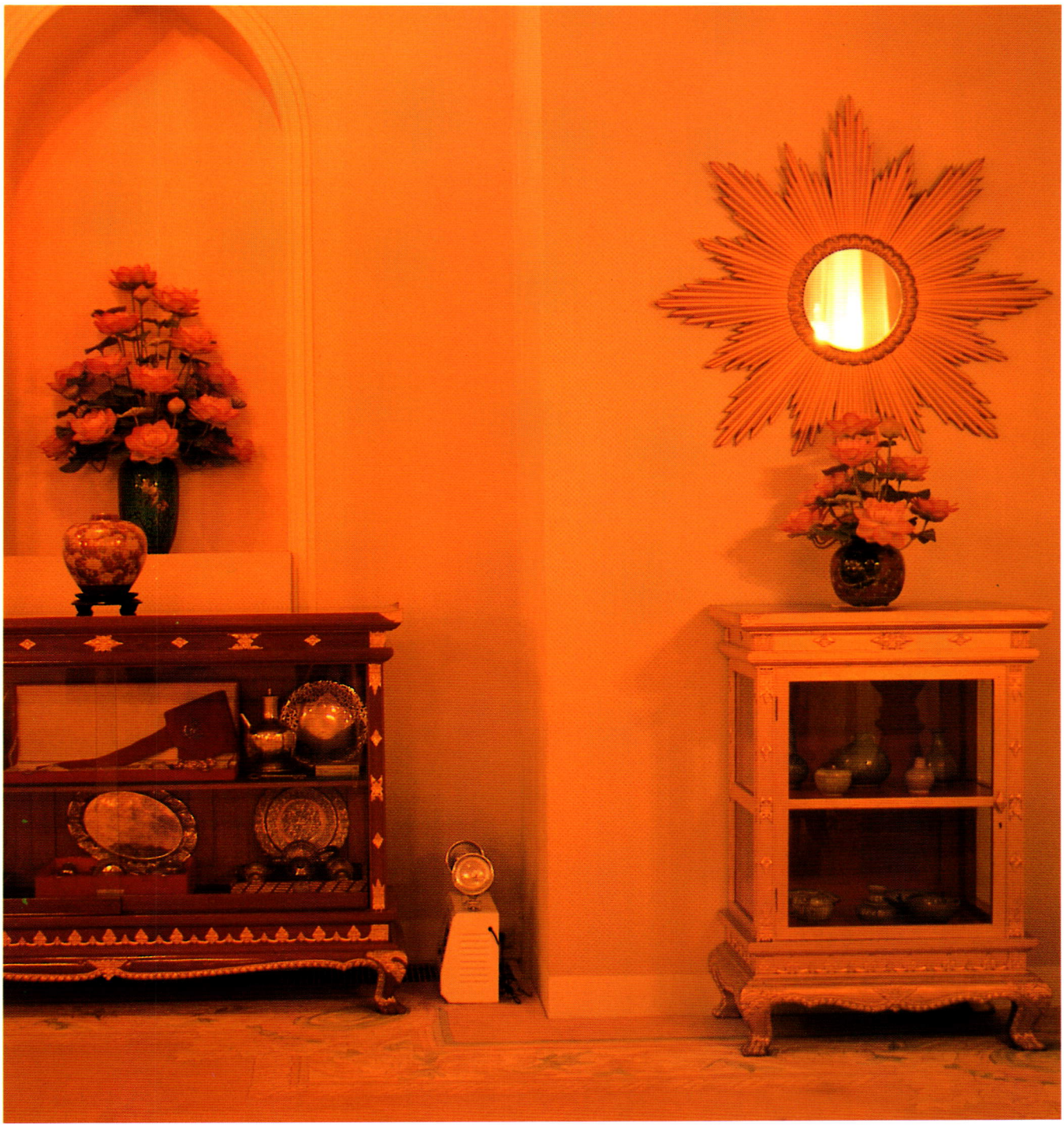

ห้องสีงาช้างช่วงด้านหน้า

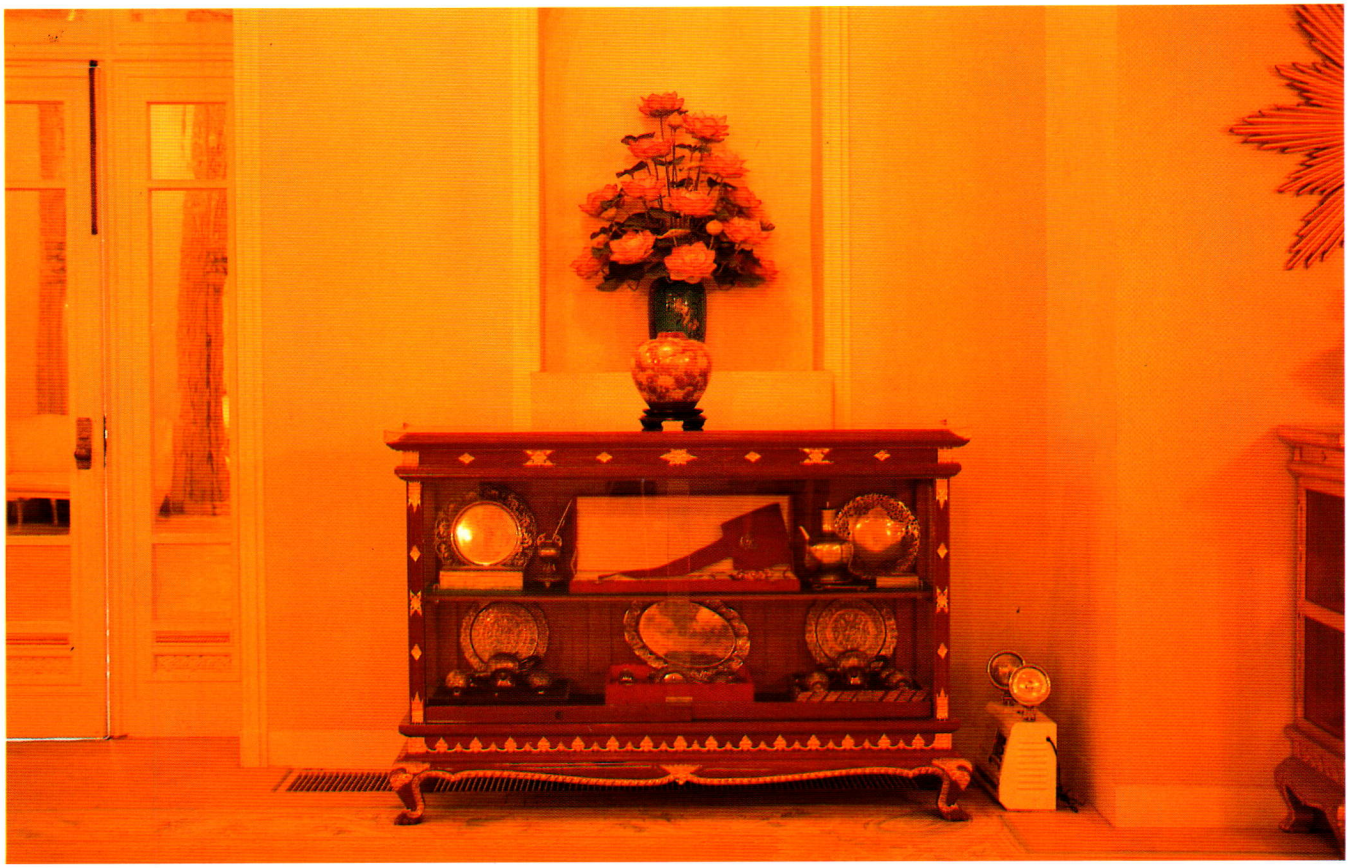

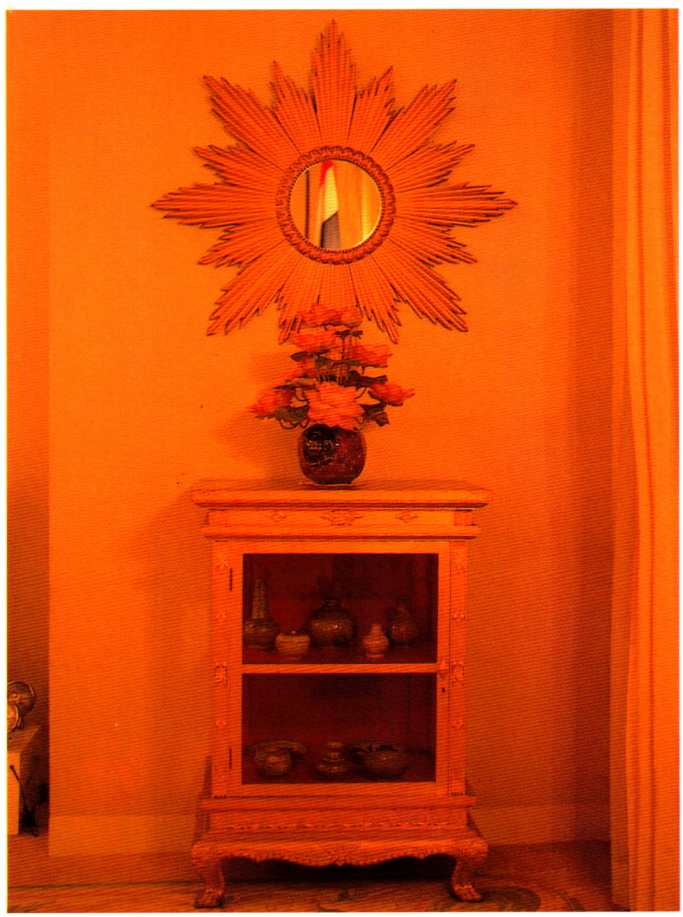

The front section of the Ivory Room.

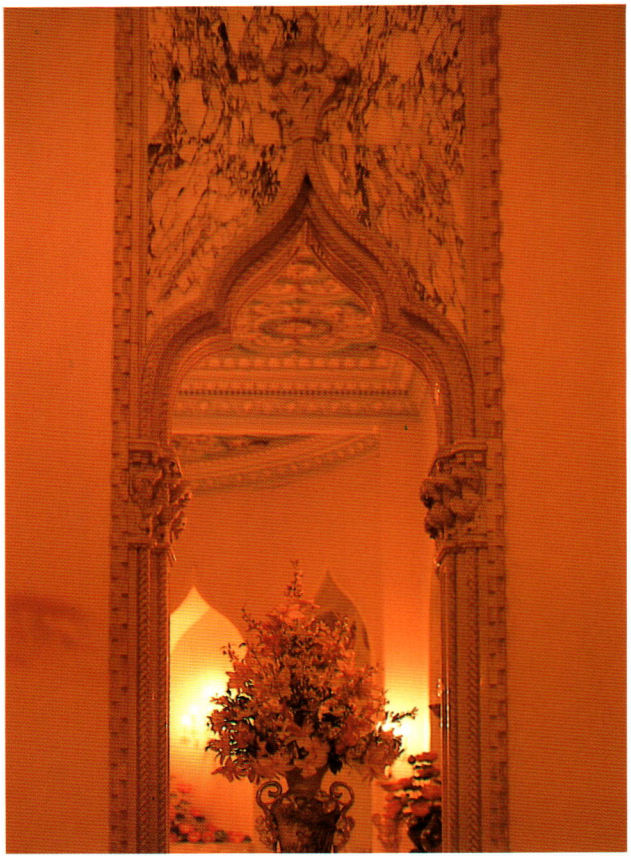

(บน) ภาพเขียนรูปสมเด็จพระนเรศวรมหาราชชนช้างกับพระมหาอุปราชาที่ดอนเจดีย์ ประดับทางผนังด้านทิศเหนือในห้อง สีงาช้าง (ล่าง) มุมหนึ่งของห้องสีงาช้าง

(upper) The painting on the northern wall of the Ivory Room depicts the battle on elephant back between King Naresuan the Great and Phra Maha Uparacha at Don Chedi.

(lower left and right) A corner of the Ivory Room.

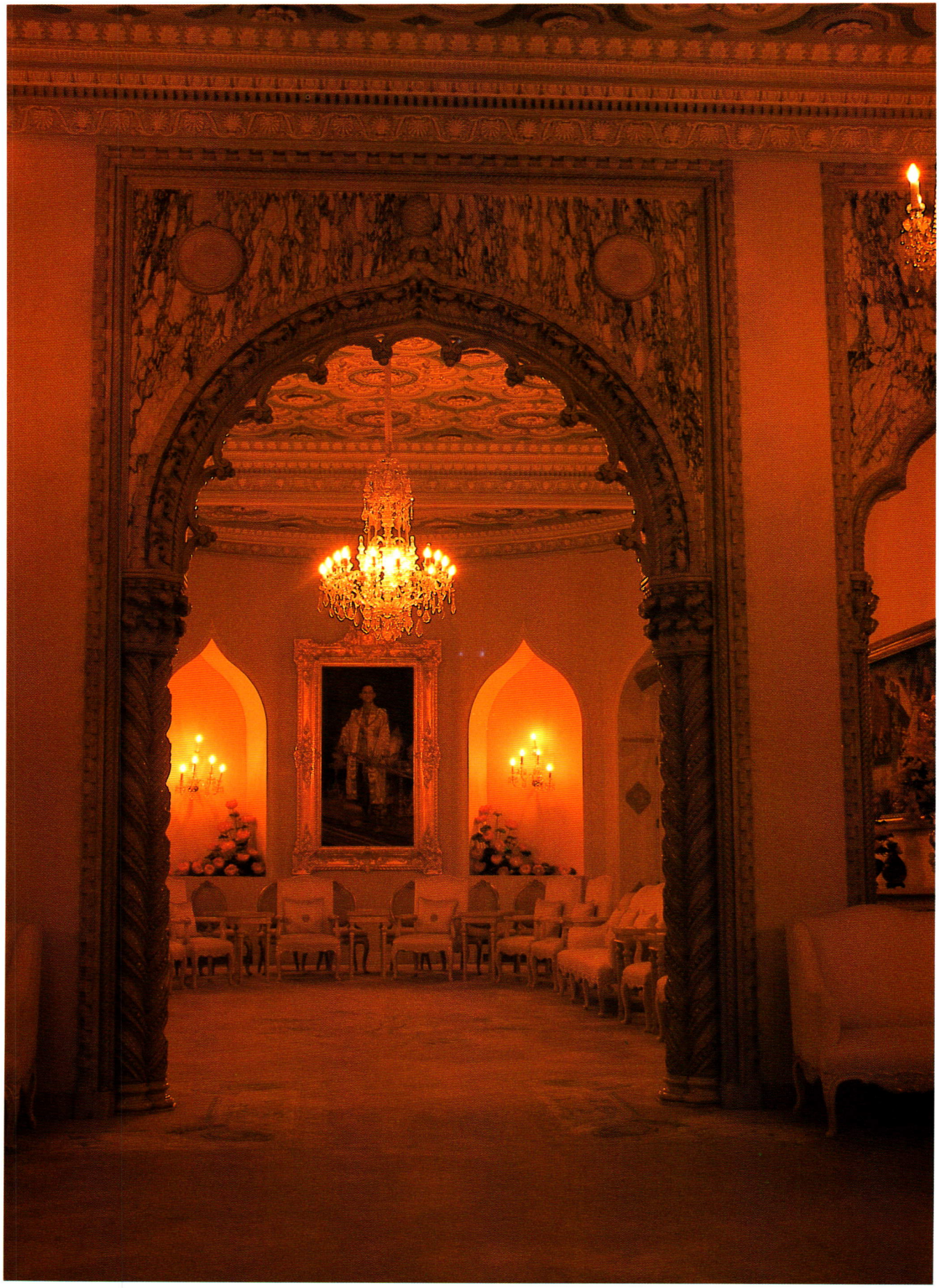

ลวดลายบนเพดาน
ในห้องรับรองสีงาช้าง

Motifs on the ceiling of the Ivory room.

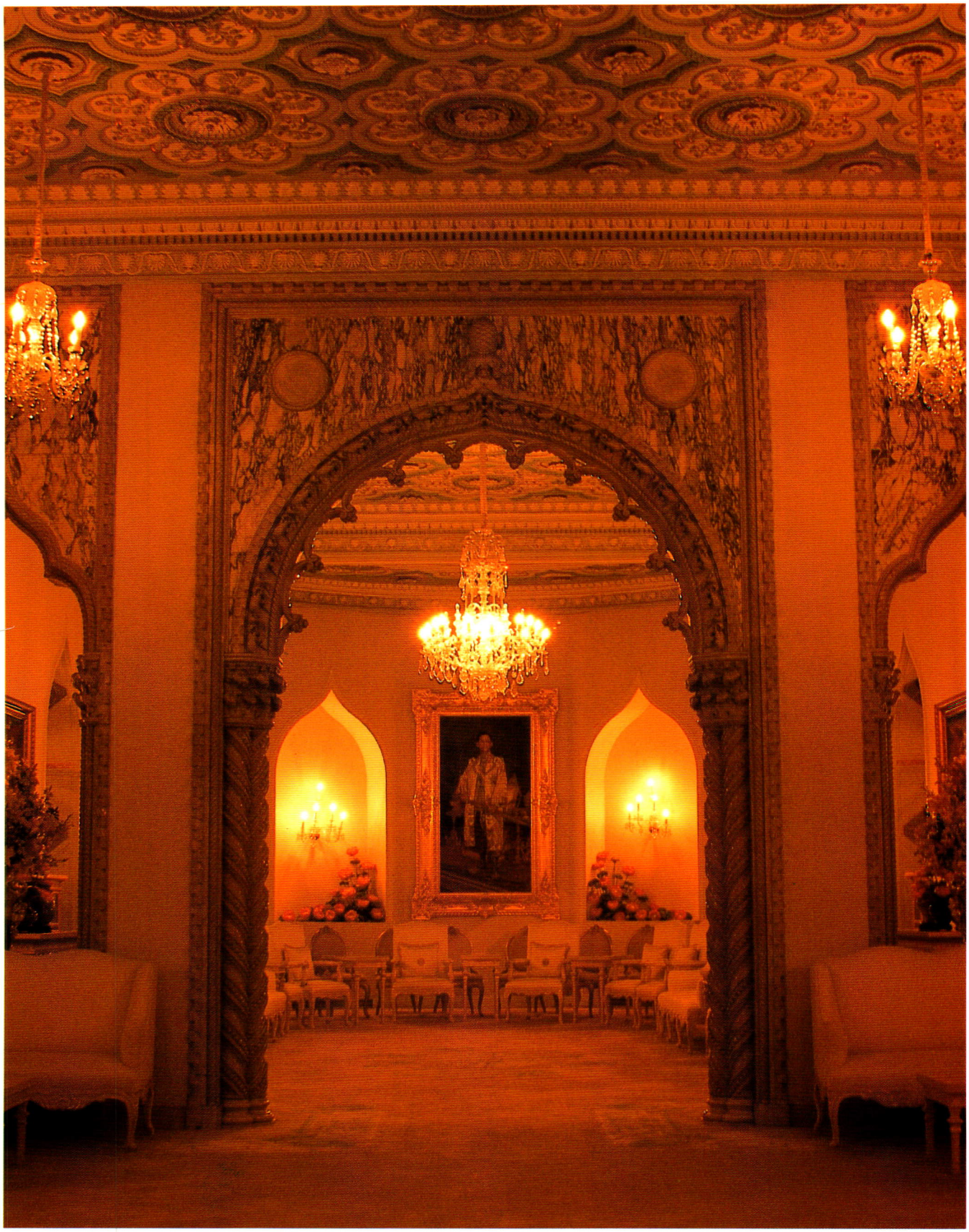

เมื่อมองตรงไปจากห้องรับรองสีงาช้างช่วงด้านหน้า จะเห็นพระบรมรูปเขียนสีน้ำมันของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

A view from the front section of the Ivory Room focuses on the oil portrait of His Majesty King Bhumibol Adulyadej, Rama IX.

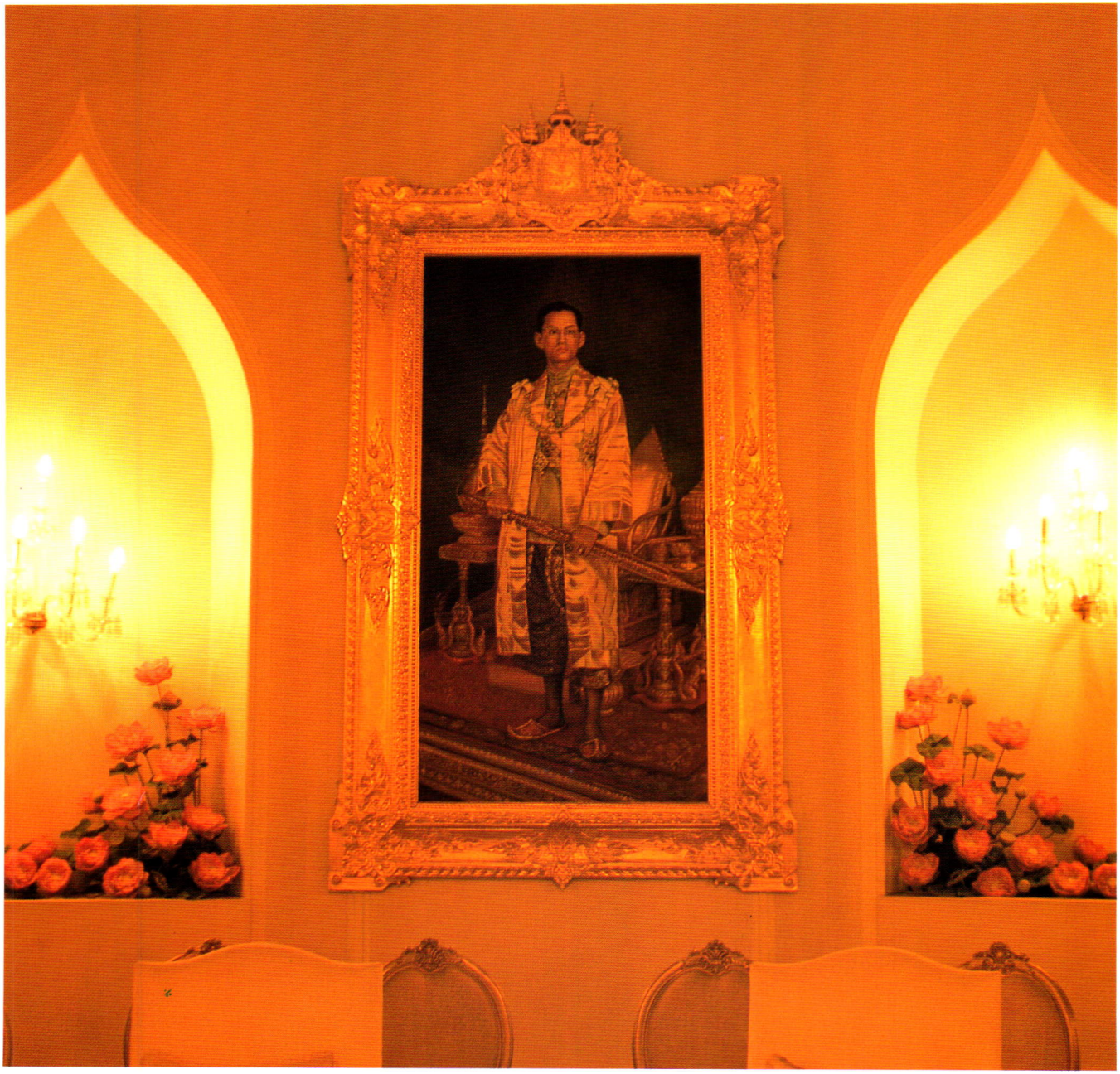

พระบรมรูปเขียนสีน้ำมัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ประทับยืน พระหัตถ์ทรงพระแสงดาบ อยู่ในกรอบไม้แกะสลักปิดทองคำเปลวงดงามมาก วาดโดย นางปราณี นิ่มเสมอ

The oil portrait painted by Mrs. Pranee Nimsamoe of His Majesty the King standing in full regal robes with a sword in both hands. Its frame is made of gilded carved wood.

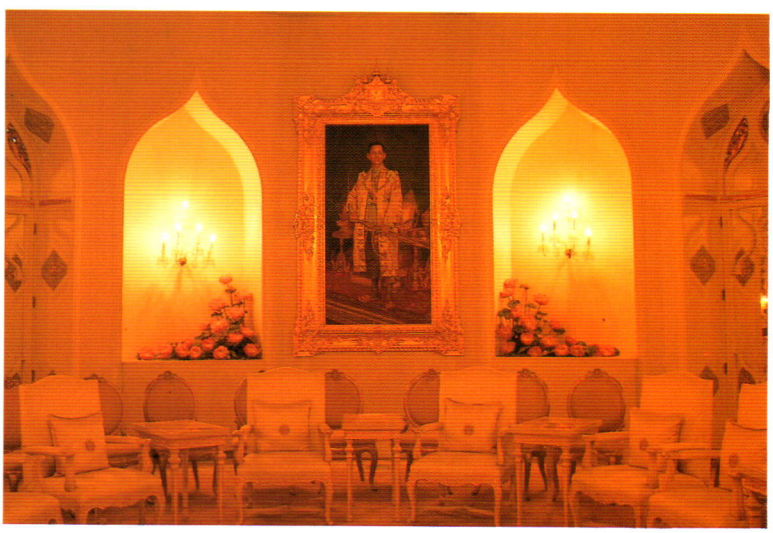

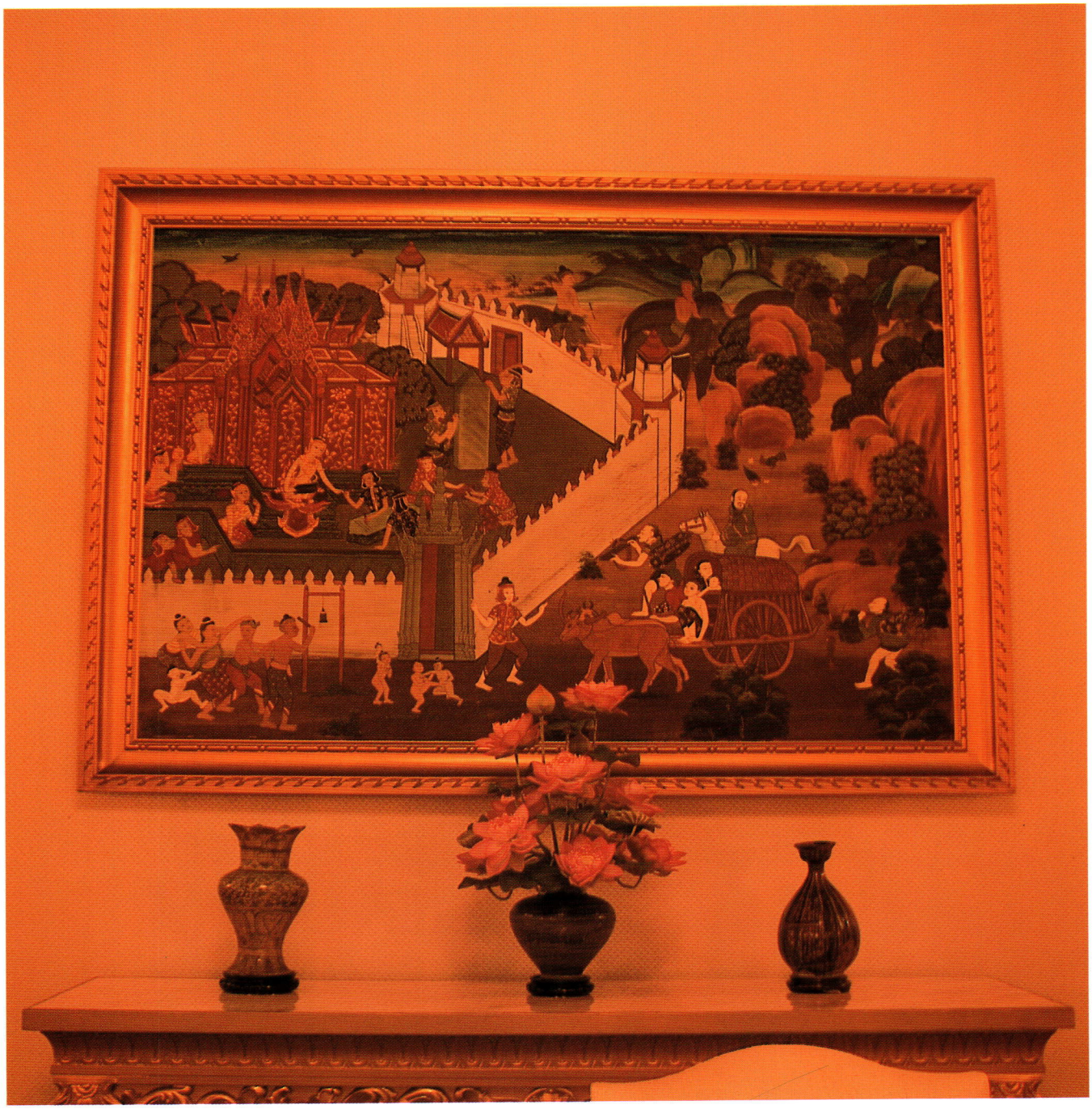

ภาพเขียนสีน้ำมัน รูปเมืองสมัยโบราณมีกำแพงปราการ ประตู หอรบเป็นอีกภาพหนึ่งที่ประดับอยู่ในห้องสีงาช้าง

A painting in oil depicts an ancient walled city with gates and turrets.

ภาพเขียนสีน้ำมัน เป็นภาพประวัติศาสตร์เกี่ยวกับค่ายบางระจัน ประดับทางผนังด้านทิศใต้ของห้องสีงาช้าง

Another painting in oil hangs on the southern wall and depicts the heroic battle at Bang Rachan.

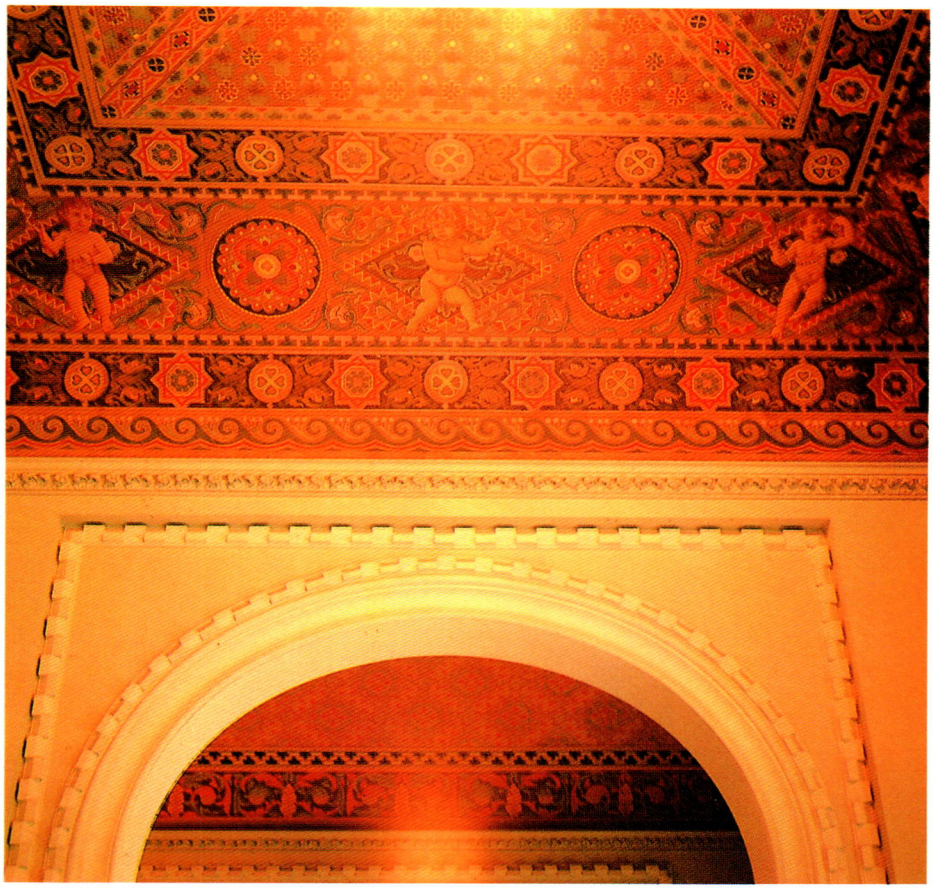

ลวดลายวิจิตรบนเพดาน
ภายนอกห้องสีงาช้าง

Splendid motifs on the ceiling outside the Ivory Room.

ตู้โชว์ของโบราณ อยู่ด้านนอกบริเวณทางเดินไปยังห้องสีงาช้าง

The showcase of antiques stands in the corridor leading to the Ivory Room.

ทางขวามือของตึกชั้นล่างเป็น **"ห้องรับรองสีม่วง"** และมีส่วนที่เป็นโดมเขียนลายงดงาม ห้องทั้งสองนี้ใช้รับรองแขกของนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

To the right on the ground floor is a reception room known as the **Purple Room**. Part of this room has a dome beautifully decorated with painted motifs. Both of these rooms are used to receive guests of the prime minister, the deputy prime ministers and ministers to the Prime Minister's Office.

ห้องสีม่วง อยู่ด้านขวามือของตัวอาคารเป็นห้องที่ใช้เป็นห้องรับรองแขกของนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

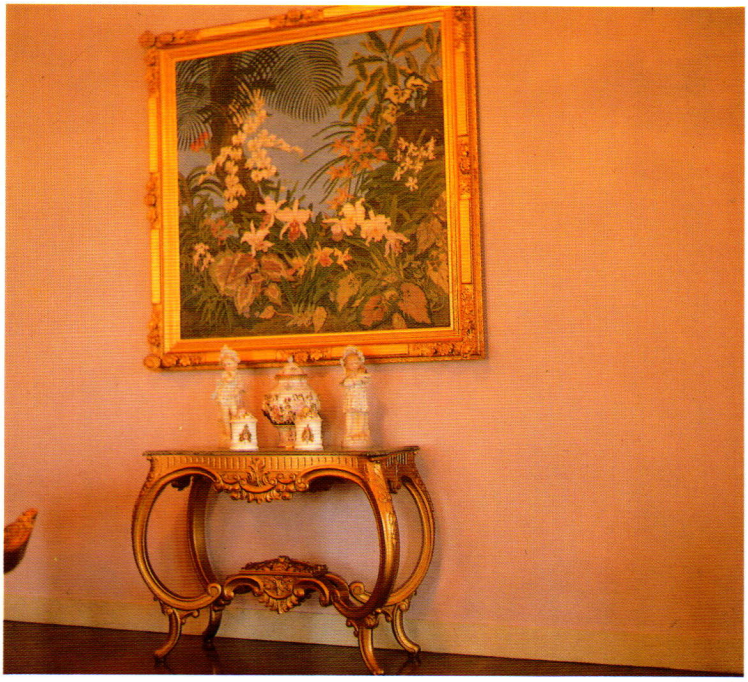

The Purple Room is on the right of the building where guests of the prime minister, the deputy prime ministers, and the ministers to the Prime Minister's Office are received.

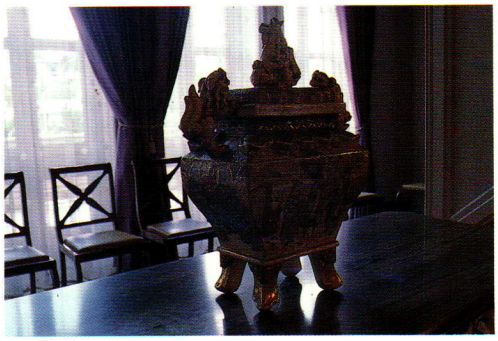

(บน) ลวดลายบนเพดานบริเวณทางเดินริมหน้าต่างของห้องสีม่วง

(ล่าง) ของโบราณที่ใช้เป็นเครื่องประดับตกแต่งภายในห้องสีม่วง

(upper) Motifs on the ceiling near the windows of the Purple Room.

(lower) Antique pieces decorate the interior of the Purple Room.

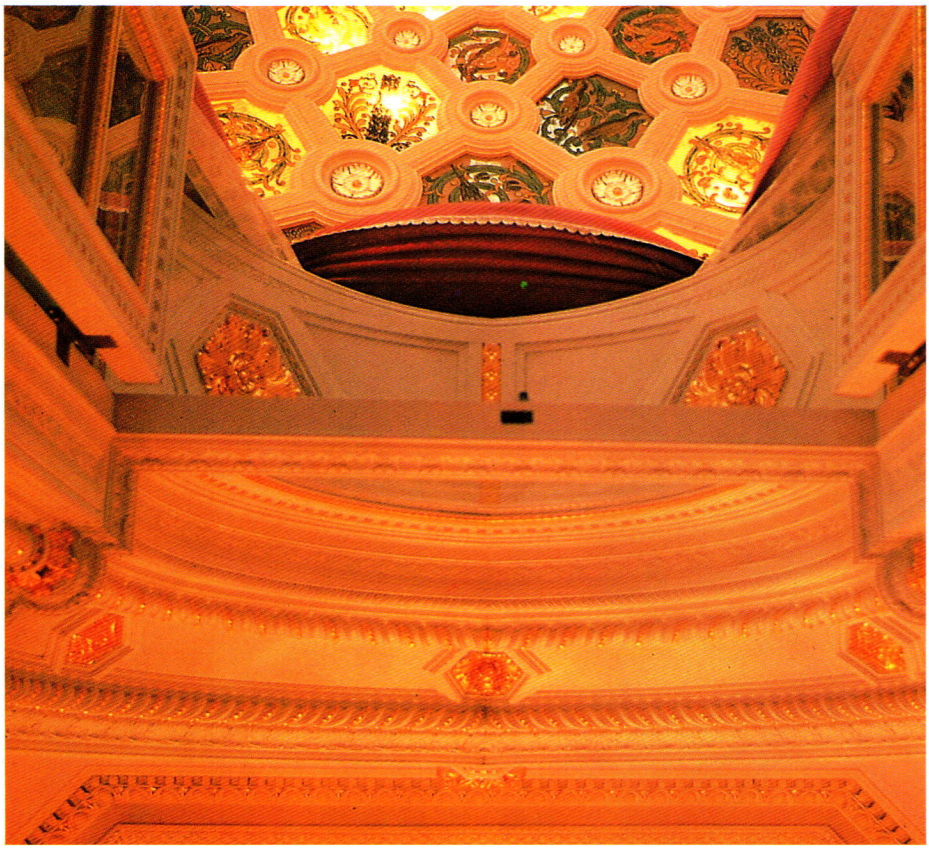

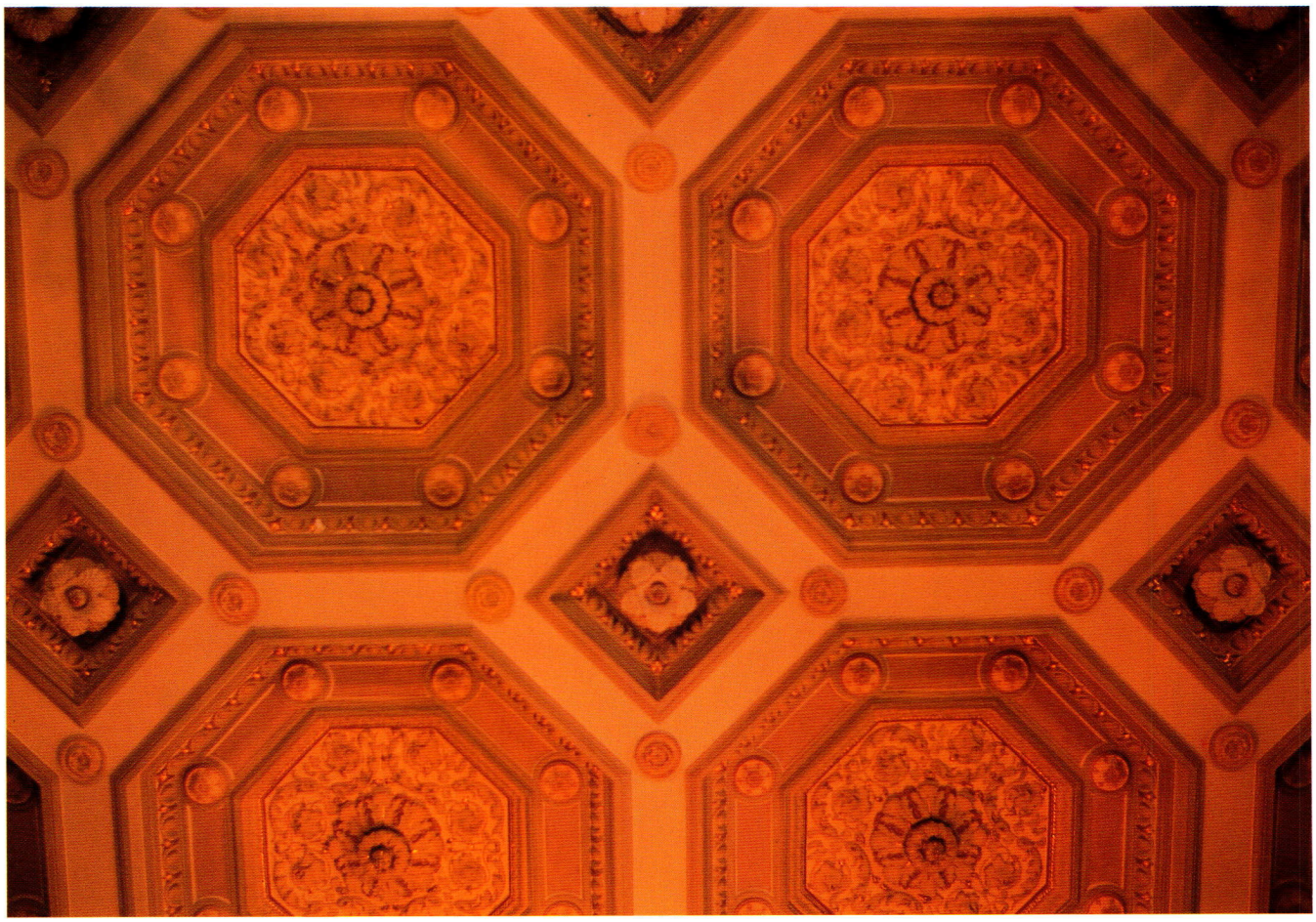

ภายในห้องโดมสีม่วง ซึ่งอยู่ถัดเข้าไปจากห้องสีม่วง เพดานเป็นรูปโดม ประดับกระจกเขียนสี

The dome-shaped ceiling in the inner section of the Purple Room is decorated with stained glass.

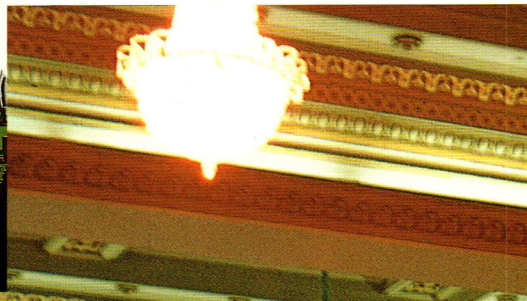

ถัดจากห้องสีม่วงไปทางทิศตะ-วันตก เป็นห้องประชุมใหญ่ เรียกว่า **“ห้องสีเขียว”** ห้องประชุมดังกล่าวนี้เดิมเป็นห้องจัดเลี้ยงแขกเมือง ปัจจุบันใช้เป็นห้องประชุมคณะกรรมการที่มี นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ถัดจากห้องสีเขียวเป็นห้องระเบียงชั้นล่าง ซึ่งมีบันไดเวียนขึ้นไปยังหลังคาดังกล่าวแล้ว และมีบันไดเล็กๆ ออกจากตึกไทยคู่ฟ้าไปสู่ภายนอก

To the west of the Purple Room is a large meeting room known as the **Green Meeting Room**. This room was originally used to hold receptions for state guests. At present it is used for meetings of committees presided over by the prime minister, the deputy prime ministers and ministers to the Prime Minister's Office. Next to the Green Room is the lower-floor gallery which has a spiral stairway leading to the roof. There is also a small stairway leading out of the Thai Khu Fa building.

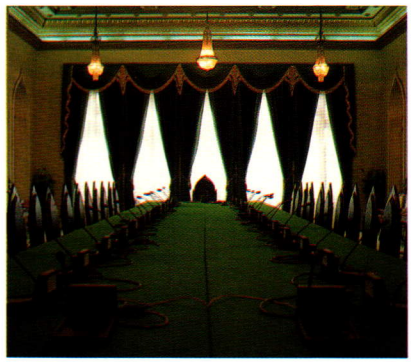

ระเบียงทางเดินด้านนอกของห้องสีเขียว ซึ่งอยู่ทางด้านหลังของตึกไทยคู่ฟ้า

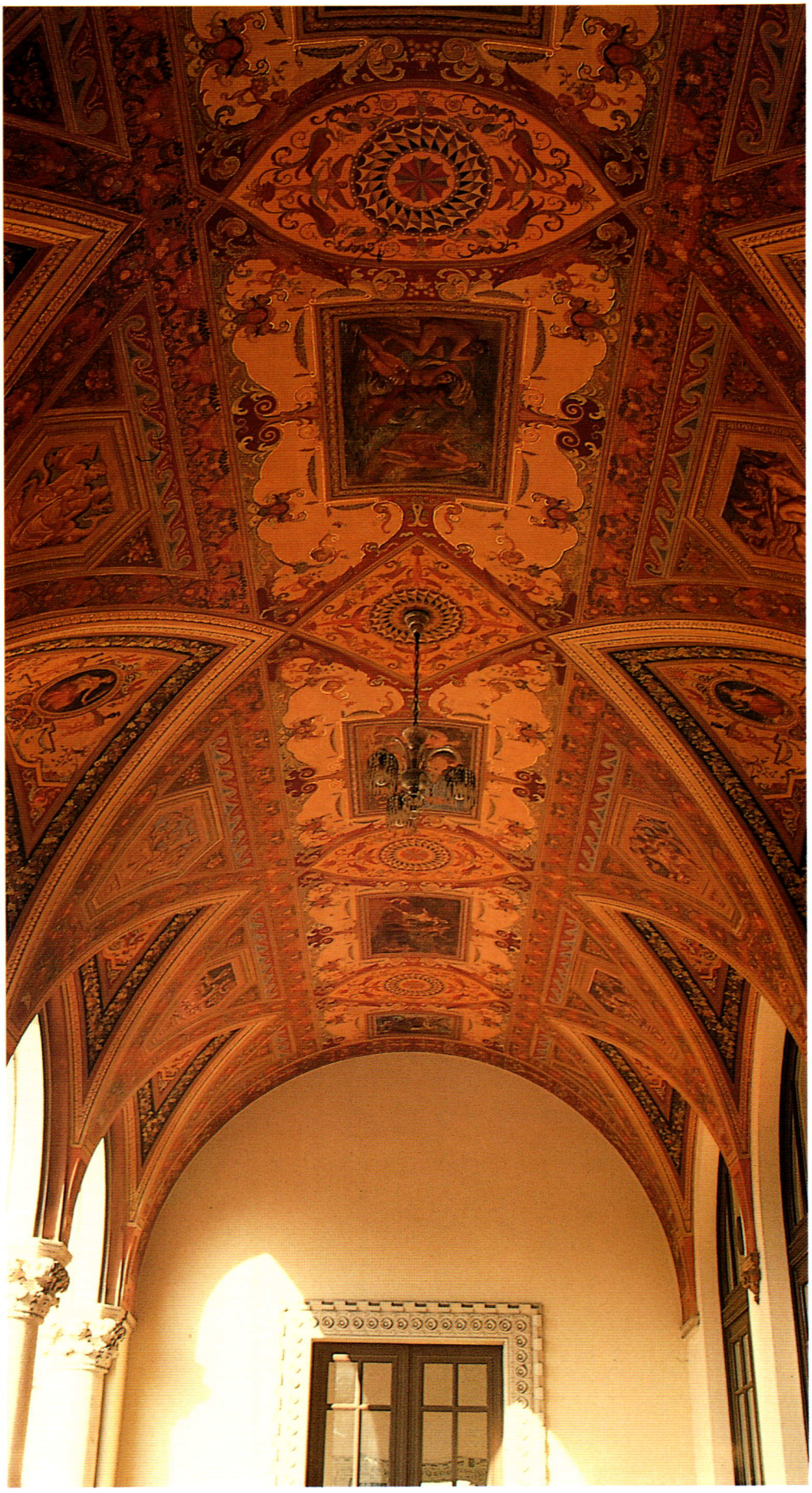

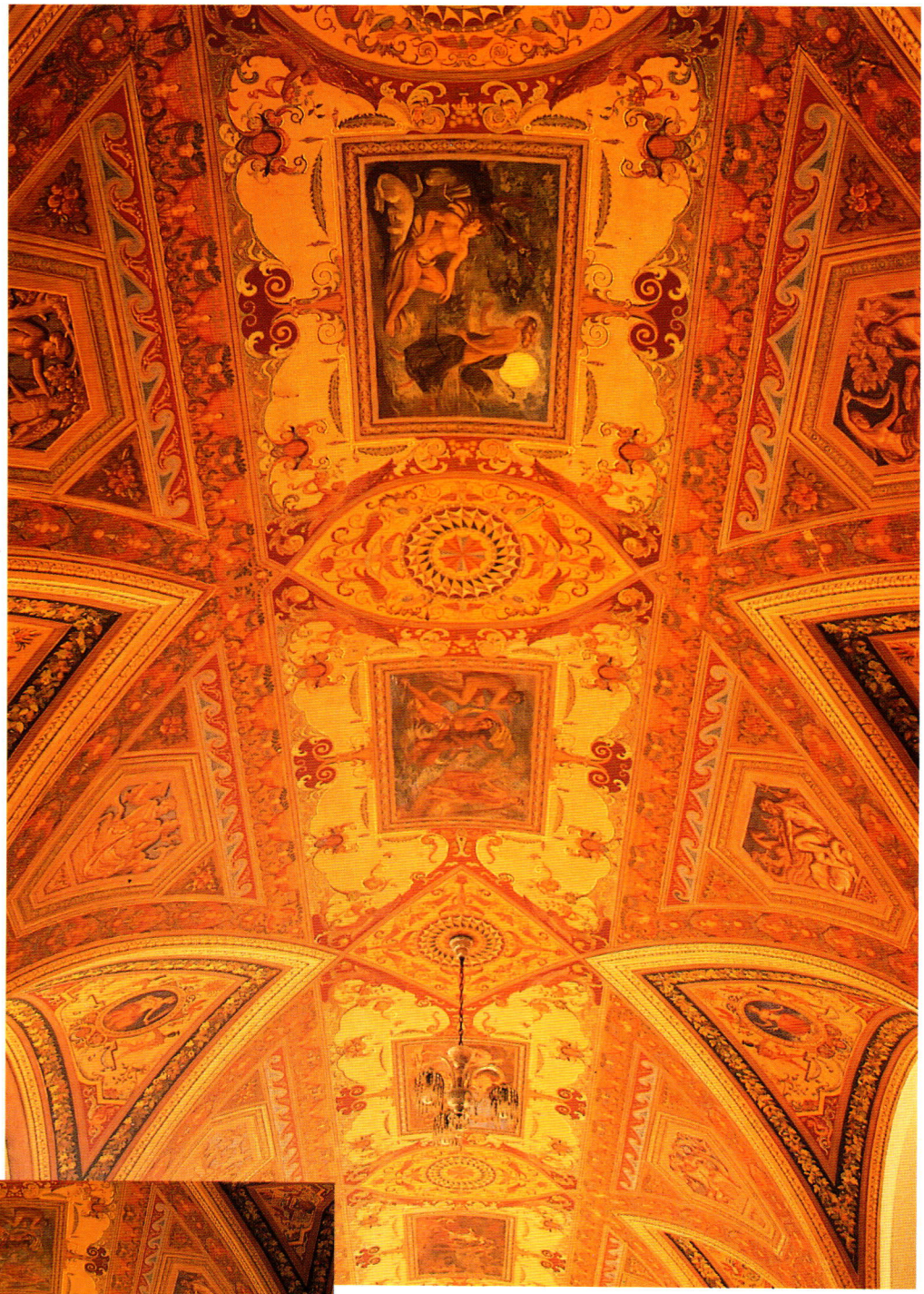

The gallery outside the Green Meeting Room to the rear of the Thai Khu Fa building.

บนเพดานรูปโค้ง
แหลมเขียนลวดลายวิจิตร
งดงามมาก

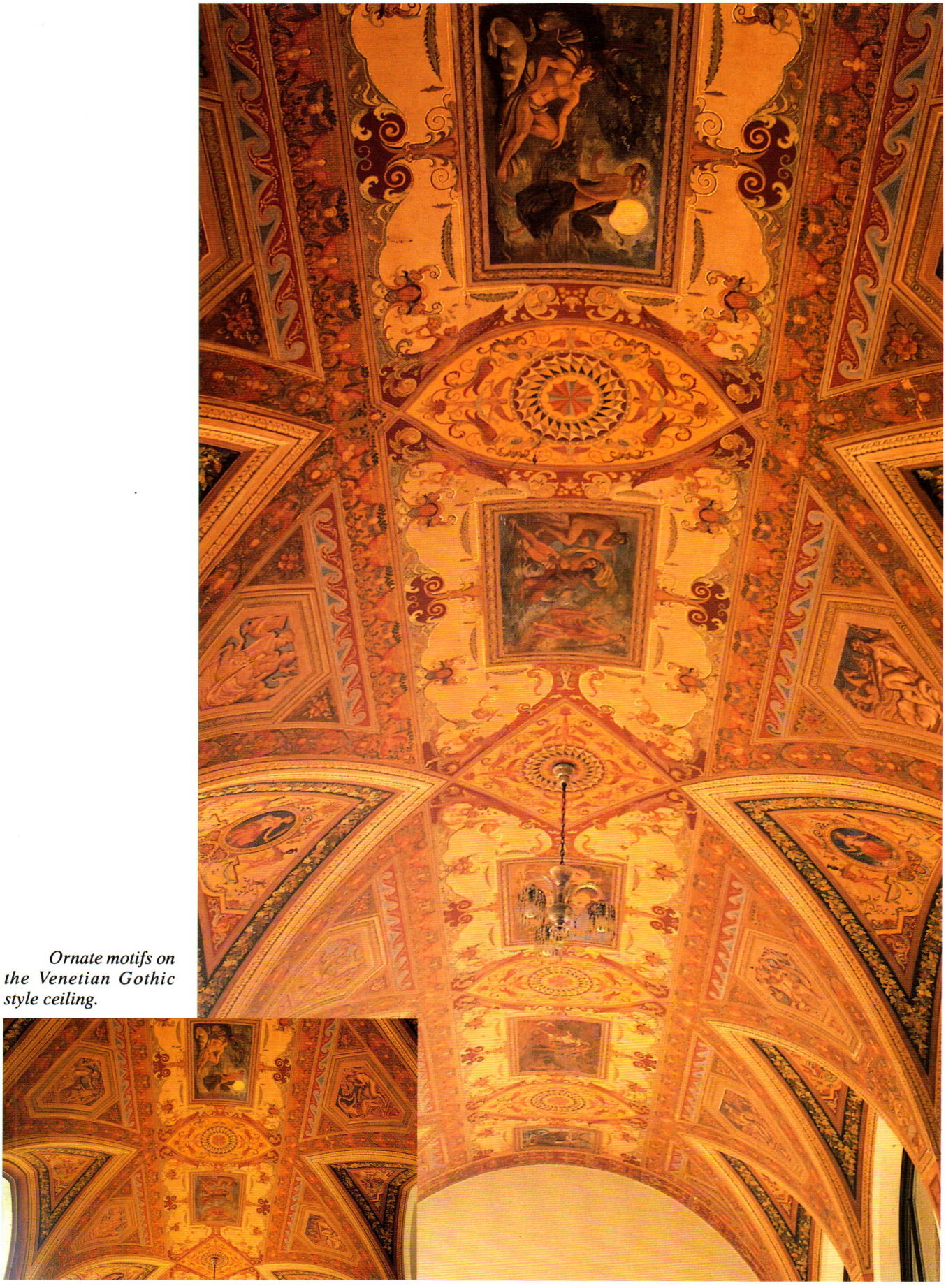

Ornate motifs on the Venetian Gothic style ceiling.

ลวดลายบนเพดานเหนือประตูทางเข้าตึกไทยคู่ฟ้า ชั้นล่าง

Motifs on the ceiling over the entrance to the Thai Khu Fa building.

เมื่อเข้าประตูจะพบบันได หินอ่อนมีทางแยกขึ้นสองข้าง

ส่วนชั้นบน เมื่อขึ้นจากบันได หินอ่อนมีทางแยกขึ้นสองข้าง ห้องขวามือเป็นห้องทำงานของนายกรัฐมนตรีและคณะ ห้องซ้ายมือเป็นห้องอาหารนายกรัฐมนตรี และอีกส่วนหนึ่งเป็นห้องทำงานของข้าราชการการเมือง ลักษณะของสถาปัตยกรรมและศิลปะการตกแต่งทั่วไปนับว่าสง่างามแบบโกธิคเช่นเดียวกับบริเวณชั้นล่าง และที่หัวเสาหินอ่อนทุกต้น ผนังทุกด้านใช้ลวดลายขอบคิ้ว ลวดบัว พร้อมทั้งประติมากรรมประดับตกแต่งอย่างงดงาม

ลวดลายของฝ้าเพดานแต่ละห้องมีรูปแบบและสีสันไม่ซ้ำกัน และสียังคงสดใสจนถึงปัจจุบัน ซึ่งควรจะอนุรักษ์คุณค่าเดิมไว้ทั้งรูปแบบและลวดลายเพื่อคงความเป็นเอกลักษณ์ของการตกแต่ง ลักษณะอาคารโดยเฉพาะ

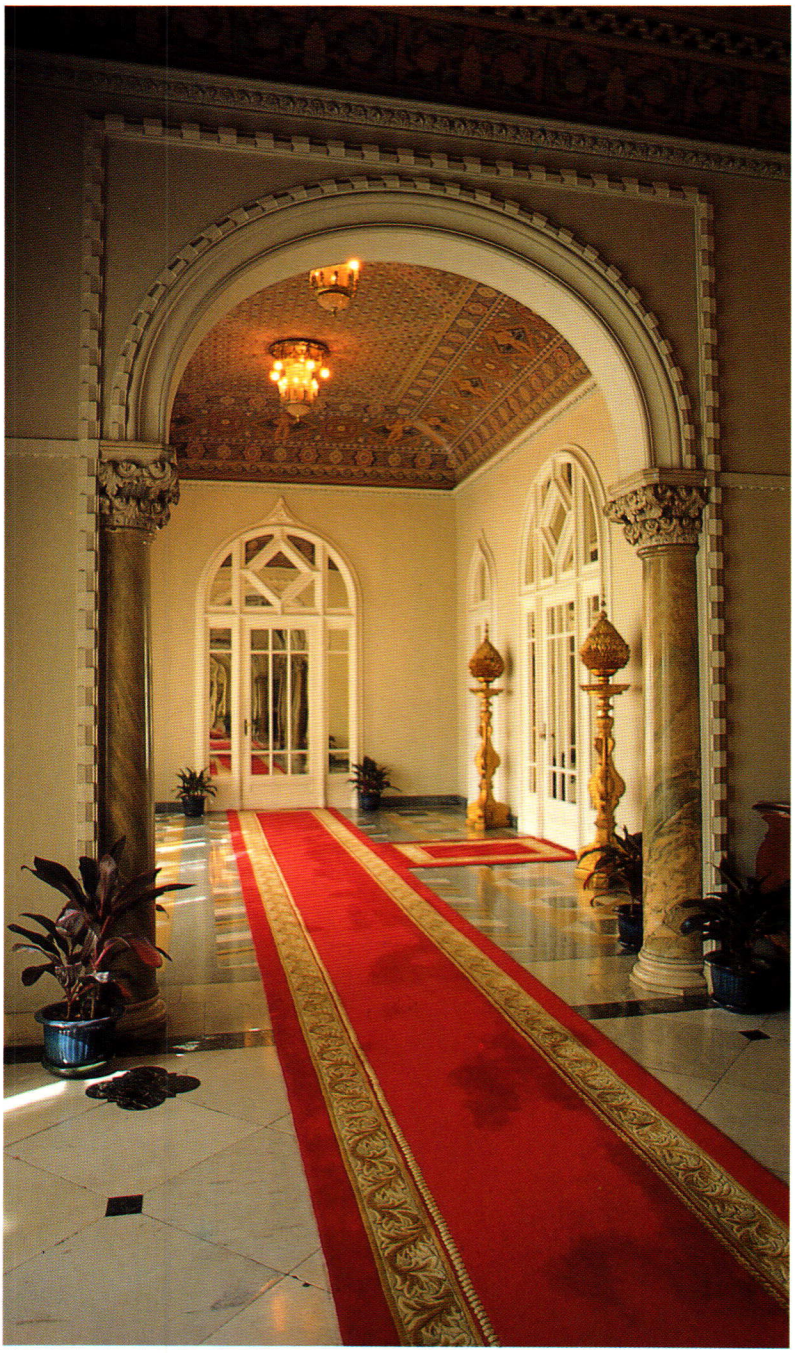

The imposing marble stairway branches off on either side.

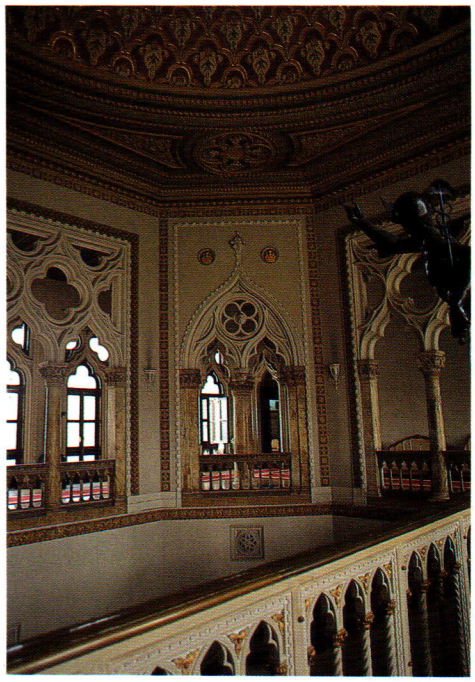

The marble stairway leading to the upper floor branches off into two sections. The rooms to the right are used as the office of the prime minister and his staff while to the left is the prime minister's dining room and while another section is used for offices of political appointees. The interior architecture and decoration display the same Gothic styles presented on the lower floor. Each marble column and all of the splendid walls are elaborately decorated with cornices and finely executed sculptures.

The motifs and colours decorating the ceilings differ from room to room and the colours still retains their original shades and hues. It is fitting that these original styles and motifs be preserved as a unique sample of interior decoration.

หัวบันไดทางขึ้นมีประติมากรรมโลหะสัมฤทธิ์ ประดับอยู่ทั้งสองข้าง

Bronze sculptures are placed on top of the two columns on either side of the stairway.

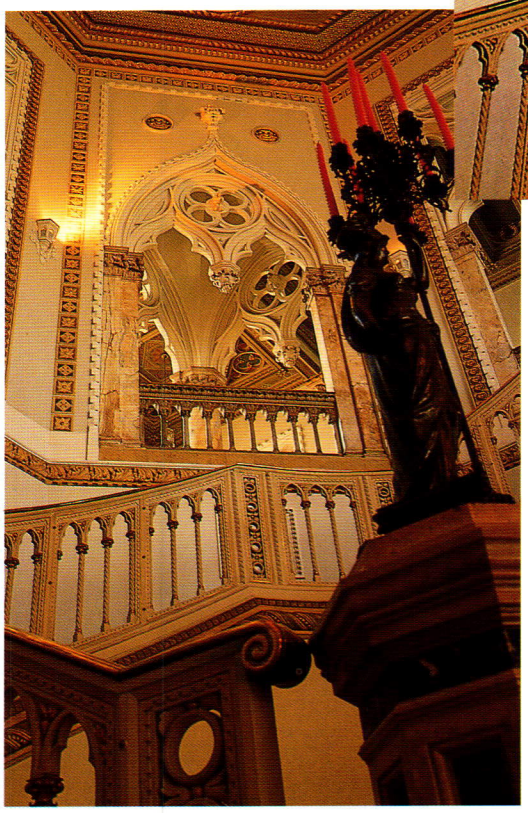

ชั้น ๒ เมื่อมองจากทาง ขึ้นบันไดชั้นล่าง

A view of the upper floor from the lower stairway.

ลักษณะของสถาปัตยกรรม และศิลปะการตกแต่งบนชั้น ๒ นั้นสง่างามเช่นเดียวกับชั้นล่าง

Both the architectural and interior decoration styles of the upper storey are as splendid as those of the lower storey.

บนชั้น ๒ ของตึกไทยคู่ฟ้า มีประติมากรรมหินอ่อนแกะสลักและรูปหล่อประดับอยู่ตามจุดต่าง ๆ

Marble and bronze sculptures decorate the upper storey of the Thai Khu Fa building.

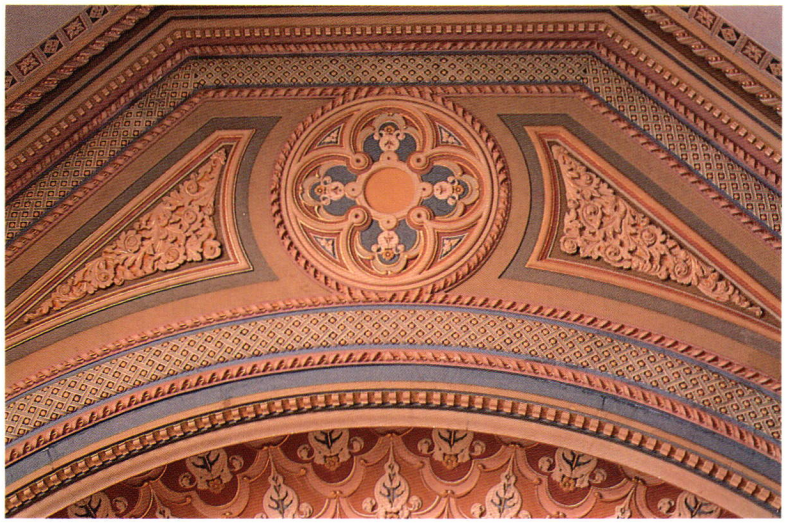

ลวดลายบนเพดานชั้น ๒ ของตึกไทยคู่ฟ้า สีสันยังแลดูสดสวยงดงาม ถึงแม้เวลาจะผ่านมากว่า ๗๐ ปีแล้วก็ตาม

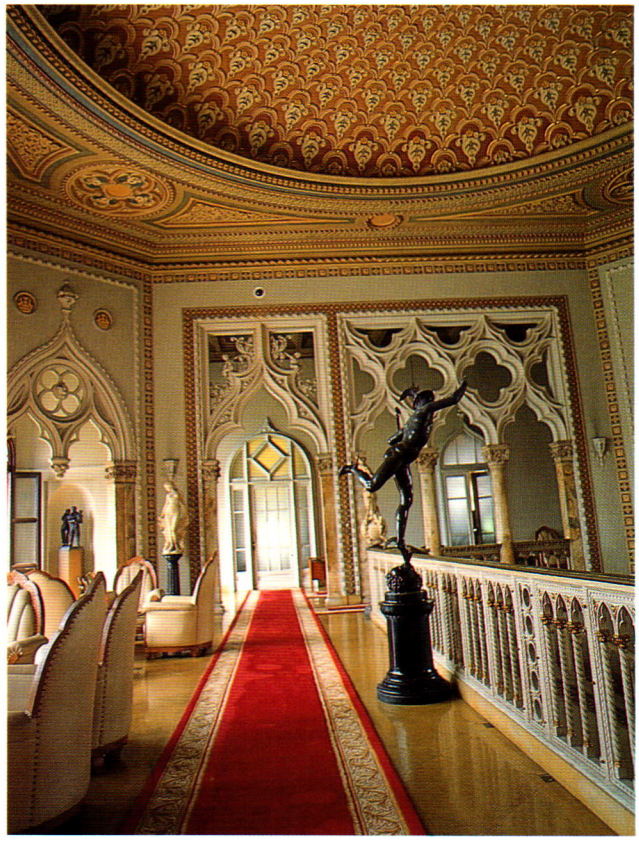

The motifs on the ceiling of the upper storey of the Thai Khu Fa building retain their original bright colours despite the fact that over 70 years have passed since they were first executed.

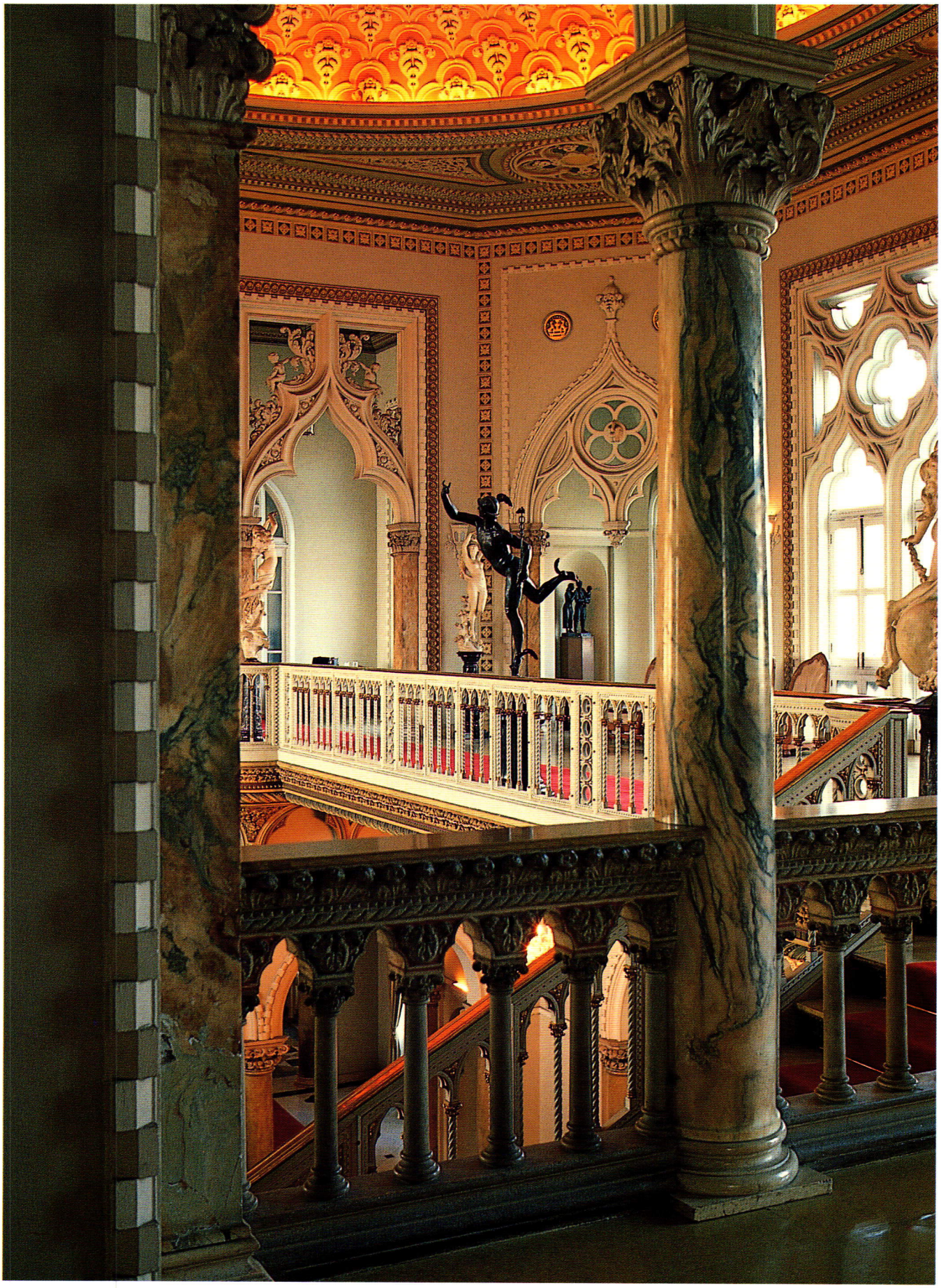

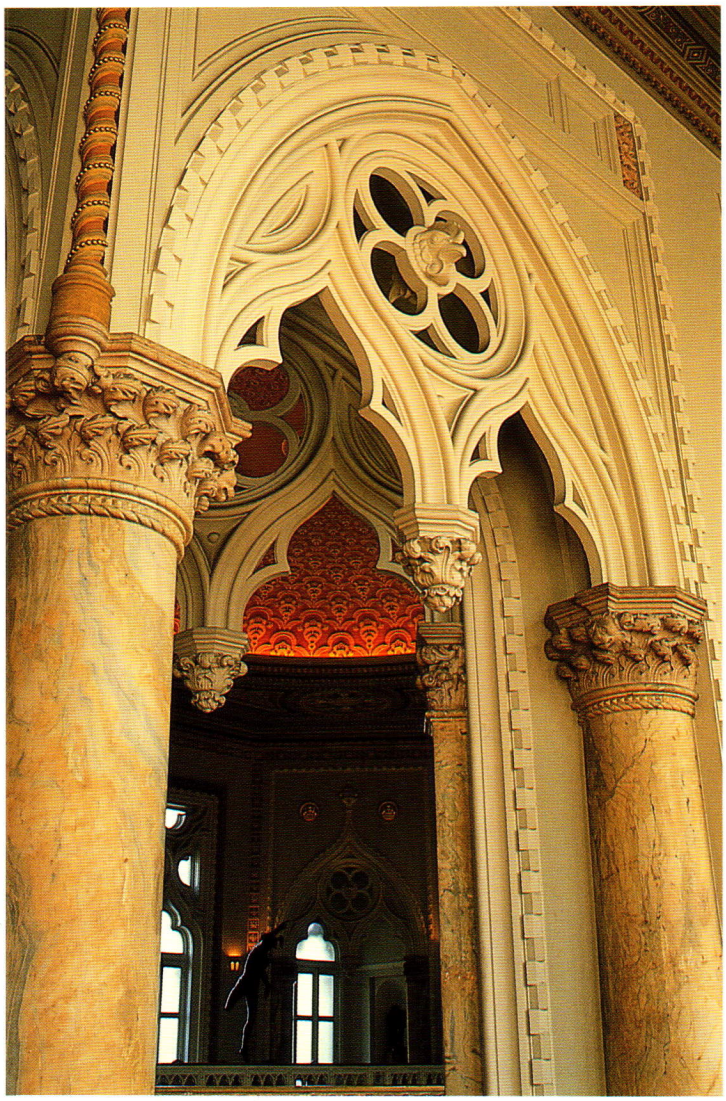

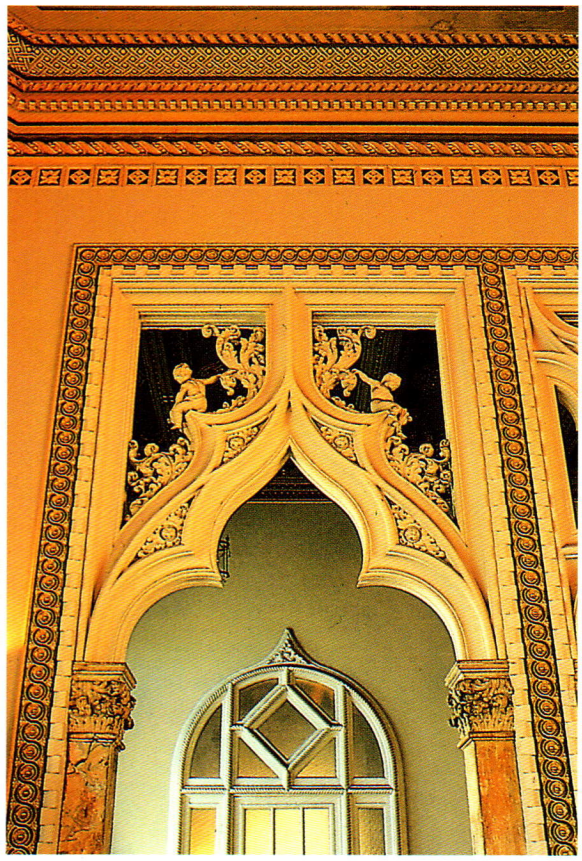

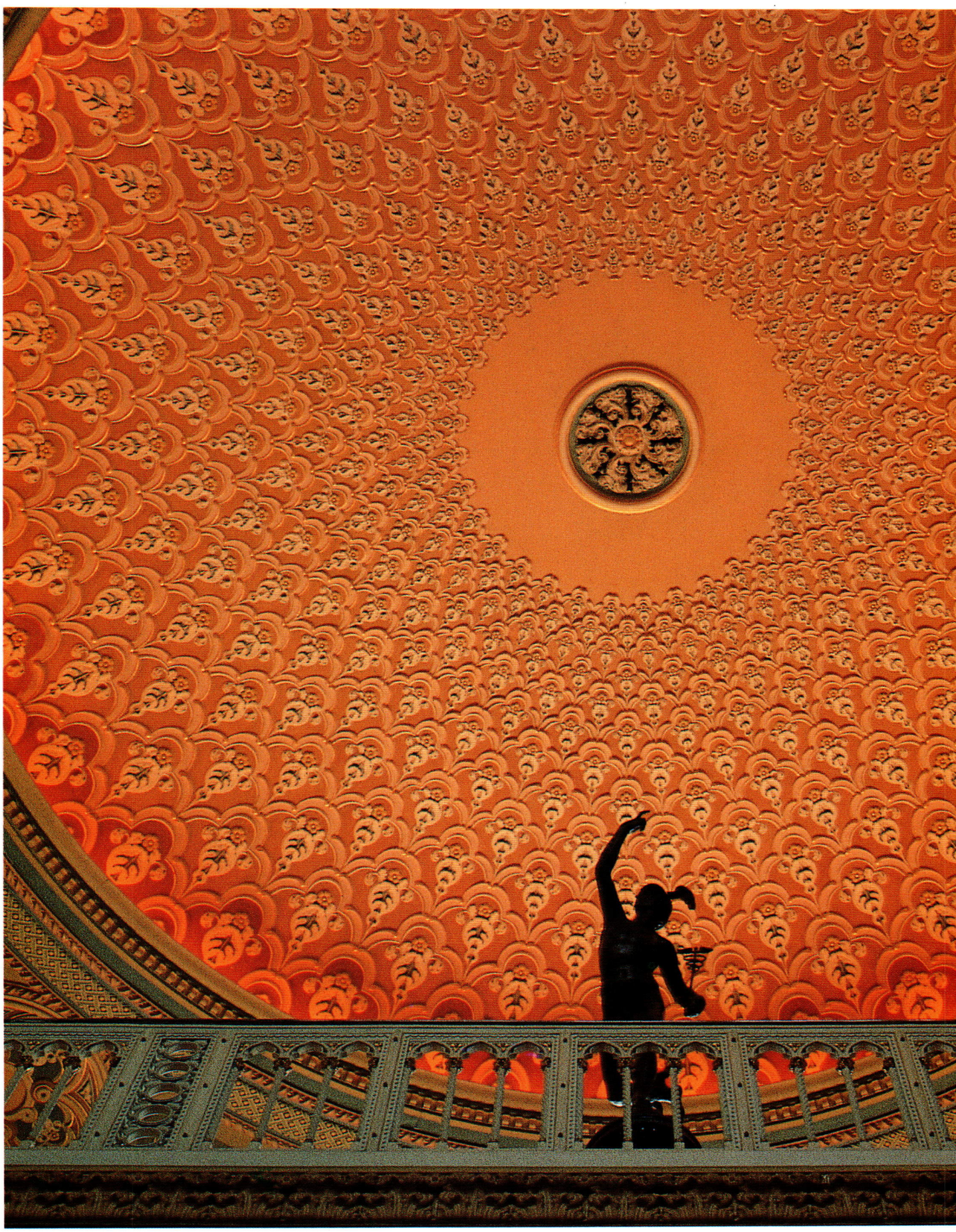

เพดานโดมแบน เมื่อมองจากชั้นล่างขึ้นไป จะเห็นประติมากรรมที่ตั้งอยู่ริมราวลูกกรงของชั้น ๒

A sculpture on the upper gallery provides a focal point for this view of the dome-shaped ceiling.

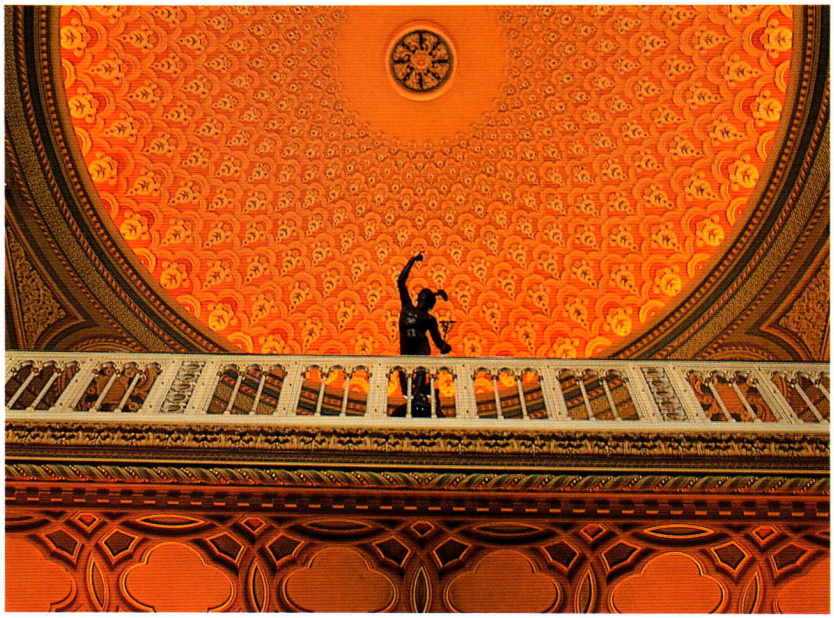

เพดานโดมแบน เมื่อมองผ่านมุมต่างๆ จากชั้น ๒

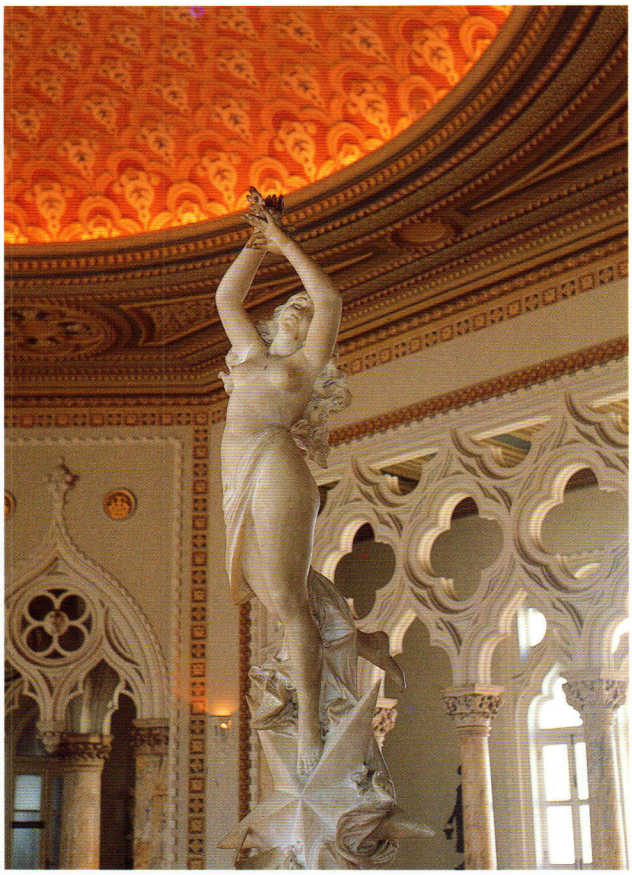

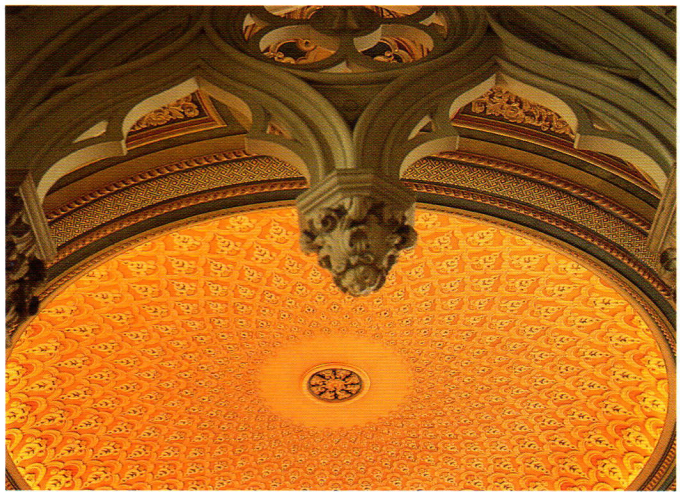

Different views of the dome-shaped ceiling from various angles on the upper storey.

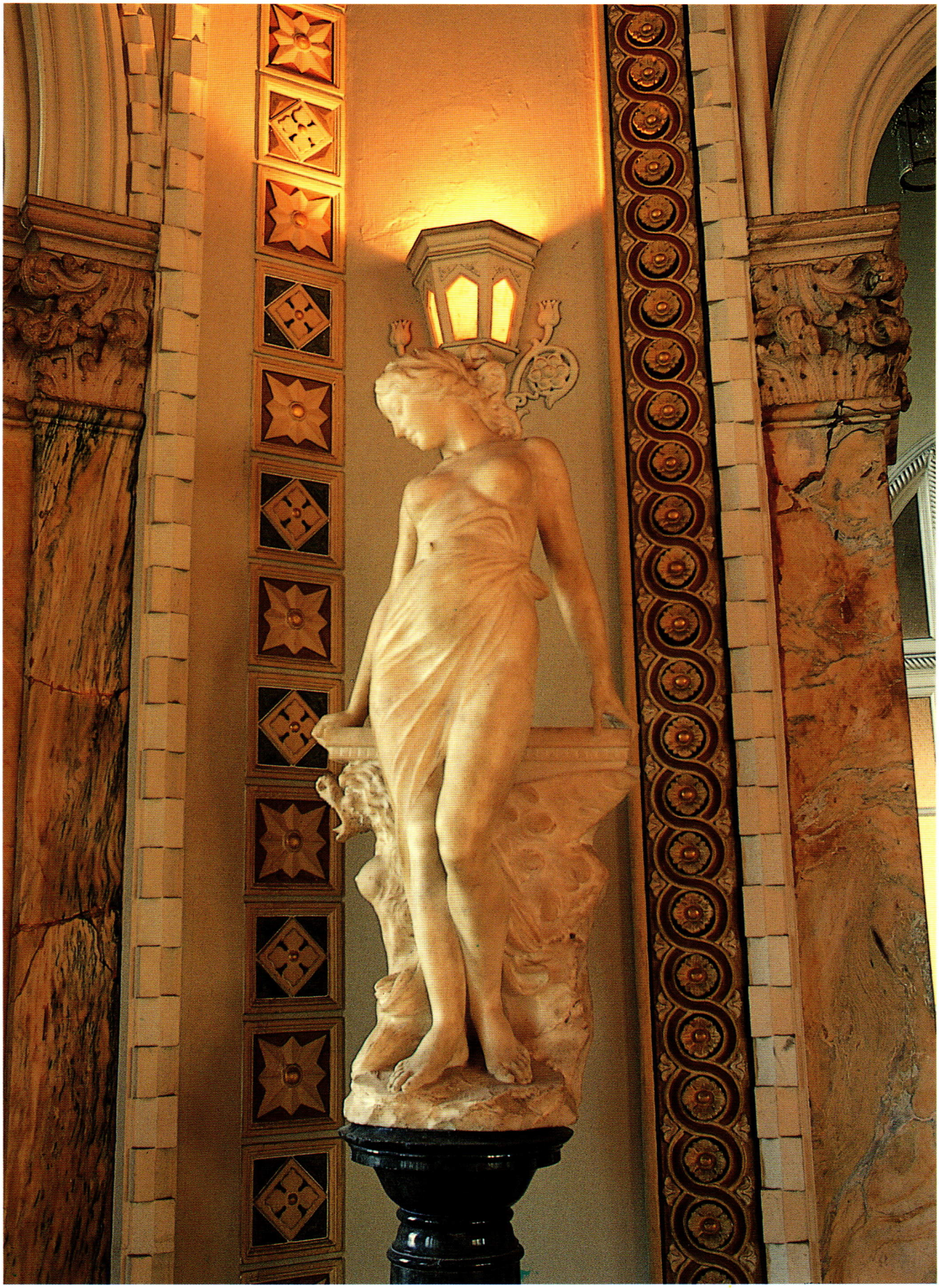

ประติมากรรมหินอ่อนแกะสลัก ซึ่งประดับอยู่ตามจุดต่างๆ บนชั้น ๒

Some of the marble sculptures that decorate the upper storey.

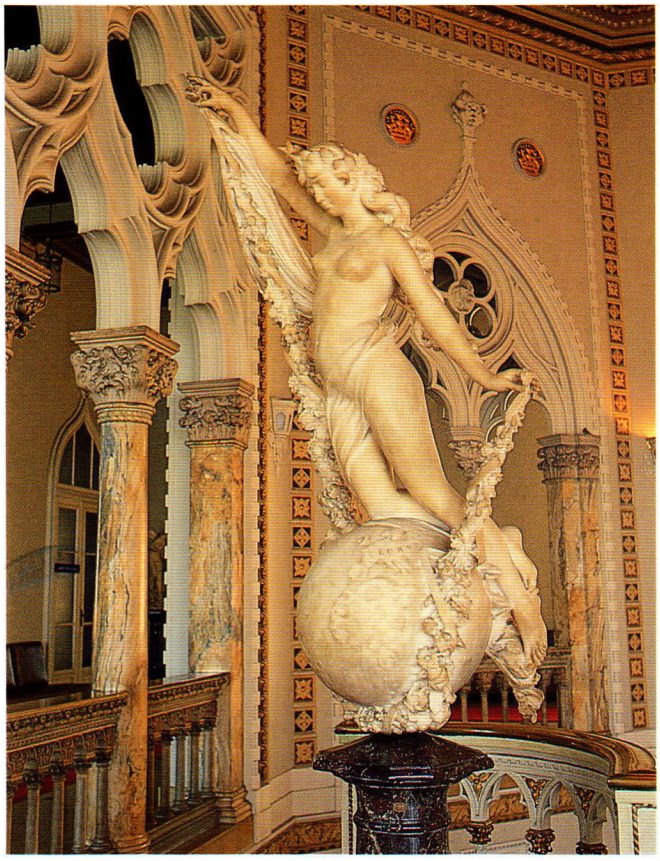

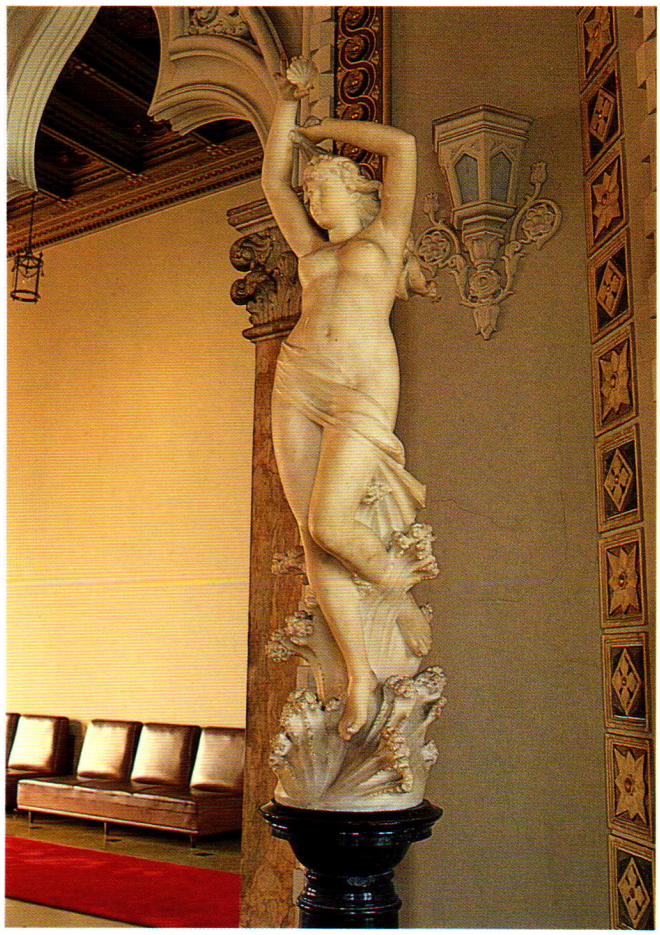

การปรับปรุง ต่อเติม และการตกแต่งสถานที่ตึกไทยคูฟ้าดังกล่าว ได้จัดทำขึ้นเมื่อครั้งที่ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี โดยมอบหมายและสั่งการให้กรมศิลปากร ซึ่งเชี่ยวชาญทางศิลปกรรม คือ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี และคณะฯ รับผิดชอบดำเนินการดังกล่าวไว้ข้างต้น นั้น ศาสตราจารย์ศิลป พีระศรี ได้นำคณะศิษย์ โรงเรียนศิลปากร แผนกช่าง รุ่นแรกๆ คณะหนึ่ง เท่าที่พอหาชื่อได้ ได้แก่ นายสนิท ดิษฐพันธุ์ นายประสงค์ ปัทมานุช นายสละ ทรรภ-ดิษ นายประชิด วามานนท์ นายสุชาติ กุญชร ณ อยุธยา นายเอิบ ยุวะพุกกะ นายประดิษฐ์ ยุวะพุกกะ นายเลื่อน พุกกะพงศ์ และนายสักกะ จารุจินดา

Renovations and additional decorations were carried out on the Thai Khu Fa building during the premiership of Field Marshal P. Pibulsonggram. The Department of Fine Arts was requested to provide a team of master artists and the work was assigned to Professor Silpa Bhirasri who headed at team of artisans comprising students from the Crafts Division of the School of Fine Arts. Members of the team who could be identified included Mr. Sanit Ditthaphan, Mr. Prasong Patamanuch, Mr. Sala Tapphadit, Mr. Prachit Vamananda, Mr. Suchat Kunjara na Ayudhya, Mr. Oeb Yuvabukka, Mr. Pradit Yuvabukka, Mr. Leuan Pukkaphong and Mr. Sakka Charuchinta. In carrying out the work, the artistic

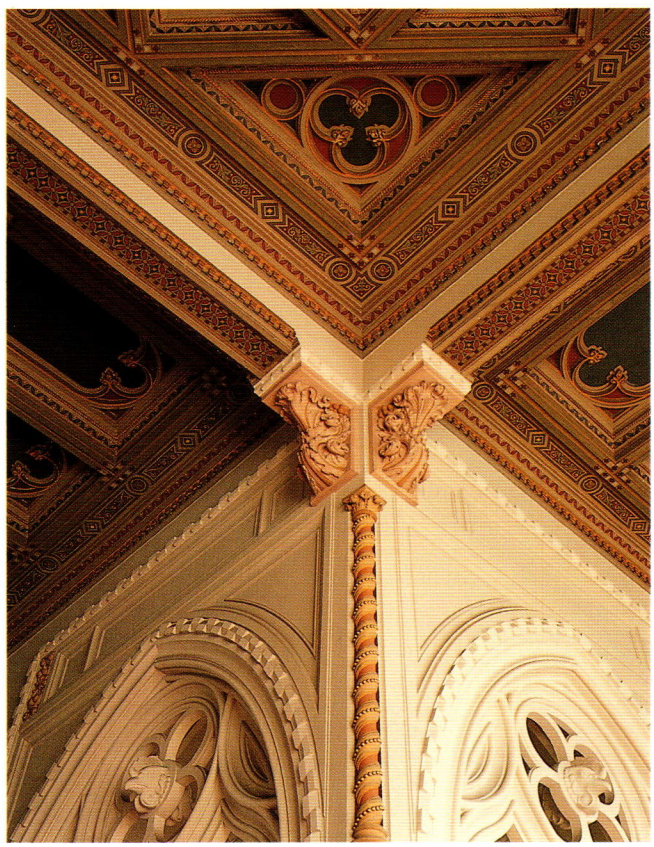

หัวเสาหินอ่อนทุกต้น ผนังทุกด้าน ใช้ลวดลาย ขอบคิ้ว ลวดบัว นับเป็นผลงานทางด้านสถาปัตยกรรมที่งดงามวิจิตร

Each marble column and all walls are elaborately decorated with cornices, constituting an architectural masterpiece.

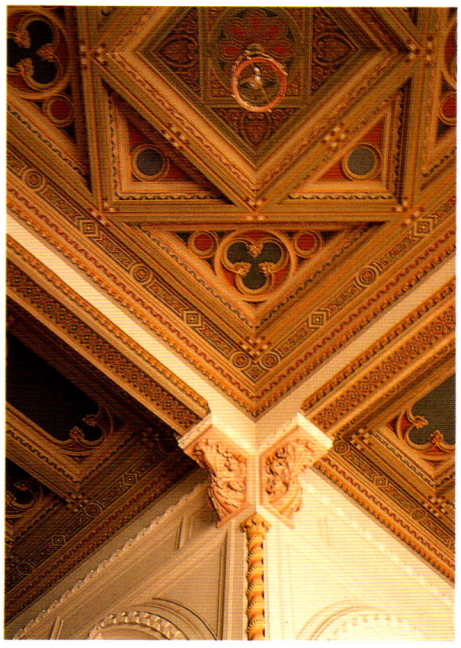

ลวดลายเพดาน บนชั้น ๒

เข้าดำเนินการโดยอาศัยหลักวิชาการทางด้านศิลปะ ประติมากรรม และจิตรกรรมเข้าประกอบการดำเนินงานจนเป็นผลสำเร็จ และเป็นที่ยอมรับและยกย่องกันทั่วไปว่าเป็นผลงานสถาปัตยกรรมยอดเยี่ยมแห่งหนึ่งของประเทศไทย

Motifs on the upper-storey ceiling.

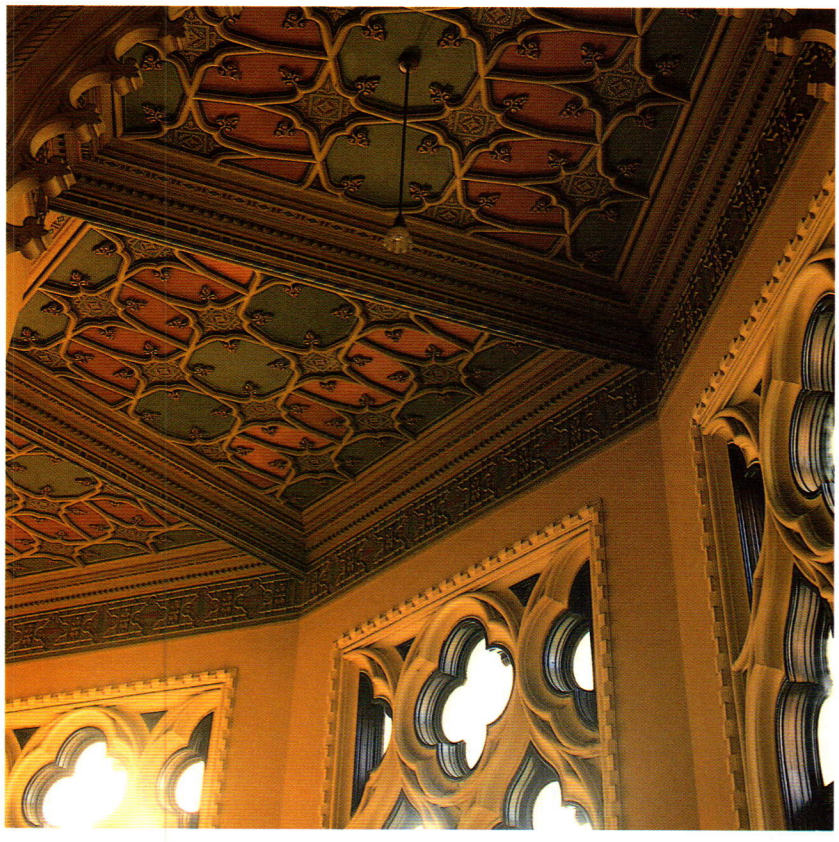

principles of sculpture and painting were applied and work proceeded until completion. Their work has been highly praised and is regarded as one of the finest examples of architecture in Thailand.

ตึกนารีสโมสร

ตึกหลังนี้อยู่หลังตึกไทยคู่ฟ้า ซึ่งสร้างในสมัยเดียวกัน เป็นตึกชั้นเดียว ตั้งอยู่ต้นทางคูน้ำ ค่อนไปด้านทิศใต้ คูน้ำดังกล่าวปลูกบัวสายสีแดง จึงเรียกกันว่า **"สระบัว"** ลักษณะสถาปัตยกรรมของตึกเป็นแบบตะวันตก ส่วนใหญ่ยังคงสภาพเดิมอยู่ มีเปลี่ยนแปลงบ้างเล็กน้อย ห้องโถงทางด้านสระบัวเดิมเป็นศาลาท่าน้ำ ไม่มีผนัง ต่อมาสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้ปรับปรุงเป็นศูนย์แถลงข่าวรัฐบาล และเป็นห้องทำงานของโฆษกรัฐบาล

The Nari Samoson* Building

Constructed at the same time as the Thai Khu Fa building, the Nari Samoson building has a single storey. Located to the rear of the Thai Khu Fa building, it stands at the upper end of the moat where it veers to the south. This moat has been given the name the **Water-lily Pond** after the red water-lilies which grow there. The architectural style of the building is western and for the most part retains its original condition. Only minor changes have been made. Originally, the hall facing the water-lily pond was used as a landing pier without any wall. Later it was converted by the Secretariat of the Prime Minister into a press conference room and offices of the government spokesperson and his/her deputies.

* Nari Samoson : the Ladies's Club

ตึกนารีสโมสรก่อนการปรับปรุง

Nari Samoson building before the renovation

ในสมัย พลเอก พลเรือเอก เจ้าพระยารามราฆพ ตั้งชื่อตึกหลังนี้ว่า **"ตึกพระขรรค์"** คงจะถือเอานิมิตว่าท่านเคยเป็นมหาดเล็กผู้เชิญ**พระแสงขรรค์ชัยศรี** ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ท่านเคยใช้ตึกหลังนี้เป็นที่ตั้งศพพี่สาว คือ ท้าวอินทรสุริยา *(ม.ล.เชื้อ พึ่งบุญ)* หลังจากนำไปรับพระราชทานเพลิงศพ ที่วัดเทพศิรินทราวาสแล้ว ท่านจึงใช้เป็นสถานที่พักตัวละครและสถานที่แต่งตัวละคร

เมื่อสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี เปลี่ยนชื่อ **"ตึกพระขรรค์"** เป็นตึก **"นารีสโมสร"** และให้ท่านผู้หญิง ละเอียด พิบูลสงคราม ใช้เป็นสถานที่ประชุมและดำเนินกิจกรรมในส่วนที่ท่านผู้หญิงรับผิดชอบอยู่ และในสมัย จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ และ จอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรีได้ใช้ตึกนี้บริหารงานสำคัญๆ เสมอ จึงเปลี่ยนชื่อเป็น **"ตึกบริหาร"** สถานที่แห่งนี้ ปัจจุบันใช้เป็นศูนย์แถลงข่าวรัฐบาล

มุขด้านหลังของตึกนารีสโมสร

A rear portico of the building.

The former owner, General Admiral Chao Phraya Ram Raghop named this building *Phra Khan* building most likely because, in his capacity as Royal Page, it was his duty to bear the Sword of State during the Coronation of King Vajiravudh. His late elder sister Thao Indra Suriya (Mom Luang Chua Phungbun) lay in state here. After her royal sponsored cremation at Wat Thepsirintharawat, the building was used as a rest house and changing room for actors.

During the premiership of Field Marshal P. Pibulsonggram, its name was changed from *Phra Khan* to Nari Samoson. The building was given to Than Phuying La-iad Pibulsonggram to use for official meetings and activities under her responsibility. Later, during the premierships of Field Marshal Srisdi Dhanarajata and Field Marshal Thanom Kittikhachorn, the building was used for important administrative work and its name was changed to *Tuek Borihan* or administration building. Nowadays, the building is used as the Government Press Office.

ตึกแสงอาทิตย์
(ตึกที่ทำการไปรษณีย์และโทรเลข สาขาทำเนียบรัฐบาล)

ตึกหลังนี้เป็นตึกที่สร้างในสมัยเดียวกันกับตึกพึ่งบุญ เดิมเป็นห้องบันไดใช้ประโยชน์เป็นทางขึ้น-ลงไปยังตึกอื่นๆ ได้ ตั้งอยู่ติดกับตึกนารีสโมสรทางด้านใต้ ปัจจุบันทางเชื่อมได้ถูกตัดออกไปแล้ว ตึกพึ่งบุญและตึกอื่นๆ ในกลุ่มเดียวกันถูกรื้อถอนแล้วสร้างตึกบัญชาการหลังใหม่แทนที่ ขณะนี้ยังมีร่องรอยของทางเชื่อมที่ถูกตัดตอนให้เป็นกันสาดอยู่เหนือประตูทางเข้าที่ทำการไปรษณีย์และโทรเลขให้เห็นอยู่

Saeng Athit* Building
(Post and Telegraph Office - The Prime Minister's Office Branch)

This building is of the same period as the Phungbun building. Originally it was used to contain a stairway providing access to other buildings and adjoined the southern side of the Nari Samoson building. The connecting passage has now been dismantled, however. The Phungbun building, along with other buildings comprising the same group, were demolished to make way for the construction of a new administrative building. Part of the dismantled connecting passage still remains and is used as an awning covering the entrance to the Post and Telegraph Office.

* Saeng Athit : sunlight

ด้านซ้ายสุด คือ ตึกแสงอาทิตย์ซึ่งเป็นห้องบันได โดยมีทางเชื่อมไปยังตึกอื่นๆ ส่วนที่เห็นข้างล่าง คือ ตึกนารีสโมสร

On the extreme left is the Saeng Athit building formerly housing a stairway, with a connecting passage to other buildings. The Nari Samoson building may be seen at the bottom of the photograph.

ตึกหลังนี้ดูภายนอกแล้วเหมือนหอคอย เป็นตึก ๓ ชั้น ภายในมีบันไดใหญ่เวียนโค้งขึ้นสู่ชั้นสอง สุดบันไดจะมีประตูทางออกไปสู่สะพานเชื่อม ไปยังตึกพึ่งบุญ และตึกอื่นๆ แต่ปัจจุบันสะพานเชื่อมได้ถูกตัดออกไปแล้ว คงเหลือแต่ร่องรอยของทางเชื่อมที่กลายเป็นกันสาดอยู่เหนือประตูทางเข้าที่ทำการไปรษณีย์ฯ

This three-storey building looks like a tower from the exterior. The interior contains a large spiral stairway leading to the upper floor, at the end of which is a door opening on to a connecting bridge which used to link up Phungbun building and others. The connecting bridge has been demolished, the remaining part of which serves as an awning over the entrance to the Post and Telegraph Office.

เหตุที่ท่านเจ้าของบ้านตั้งชื่อตึกหลังนี้ว่า **"ตึกแสงอาทิตย์"** ก็เห็นจะเป็นด้วยท่านเกิดวันอาทิตย์ เมื่อท่านเป็นนายกองเสือป่า เคยใช้ธงประจำตัวเป็นพื้นสีแดงและมีรูปเทวดาเชิญพระขรรค์ปรากฏอยู่บนผืนธงนั่นเอง

The owner named this building Saeng Athit probably because he was born on a Sunday. As Vice-President of the Wild Tigers Corps he used his personal standard which showed a picture of a celestial being bearing the sword of state set on a red background.

ตึกสันติไมตรี

ตึกหลังนี้ตั้งอยู่ด้านทิศเหนือของตึกไทยคู่ฟ้า หันหน้าไปทางทิศตะวันออกและอยู่ในแนวเดียวกับตึกไทยคู่ฟ้า เป็นตึกชั้นเดียวยกพื้นสูงประมาณ ๑ เมตร มี ๒ หลังคู่ขนานกันไปทางด้านหลัง มีลานหินอ่อนสี่เหลี่ยมและน้ำพุระหว่างสองตึก มีระเบียงรอบเดินถึงกันได้

เนื่องจากตึกสันติไมตรีเป็นตึก ๒ หลัง คู่กันดังกล่าว จึงเรียกตึกที่อยู่ด้านทิศตะวันออกว่า **"ตึกสันติไมตรีหลังนอก"** ส่วนหลังที่อยู่ทิศตะวันตก เรียกว่า **"ตึกสันติไมตรีหลังใน"**

Santi Maitri** Building

This building is located to the north of the Thai Khu Fa building. It faces east and stands in the same row as the Thai Khu Fa building. It is a single storey building raised about 1 metre off the ground and comprises two parallel wings at the rear which are accessed by a connecting arcade. Between these two wings is a square-shaped marble yard set with a fountain.

The eastern wing of this building is called the outer wing of the Santi Maitri building while the western wing is known as the inner wing of the Santi Maitri building.

* Santi Maitri : peace (and) friendship

ด้านหน้าของตึกสันติไมตรีหลังนอก

ตึกสันติไมตรีหลังนอก สร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗ สมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี สถาปนิก คือ ม.ล. ปุ่ม มาลากุล ลักษณะสถาปัตยกรรมและศิลปะการตกแต่งเลียนแบบตึกไทยคู่ฟ้า ตึกหลังนี้แบ่งเป็นห้องรับรองใหญ่ ๑ ห้อง ห้องรับรองเล็ก ๑ ห้อง ห้องพักรอของนักแสดงและนักดนตรี ๑ ห้อง และห้องควบคุมแสงเสียงหลังเวที

A front view of the outer wing of the Santi Maitri building.

The outer wing of the Santi Maitri building was constructed in 1954 during the premiership of Field Marshal P. Pibulsonggram. Its architect was Mom Luang Pum Malakul. The architectural and decorative styles are based on the Thai Khu Fa building. The building comprises one large reception hall, one small reception hall, one dressing room for actors and musicians, and one audio-visual control room behind the stage.

ระเบียงทางเดินขนานกับตึกสันติ-ไมตรีหลังนอก

The arcade that runs parallel with the outer wing of the Santi Maitri building.

ลวดลายริมระเบียงทางเดินรอบๆ ตึกสันติไมตรีทั้ง ๒ หลัง

Stucco squares decorate the verandah of both wings of Santi Maitri building.

ระเบียงด้านทิศใต้นั้น ก่อนจะเดินเชื่อมต่อไปยังตึกสันติไมตรีหลังใน มีบันไดหินอ่อนและทางเดินมีหลังคาไปยังตึกไทยคู่ฟ้าได้

Before the southern verandah connects with the inner wing of the Santi Maitri building, it links up with the Thai Khu Fa building through marble staircases and a covered walkway.

สิงห์หินอ่อนในท่ายืนตรงบันไดที่มีทางเดินไปยังตึกไทยคู่ฟ้า

A standing lion marble sculpture is placed at the top of the staircase that leads to the Thai Khu Fa building.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ ประทับเสวยพระกระยาหารค่ำ ณ ห้องโถง ตึกสันติไมตรีหลังนอก ในงานสโมสรสันนิบาตเฉลิมพระเกียรติและถวายพระพรชัยมงคลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในมหามงคลสมัยฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๓๙

A Banquet hosted by the Government in honour of His Majesty the King at the outer wing of the Santi Maitri Building on 14 June, 1996.

ห้องโถงตึกสันติไมตรีหลังนอก สุดทางด้านเหนือของห้อง มีเวทีสำหรับการแสดงต่างๆ

At the northern side of the hall of the outer wing is a stage.

ระหว่างตึกสันติไมตรีหลังนอก และหลังในมีลานหินอ่อน มีน้ำพุอยู่ตรงกลาง

In the middle of the marble court yard that links between the outer wing and the inner wing of the Santi Maitri Building stands a fountain.

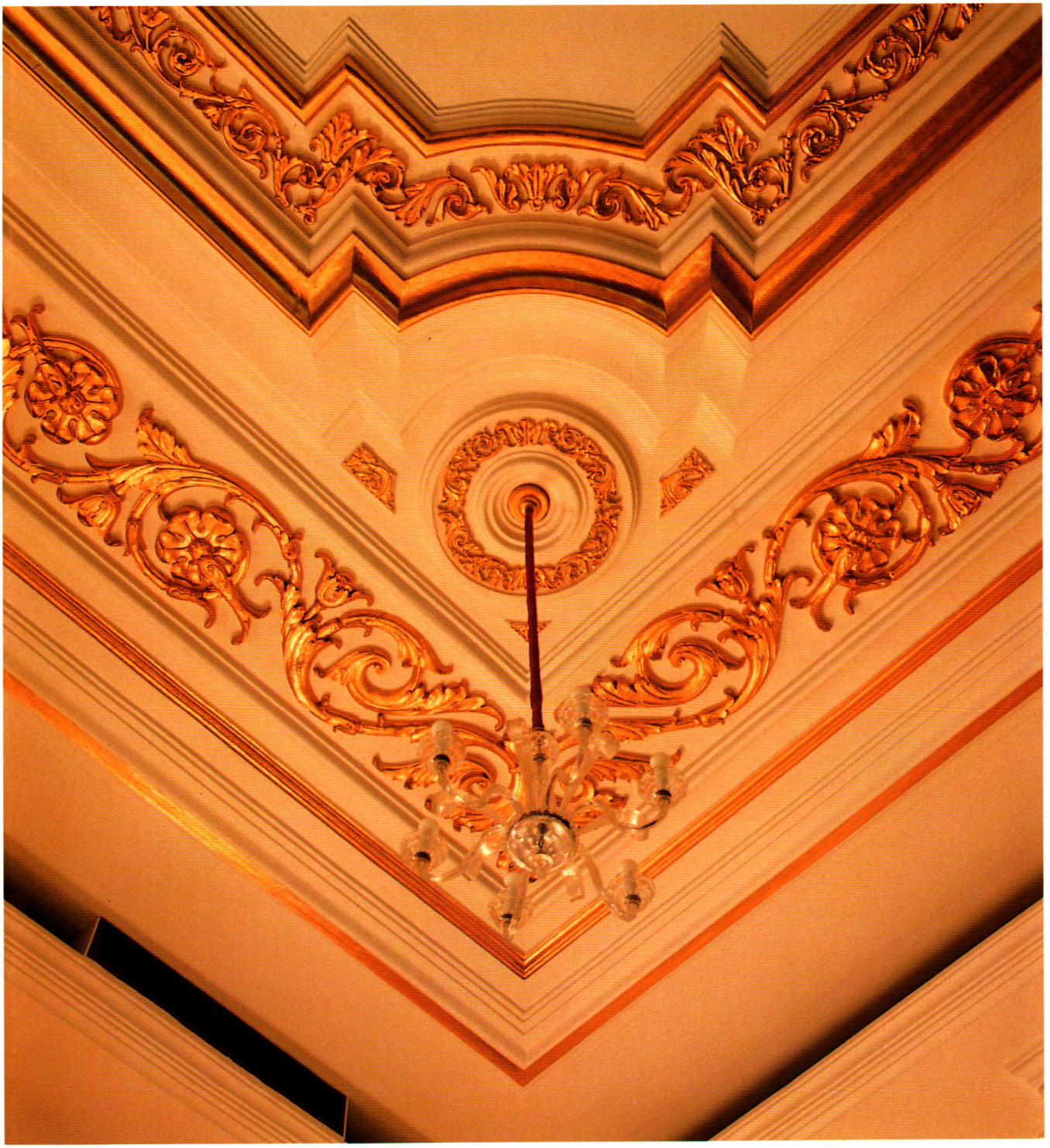

เพดานห้องโถงตึกสันติไมตรีหลังนอก

วัตถุประสงค์ของตึกสันติไมตรีก็เพื่อใช้ในงานราชการอเนกประสงค์ เช่น งานเลี้ยงรับรองแขกต่างประเทศที่สำคัญ พิธีมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พิธีมอบรางวัล เป็นสถานที่ประชุมและจัดสัมมนา รวมทั้งเป็นสถานที่รับแขกภายในประเทศจำนวนมากที่ขอเข้าพบ เช่น นักเรียน นักศึกษา ข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มบุคคลอื่นๆ และที่ห้องนี้สมัยรัฐบาล พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้จัดให้เป็นห้องสำหรับนายกรัฐมนตรีพบและให้สัมภาษณ์ผู้แทนสื่อมวลชน

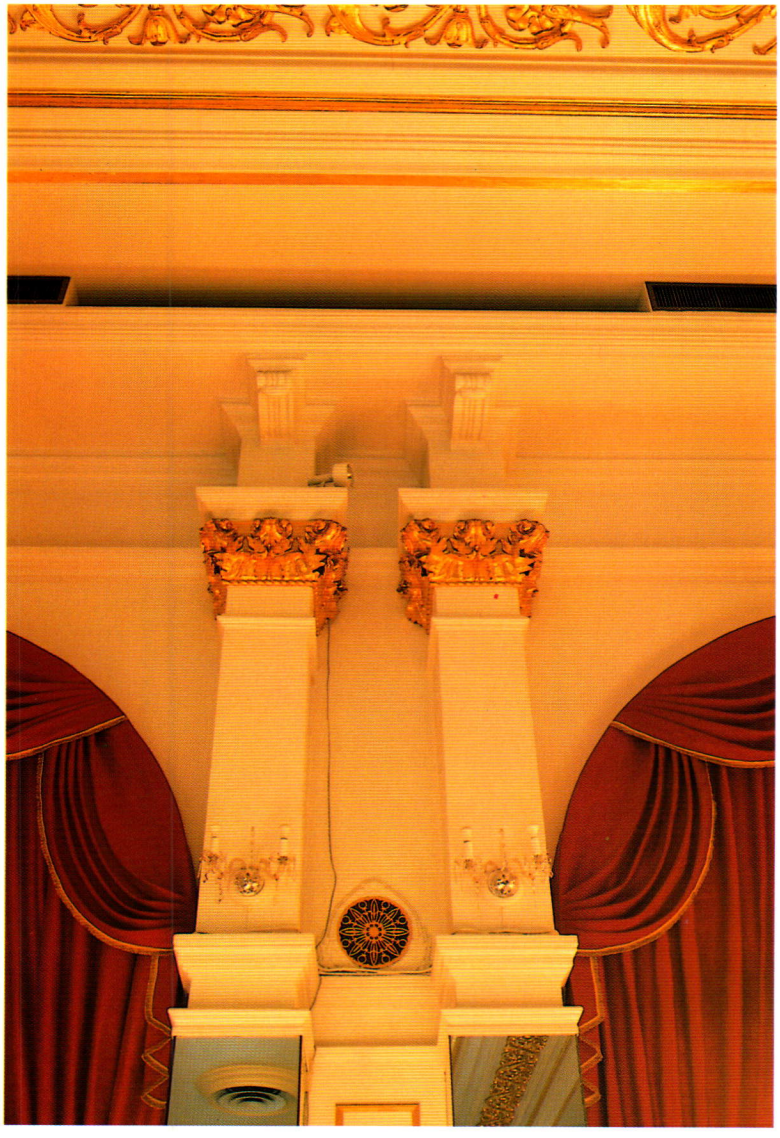

The ceiling of the hall of the outer wing.

The Santi Maitri building is used for various government functions such as welcoming receptions for visiting foreign dignitaries and the presentation of royal decorations and awards as well as for meetings and seminars. It is also used as a reception area for groups of people paying courtesy calls on the prime minister such as school children, students, government officials, local officials, village headmen, and others. As Prime Minister, General Prem Tinsulanonda used this building to meet members of the media and give press interviews.

ห้องรับรองเล็ก (ห้องสีเหลือง)ตึกสันติไมตรีหลังนอก

The small reception hall (the Yellow Room) of the outer wing.

ตึกสันติไมตรีหลังใน สร้างขึ้นในสมัยที่ จอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี พันเอก จิระ ศิลปกนก เป็นสถาปนิก เนื่องจากห้องโถงที่ตึกไทยคู่ฟ้าคับแคบไม่พอเพียงกับการจัดงานใหญ่ จึงได้ให้มีการสร้างตึกเพิ่มขึ้นอีก ๑ หลัง โดย ยึดรูปแบบแห่งสถาปัตยกรรมและการตกแต่งของตึกไทยคู่ฟ้าเป็นหลัก

ห้องโถงใหญ่ของตึกสันติไมตรีหลังในใช้จัดงานเลี้ยงรับรอง เมื่อมีการจัดประชุม สัมมนา พิธีมอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พิธีมอบรางวัลฯ รวมทั้งเป็นห้องที่นายกรัฐมนตรี ให้สัมภาษณ์ และพบปะสื่อมวลชน ฯล ฯ โดยใช้ต่อเนื่องกันกับตึกสันติไมตรีหลังนอก

The inner wing of the Santi Maitri building was constructed during the premiership of Field Marshal Thanom Kittikachorn. The architect for the building was Colonel Chira Silpakanok. As the rooms in the Thai Khu Fa building were too small for large receptions, the inner wing of the Santi Maitri building was constructed following the architectural design and decorative styles of the Thai Khu Fa building.

The large hall of the inner wing of the Santi Maitri building is used for receptions during meetings, seminars, and the presentation of decorations and awards. The prime minister also uses this room together with the outer wing of the Santi Maitri building to meet members of the media and give press interviews.

ส่วนด้านทิศใต้ของห้องโถง เป็นห้องสำหรับพักรับรองแขก เรียกว่า **"ห้องรับรองสีฟ้า"** เพดานห้องมีลวดลายส่วนใหญ่เป็นสีฟ้า ที่ผนังห้องมีรูปภาพสีน้ำมันอยู่ ๓ ภาพ คือ ภาพดนตรีเครื่องห้า ภาพเศียรอมนุษย์ และภาพคันฉ่อง ซึ่งวาดโดย จักรพันธุ์ โปษยะกฤษ ศิลปินผู้มีชื่อเสียงและฝีมือเยี่ยมของไทย ซึ่ง ม.ล. นวลผ่อง เสนาณรงค์ *(ในขณะนั้นดำรงตำแหน่งระดับสูง และรับผิดชอบเรื่องสถานที่ในทำเนียบรัฐบาล)* ได้เป็นผู้ริเริ่มให้มีการเขียนภาพดังกล่าวขึ้น

To the south of the hall is a room used for welcoming guests, known as the **Blue Reception Room** after the mostly blue decorative motifs which adorn the ceiling. Three oil paintings adorn the walls of this room. One painting shows a set of five musical instruments, another the head of a mythological being, and the other a mirror. These paintings are the works of Chakrabhand Poshayakrit, one of Thailand's most talented and best known artists. They were created under the initiative of Than Phuying Mom Luang Nualpong Senanarong at the time when she held a senior position, responsible for the facilities of Government House.

หน้าห้องรับรองเล็ก(ห้องสีฟ้า)ตึกสันติไมตรีหลังในบนประตูและหัวเสา มีลวดลายปูนปั้นสลักอย่างงดงาม

Doors and columns in front of the small reception room (Blue Reception Room) of the inner wing of Santi Maitri building are decorated with elaborate stucco mouldings.

ภายในห้องรับรองสีฟ้า

Interior of the Blue Reception Room.

ตึกบัญชาการ (หลังเก่า)

ตึกหลังนี้เป็นตึกคอนกรีตสูง ๕ ชั้น ตั้งอยู่ภายในบริเวณทำเนียบรัฐบาล ตรงมุมกำแพงด้านทิศตะวันออกต่อกับกำแพงด้านทิศใต้ สถาปนิก คือ นายดวง ยศสุนทร ลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นแบบสากลนิยม สร้างหักมุมตามแนวของกำแพงที่ต่อกัน เพื่อรักษารูปแบบของสิ่งก่อสร้างเดิม คือเรือนพลอยนพเก้า ซึ่งเป็นเรือนไม้ที่สร้างโค้งตามมุมกำแพงมาก่อนนั่นเอง

ตึกบัญชาการหลังนี้ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ สมัยเป็นนายกรัฐ-

The (former) Command Building

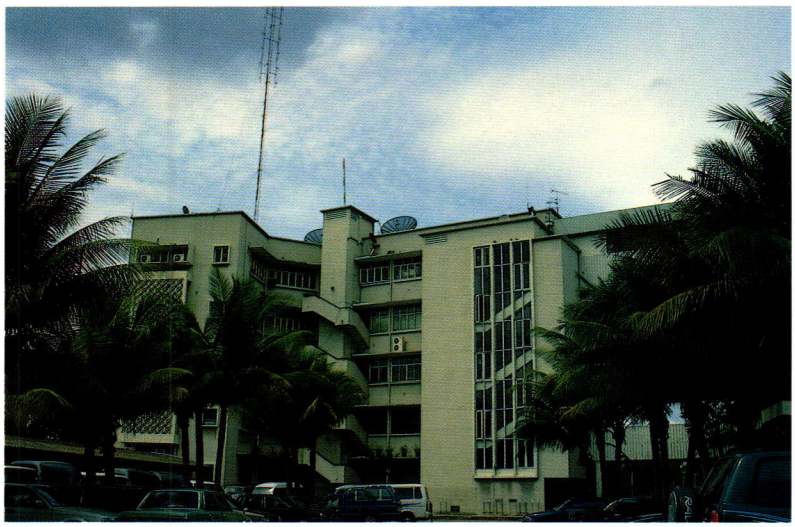

This is a five-storey concrete building situated within the compound of Government House where the east wall meets the south wall. The building, which is in contemporary style, was designed by Mr. Duang Yossundara. The angular shape of building follows the line of the connecting walls and preserves the style of the original structure, namely the former wooden Phloi Nopphakhao building that followed the line of the meeting walls.

This *Banchakan* or Command building was constructed by Field Marshal Srisdi Dhanarajata's order during his premiership to replace the former Phloi

มนตรีเป็นผู้ให้สร้างแทนเรือนพลอย-นพเก้า เนื่องจากเห็นว่าเรือนไม้เดิมนั้นไม่เหมาะกับการใช้เป็นสถานที่ราชการ ประกอบกับทำเนียบรัฐบาลมีหน่วยราชการที่สำคัญเพิ่มมากขึ้นโดยลำดับ จำเป็นต้องสร้างตึกขึ้นใหม่ให้มีพื้นที่ใช้สอยมากขึ้น เมื่อสร้างเสร็จแล้วใช้เป็นที่ทำการของนายกรัฐมนตรี

เหตุที่เรียกตึกหลังนี้ว่า ตึกบัญ-ชาการ ก็เนื่องจากขณะนั้นนายก-รัฐมนตรีใช้เป็นสถานที่นั่งทำงานและลงนามคำสั่งต่างๆ บัญชาการอยู่ที่ตึกนี้ ปัจจุบันยังมีคำว่า **"ตึกบัญชา-การ"** ติดอยู่หน้าตึกด้านทิศตะวันตกให้เห็นอยู่

ส่วนราชการที่ปฏิบัติงานอยู่ที่ตึกนี้ ได้แก่ สำนักเลขาธิการนายก-รัฐมนตรีชั้น ๑-๒ และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติชั้น ๓-๕

บริเวณที่สร้างตึกบัญชาการ *(หลังเก่า)* สมัยเมื่อยังเป็นบ้านนรสิงห์เป็นที่ตั้งของเรือนพลอยนพเก้า และเรือนพรานใช้เป็นที่อยู่อาศัยของผู้ที่ท่านเจ้าของบ้านอนุญาตให้อาศัยอยู่ได้ ที่ใช้ชื่อว่าเรือนพรานคงจะเป็นเพราะท่านเคยเป็นเสือป่าพรานหลวงสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า-เจ้าอยู่หัว ถัดไปเป็นเรือนพลอยนพเก้าเป็นเรือนที่ประกอบด้วยห้อง ๙ ห้อง แต่ละห้องมีชื่อตามอัญมณี ๙ สี สมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี เคยใช้เป็นที่ตั้งสำนักงานสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ และเคยใช้เป็นที่ตั้งสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี เป็นต้น ที่มีชื่อว่า ตึกบัญชาการ*(หลังเก่า)*นั้น เนื่องจากต่อมามีการก่อสร้างตึกบัญชาการ*(หลังใหม่)*ขึ้นอีก ๑ หลัง

ตึกบัญชาการ (หลังเก่า)

The (former) Command Building.

Nopphakhao building as he felt that the wooden building was not suitable for use as an office. At the same time, there was a steady increase in the number of agencies at Government House resulting in a need for more office space. Once construction had been completed, the building was used as the Prime Minister's Office.

The building was given the name Banchakan because the then Prime Minister used it as his own office where commands, and directives were signed by the Prime Minister. The words "Banchakan Building" can still be seen today, written in Thai letters on the western wall of the building.

The building used to house the Secretariat of the Prime Minister (ground and first floors) and the Office of the National Security Council (second to fourth floors)

In the days of Villa Norasingh, the area presently occupied by the former Banchakan building was the site of the Phloi Nopphakhao building and the *Phran* building. These buildings were used to accommodate people as the owner saw fit. It is likely that the building was given the name Phran (which means hunter) because the owner was Vice-President of the Wild Tigers Corps during the reign of King Rama VI. Adjacent to it is the nine-roomed Phloi Nopphakhao building. Each room is named after the gems in nine different colours. When Field Marshal P. Pibulsonggram was Prime Minister the building was used as the Office of the National Culture Council. It was used in the past as the Prime Minister's Office. It is known as the former Banchakan building because a new Banchakan building has since been constructed.

ตึกบัญชาการ (หลังใหม่)

ตึกหลังนี้เป็นตึกคอนกรีตสูง ๕ ชั้น สถาปนิก คือ พันเอก จิระ ศิลปกนก ลักษณะสถาปัตยกรรม เป็นแบบสากลนิยม หลังคาเดิมเป็นดาดฟ้าคอนกรีต ปัจจุบันได้ปรับปรุงเป็นห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ตั้งอยู่บริเวณใกล้กับกำแพงด้านทิศใต้อยู่ระหว่างตึกบัญชาการ *(หลังเก่า)* กับตึกที่ทำการไปรษณีย์และโทรเลขสาขาทำเนียบรัฐบาล สร้างขึ้นสมัยจอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี โดยท่านพิจารณาเห็นว่าหมู่ตึกที่ใช้เป็นสถานที่ราชการเดิมอยู่นั้น เป็นตึกที่คับแคบใช้ประโยชน์ได้น้อย ประกอบกับงานราชการของทำเนียบรัฐบาล

The (new) Command Building

This five-storey concrete building was designed in a contemporary style by Colonel Chira Silpakanok. Its concrete roof has been converted into a meeting room for the Cabinet. It is situated near the south wall between the former Command Building and the Prime Minister's Office Branch of the Post and Telegraph Office. The building was constructed while Field Marshal Thanom Kittikachorn was Prime Minister, because he felt that the existing building was too small to handle the increasing amount of official work, especially the work of the office of the prime minister

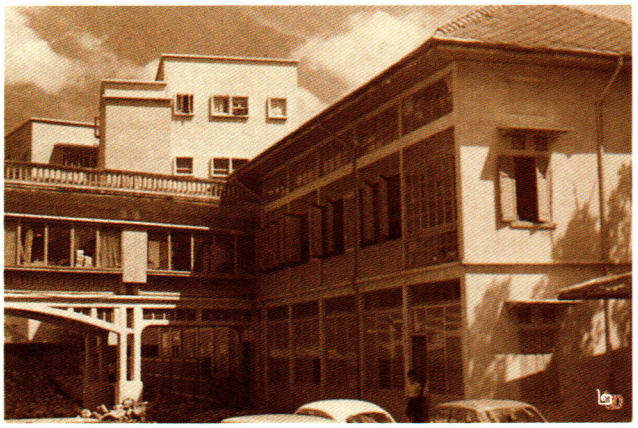

๑. ตึกสารทูล (ตึกขวาง) ในอดีต ปัจจุบันตึกหลังนี้ถูกรื้อถอนเพื่อสร้างตึกบัญชาการหลังใหม่ บริเวณที่เคยเป็นตึกสารทูลกลายมาเป็นห้องอาหารของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

๒. จากตึกสารทูล มีทางเชื่อม มีหลังคาคลุมไปยังตึกอื่นๆ

1. Sarathun building that has been demolished to make way for the new Command Building. The site is now used as a canteen for staff of the Secretariat of the Prime Minister.

2. A covered walkway used to connect Sarathun building with others.

เพิ่มขยายมากขึ้น โดยเฉพาะงานของสำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี *(สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีปัจจุบัน)* ถึงแม้จะมีตึกบัญชาการ *(หลังเก่า)* พื้นที่ก็หาพอเพียงไม่ จึงให้รื้อตึกต่างๆ ในบริเวณนี้ออก แล้วสร้างตึกหลังนี้ขึ้น โดยเริ่มสร้างตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ เมื่อสร้างเสร็จแล้วได้ย้ายที่ ทำการของนายกรัฐมนตรีมาที่ตึกหลังใหม่ จึงใช้ชื่อว่า ตึกบัญชาการ *(หลังใหม่)* เช่นเดียวกับตึกบัญชาการ *(หลังเก่า)* และมีสะพานเชื่อมโยงติดต่อกันได้ตั้งแต่ชั้นที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔

ปัจจุบันตึกนี้มีห้องทำงานของรองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ข้าราชการการเมืองและกองต่างๆ ที่สังกัดสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี รวมทั้งห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ห้องประชุมคณะกรรมการและอนุกรรมการต่างๆ ที่แต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

๓. กลุ่มตึก "ตึก ๒๔ มิถุนา"

3. The June 24 group of buildings.

(present-day Secretariat of the Prime Minister). Even though the former Command Building still existed, the space available was insufficient. A number of buildings in the area were ordered demolished and replaced by the building. Construction commenced on October 1, 1969, towards the end of Field Marshal Thanom Kittikachorn's premiership. Upon completion of construction, the Prime Minister's Office was relocated to the new premises and the building given the name the (new) Command Building after the former building. A connecting walkway joins the buildings at the second, third and fourth floors.

At present, this building houses the offices of deputy prime ministers, ministers to the Prime Minister's Office, deputy secretaries-general to the prime minister, political appointees and various divisions under the Secretariat of the Prime Minister. As well, there are meeting rooms for the Cabinet and various committees and sub-committees appointed by the prime minister, deputy prime ministers, and ministers to the Prime Minister's Office .

๔. ตึกบุญญาศรัย ด้านขวามีทางเชื่อมไปยังตึกสารทูล (ตึกขวาง) ส่วนที่เห็นด้านซ้ายมือ เป็นทางเชื่อมมายังตึกพระขรรค์

๕.-๖. ภาพการรื้อถอนกลุ่มตึก ๒๔ มิถุนา ซึ่งประกอบไปด้วย ตึกพึ่งบุญ ตึกบุญญาศรัย ตึกเย็น และทางเชื่อม เพื่อสร้างตึกบัญชาการ (หลังใหม่)

บริเวณที่ตั้งตึกบัญชาการหลังนี้ สมัยที่ยังเป็นของเจ้าของบ้านเดิม มีตึกอยู่หลายหลัง กล่าวคือ มีตึก ๒ ชั้น ชื่อ **ตึกสารทูล** *(ตึกขวาง)* ตั้งอยู่ตรงบริเวณที่ทำเป็นห้องอาหารของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีในปัจจุบัน เป็นที่อยู่ของบุคคลในครอบครัว มีชั้นละ ๕ ห้อง ที่ชั้น ๒ มีทางเชื่อมมีหลังคาคลุมเชื่อมโยงติดต่อไปถึงตึกข้างหน้าด้านทิศเหนือ ซึ่งมีชื่อว่า **"พึ่งบุญ"** แล้วต่อไปทางด้านตะวันออกเป็น **"ตึกบุญญาศรัย"** และ **"ตึกเย็น"** ตามลำดับ โดยที่ตึกทั้งสามนี้เป็นที่อยู่ของท่านเจ้าของบ้าน มีสะพานหลังคาคลุมเชื่อมโยงถึงกันได้โดยตลอด และยังมีสะพานเชื่อมต่อไปยังตึกแสงอาทิตย์ เพื่อลงไปยังตึกพระขรรค์

4. Bunyasai building is connected with Sarathun building on the right and with Phra Khan building on the left.

5-6. Demolition of the June 24 group of buildings - Phungbun, Bunyasai, Yen building - to clear the area for the new Command Building.

During the period of the original owner, the area currently occupied by the new Command Building was the site of many other buildings. Among them was the two-storey Sarathun building (*Tuek Khwang*) which occupied the area now used as the canteen for the staff of Secretariat of the Prime Minister. This building was then used as living quarters for family members. Each floor of the building had five rooms. The second floor had a covered walkway which extended to the north connecting the building with the Phungbun building. From there, the walkway turned eastwards to connect with the *Bunyasai** building and the Yen** building. These three buildings formed the residence of the owner and were all connected by a covered walkway. Another walkway connected the building with the Saeng Athit building providing access to the Phra Khan building.

* Bunyasai : Shelter of Merit
** Yen : cool

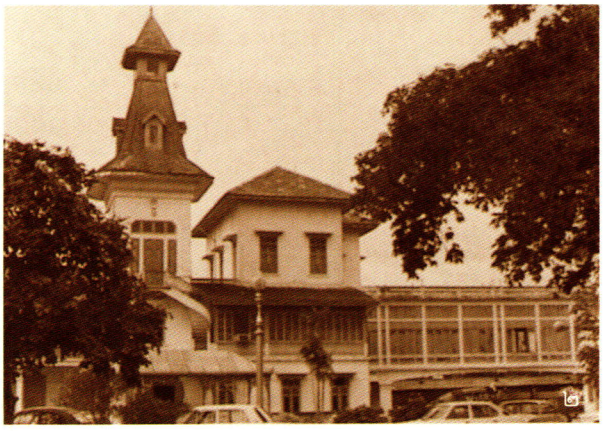

๑.-๓. กลุ่มตึก ๒๔ มิถุนา จากมุมต่างๆ

๔. กลุ่มตึก ๒๔ มิถุนา ถูกรื้อถอน เพื่อสร้างตึกบัญชาการหลังใหม่ ในสมัยจอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี

๕. ตึกบัญชาการ (หลังใหม่) ในปัจจุบัน

บริเวณบ้านนรสิงห์ สมัยแรกที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ตั้งชื่อว่า **"ทำเนียบสามัคคีชัย"** ได้ใช้ตึกเหล่านี้เป็นที่ทำการของสำนักนายกรัฐมนตรี รวมทั้งนายกรัฐมนตรีและครอบครัวได้พักอาศัยอยู่ที่นี่ด้วย โดยเฉพาะตึกสารทูล ตึกพึ่งบุญ และตึกที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ได้เปลี่ยนชื่อเป็น **"ตึก ๒๔ มิถุนา"** เพื่อเป็นที่ระลึกวันเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตึกกลุ่มนี้ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของตึกบัญชาการ *(หลังใหม่)* เป็นที่ทำการของสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

1-3. Different views of the June 24 group of buildings.

4. This group of buildings were demolished to make way for the new Command Building while Field Marshal Thanom Kittikachorn was Prime Minister.

5. The present-day new Command Building.

When Field Marshal P. Pibulsonggram first changed the name of Villa Norasingh to Thamniap Samakkhichai he used this group of buildings as the office of the prime minister. The buildings, especially Sarathun and Phungbun, along with other buildings in that group, were used by the prime minister and his family as their private quarters. The name of these buildings was later changed to the **June 24** building in remembrance of the date on which the country changed it form of government from absolute to constitutional monarchy. This group of buildings is presently the site of the new Command Building that houses the Secretariat of the Prime Minister.

ตึกสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ตึกสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เป็นตึก ๒ ชั้น แบบสากลนิยม มีหลังคามุงกระเบื้อง สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๓ ในสมัยของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เข้าใช้สถานที่บ้านนรสิงห์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๔ แล้วเปลี่ยนชื่อเป็น **"ทำเนียบสามัคคีชัย"** และเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๓ จึงได้สร้างตึกหลังนี้ขึ้นเป็นหลังแรก ใช้เป็นที่ทำการของสำนักนายกรัฐมนตรี หน่วยงานที่เคยใช้ตึกนี้คือ ทบวงคณะรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง และกรมตรวจราชการแผ่นดิน ปัจจุบันคือ ตึกที่ทำการของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สมัยเป็นบ้านนรสิงห์ พื้นที่บริเวณนี้เป็นที่ตั้งของเรือนไม้ ๒ ชั้น เป็นบ้านพักและที่ทำการของนายราชจำนงค์ ผู้ดูแลผลประโยชน์ของ พลเอก พลเรือเอก เจ้าพระยารามราฆพ ถัดจากบ้านพักของนายราชจำนงค์ไปแนวเดียวกันทางด้านเหนือ มีคูน้ำกว้างประมาณ ๙ เมตร เลียบข้างบ้านตรงไปยังประตูน้ำตรงกำแพงด้านทิศตะวันตก สิ่งก่อสร้างเดิมเหล่านี้มีอยู่จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๘๔ หลังจากนั้นได้เปลี่ยนไปเป็นที่ทำการของรัฐบาลในสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี

Secretariat of the Cabinet Building

Built in 1950, this two-storey building of contemporary style has a tiled roof. When Field Marshal P. Pibulsonggram became Prime Minister he occupied Villa Norasingh and changed the name to Thamniap Samakkhichai in the year 1941. In the year 1950, he ordered the construction of this building, the first new building in the compound, for use as the Prime Minister's Office. In the past this building has been used by the Bureau of the Cabinet Ministers, Political Division and the Department of Inspectors-General. At present the building is used by the Secretariat of the Cabinet.

At the time when it was still known as Villa Norasingh, this area was occupied by a two-storey wooden building which was used as the residence and office of Nai Rajachamnong, estate manager of General Admiral Chao Phraya Ram Raghop. On the northern side of this building is a nine-metre wide moat which leads to the lock at the west wall. The original buildings remained standing until 1941 when they were converted into government offices during the premiership of Field Marshal P. Pibulsonggram.

ตึกสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ตึกสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นตึกสูง ๓ ชั้น แบบสากลนิยม สร้างอยู่ในแนวเดียวกันกับตึกสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สร้างในสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีเพื่อใช้เป็นสถานที่ประชุมขององค์การสนธิสัญญาป้องกันร่วมกันของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ *(องค์การซีอาโต้)* ซึ่งมีการประชุมในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ โดยใช้เงินขององค์การซีอาโต้ ตึกหลังนี้มีชื่อว่า **"ตึกพัฒนา"** และหลังจากที่สำนักงานองค์การซีอาโต้ได้ย้ายออกไปแล้ว จึงได้ใช้เป็นที่ทำการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจนถึงปัจจุบัน

Office of the Permanent Secretary, The Prime Minister's Office

The three-storey building housing the Office of the Permanent Secretary, the Prime Minister's Office was built in a contemporary style. It stands in the same row of buildings as the Secretariat of the Cabinet and dates to the premiership of Field Marshal P. Pibulsonggram. It was first used as the venue of a meeting of the Southeast Asian Treaty Organization (SEATO) held in 1957 and supported by a budget from SEATO. The building was then known as *Patthana.** After SEATO had vacated the building, it became the Office of the Permanent Secretary, the Prime Minister's Office.

* Phatthana : Development

สมัยที่ยังเป็นบ้านนรสิงห์ พื้นที่บริเวณนี้เป็นที่ตั้งของตึกสวยงามและสำคัญ ๒ หลัง ชื่อ **ตึกใจจอด** ๑ หลัง อีก ๑ หลัง ชื่อ **ตึกทะเล** ตึกทั้งสองมีคูน้ำคั่นกลาง เช่นเดียวกับคูน้ำข้างบ้านพักของนายราชจำนงค์ มีสะพานหลังคาคลุมคร่อมคูน้ำเชื่อมต่อกัน และที่ชั้นล่างตรงคูน้ำ มีสะพานข้ามคูไปมายังบ้านทั้ง ๒ ด้วย เช่นกัน ตึกใจจอดเป็นตึกที่ตั้งอยู่ด้านซ้าย ถ้ามองจากปลายตึกด้านขวาของตึกไทยคู่ฟ้าก็จะเห็นว่าตั้งอยู่แนวเดียวกัน ตึกใจจอดเป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้สูง ๒ ชั้น ด้านหลังตึกมีเรือนคนใช้ ที่หน้าตึกใจจอดตกแต่งด้วยสิงห์หินอ่อนในท่าหมอบแกะสลักฝีมือประณีตขนาดเท่าตัวจริง สวยงามมาก ปัจจุบันได้นำไปตกแต่งไว้หน้าบันไดทางขึ้นหน้าตึกสันติไมตรีหลังนอก ตึกใจจอดเจ้าของเดิมให้เป็นบ้านพักอาศัยของญาติหรือผู้ใกล้ชิด สมัยที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ให้เป็นบ้านพักของ พล.ต.อ.เผ่า ศรียานนท์ ตรงถนนผ่านหน้าตึกใจจอด ซึ่งขนานกับสนามหญ้า และสระบัวหลังตึกไทยคู่ฟ้า ตรงหัวมุมรอยต่อระหว่างคูน้ำและสระบัว ด้านหน้าตึกใจจอดมีสะพานรถผ่านได้ข้ามสระบัวไปยังตึกไทยคู่ฟ้า *(ปัจจุบันยังมีใช้อยู่)* ทางฝั่งขวาของคูน้ำเป็นที่ตั้งของตึกทะเล มีเรือนคนใช้อยู่หลังบ้าน ตึกทะเลมีลักษณะเป็นห้องกระจกสูง ๒ ชั้น ที่ชั้นสองมีสะพานหลังคาคลุมต่อเชื่อมกับตึกใจจอด ที่พื้นล่างมีสะพานข้ามคูน้ำไปมาระหว่างตึกทั้ง ๒ ได้ เมื่อบ้านนรสิงห์เป็นที่ทำการของรัฐบาลสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีแล้ว ตึกหลังนี้ใช้เป็นบ้านพักและที่ทำการของเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ถัดจากตึกทะเลไปทางเหนือ มีถนนเป็นแนวขวางอยู่ด้านข้างตึก เดิมมีบ้านไม้สัก ๒ ชั้น หลังใหญ่สวยงามระเบียงด้านขวาของบ้านคร่อมคูน้ำอีก ๑ แห่ง บ้านหลังนี้พระผไทราช-สถาปิต ผู้ดูแลผลประโยชน์ของเจ้าของบ้านได้เข้าพักอาศัยเป็นครอบครัวสุดท้าย หลังจากนั้นไม่นานได้ขอรื้อบ้านดังกล่าวไปปลูกที่อื่น ก่อนที่เจ้าของบ้านเดิมจะขายบ้านนรสิงห์ให้แก่รัฐบาล

During the days of Villa Norasingh, this area was the site of two very important and beautiful buildings, namely *Chai Chot*** and *Tha-le****. A small moat, similar to the one adjacent to the residence of Nai Rajachamnong, separated the two buildings. The two moats were connected by a covered footbridge while another footbridge spanned the moat connecting the two buildings at the lower level. The Chai Chot building stood to the left. When viewed from the right-hand end of the Thai Khu Fa building, this building appeared to stand in the same row. The Chai Chot building was a half- concrete, half-wooden two-storey building with servants' quarters to the rear. The front of the Chai Chot building was once adorned with delicately carved life-sized marble lions in a crouching position. These have now been relocated to the stairway leading to the outer wing of the Santi Maitri building. The former owner used the Chai Chot building as living quarters for close relatives and friends. During the premiership of Field Marshal P. Pibulsonggram, this building was used as the residence of General Phao Sriyanonda. A road passed in front of the Chai Chot building paralleling the lawn and the water-lily pond behind the Thai Khu Fa building. At the corner between the moat and the water-lily pond and to the front of the Chai Chot building was a bridge which crossed the water-lily pond leading to the Thai Khu Fa building. (*It is still in use today.*) The Tha-le building was situated on the right bank of the moat with the servants'quarters located to the rear. It was a two-storey glass building connected at the second floor by a covered footbridge to the Chai Chot building. On the ground floor was a footbridge which spanned the moat and linked the two buildings. The original owner of this building also used it to accommodate close relatives. Mr. Suthee Argaslerksh, a former Permanent Secretary, the Prime Minister's Office, and a nephew of the owner once lived here. Upon becoming a government building during the premiership of Field Marshal P. Pibulsonggram, the building was used as the residence and office of the Secretary-General to the Prime Minister..

To the north of the beautiful Tha-le building was a road running alongside the building on which there was a large two-storey teak building. The terrace on the right side of the house straddled another moat. The last family to reside in this house was that of Phra Phathairajasathapit, estate manager of the owner of the house. Shortly afterwards and prior to Villa Norasingh being sold by the original owner, permission was sought by him to dismantle this building for relocation.

**Chai Chot : Heart Stop
*** Tha-le : Sea

ตึก ๖ ชั้น

ตึกหลังนี้เป็นตึกที่สร้างต่อเนื่องจากตึกพัฒนา สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑ เพื่อใช้เป็นที่ทำการของสำนักงบประมาณ ในสมัยที่จอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี

ปัจจุบันตึก ๖ ชั้นหลังนี้ ใช้เป็นที่ทำการของหน่วยงานในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เนื่องจากสำนักงบประมาณได้ย้ายไปแล้วเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐

The Six-storey Building

This building was constructed in 1968, during the premiership of Field Marshal Thanom Kittikachorn, as an extension of the Phatthana building and for use as the office of Bureau of the Budget.

At present the six-storey building houses the Office of the Permanent Secretary, the Prime Minister's Office, because the Bureau of the Budget was relocated elsewhere in 1987.

ส่วนการศึกษาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

ส่วนการศึกษาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ มีเนื้อที่ ๒๐-๐-๘ ไร่ ตั้งอยู่ในรั้วกำแพงด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ทำเนียบรัฐบาล มีคูน้ำกั้น

บริเวณที่ตั้งส่วนการศึกษาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ นี้ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๒ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงนครบาลจัดซื้อที่ดินใกล้พระราชวังดุสิตในปัจจุบันทำเป็นโรงทหารรักษาพระองค์ และใน พ.ศ. ๒๔๘๑ ได้โอนให้เป็นสถานศึกษาของโรงเรียนเทพมณีทหารบก ซึ่งเดิมเรียนรวมกับโรงเรียนนายร้อยทหารบกที่บริเวณกรมยุทธศึกษาทหารบก ถนนราชดำเนินนอก ใน พ.ศ. ๒๔๘๙ โรงเรียนเทพมณีทหารบกนี้ได้รวมกับโรงเรียนนายร้อยทหารบก และเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๙๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานนามโรงเรียนนายร้อยทหารบกว่า “โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า” เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๐ ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการให้สำนักนายกฯ ใช้ที่ดินและอาคารสถานที่ ตลอดจนรื้อถอน ต่อเติมปรับปรุงอาคารและสถานที่บริเวณนี้เป็นทำเนียบรัฐบาล ประกอบด้วยอาคารดังนี้

อาคารตึกแดง ๑ เป็นที่ทำการสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ *(กปร.)*

อาคารตึกแดง ๒ เป็นพิพิธภัณฑ์เครื่องราชอิสริยาภรณ์ หอวิวัฒนาการคณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี *(สลค.)*

อาคารตึกแดง ๓ เป็นที่ทำการสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค *(สคบ.)*

อาคาร ๔ ที่ทำการสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี *(สลค.)* กำลังก่อสร้าง

อาคาร ๕ ที่ทำการสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ *(สมช.)* กำลังก่อสร้าง

อาคาร ๑๑ ที่ทำการสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ *(สอช.)*

อาคาร ๑๘ ที่พักตำรวจรักษาการณ์

อาคาร ๒๐ ที่ทำการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ *(สพน.)* สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ *(กปอ.)* และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี *(สลค.)*

อาคาร ๒๓ ที่ทำการ สำนักข่าวกรอง

อาคาร ๔๑ ที่ทำการ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี *(สลน.)*

อาคาร ๔๔ ที่ทำการข้าราชการ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี *(สลน.)*

Education Division, Chulachomklao Royal Military Academy

The Education Division, Chulachomklao Royal Military Academy, has an area of about 20 rai (just over 8 acres) within the boundary of the west wall of Government House with a moat running between the division and the original Government House compound.

In 1879, King Chulalongkorn, Rama V, commanded the then Ministry of Local Government and Police (Nakhonban) to buy a plot of land near the present Dusit Palace where barracks were built for the King's Own Bodyguard. In 1938, the premises were used as the Royal Military Technical Academy which later merged with the existing Royal Military College in 1946. On January 1, 1948, King Bhumibol Adulyadej, Rama IX, named the institution, **Chulachomklao Royal Military Academy,** after the royal title of King Rama V.

On March 31, 1987, the Cabinet approved in principle the use of the premises by the Prime Minister's Office as well as the conversion of these premises into part of Government House, con-sisting of the following:

Building 1 is used by the Office of the Royal Development Projects Board.

Building2 houses the Museum of the Royal Thai Decorations and the Exhibition Hall of the Thai Cabinet and Royal Gazette both under the Secretariat of the Cabinet.

Building 3 is occupied by the Office of the Consumer Protection Board.

Building 4 is under construction and will be occupied by the Secretariat of the Cabinet.

Building 5 is also under construction and will be utilized by the Office of the National Security Council.

Buildings 11 is the workplace of the National Identity Office.

Building 18 serves as the headquarters of the security police.

Building 20 is occupied by the National Energy Policy Office, the Bureau of the National Safety Council of Thailand and the Secretariat of the Cabinet .

Building 23 is the workplace of the National Intelligence Agency.

Building 41 is occupied by the Secretariat of the Prime Minister.

Building 44 is the office of the staff of the Secretariat of the Prime Minister.

บทสรุปเรื่อง "ทำเนียบรัฐบาล"

นับตั้งแต่ พลเอก พลเรือเอก เจ้าพระยารามราฆพ เจ้าของบ้านนรสิงห์ได้เสนอขายบ้าน ซึ่งขณะนั้นยังสร้างไม่เสร็จสมบูรณ์ให้แก่รัฐบาล เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ และจอมพล ป. พิบูลสงครามได้ตกลงซื้อไว้เมื่อเดือนกันยายน ปีเดียวกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นสถานที่รับรองแขกเมืองและเป็นที่ตั้งทำเนียบรัฐบาล นับได้ว่าบ้านนรสิงห์ได้กลายมาเป็นทำเนียบรัฐบาล ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๔๘๔ ถึงแม้ว่าจะเพิ่งมีการโอนกรรมสิทธิ์เป็นของรัฐบาลโดยสมบูรณ์ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ จวบจนกระทั่งปัจจุบัน ตลอดระยะเวลา ๕๖ ปีที่ผ่านมา บ้านนรสิงห์เดิม ได้มีการปรับปรุงและพัฒนามาตามลำดับ ด้วยสาเหตุและความจำเป็นต่างๆ กัน จนกระทั่งเป็นอยู่ในสภาพปัจจุบัน การปรับปรุงและการพัฒนาพอจะแบ่งตามยุคสมัยและสาเหตุความจำเป็นได้เป็น ๕ ระยะ คือ

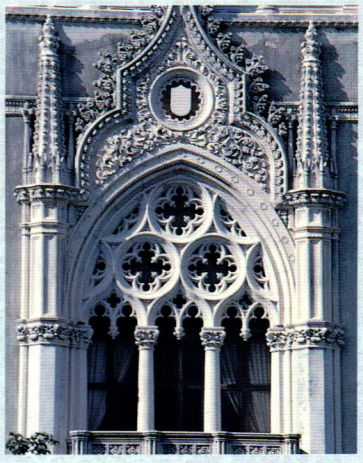

ระยะแรก ในสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี (๒๔๘๑-๒๔๘๗/๒๔๙๑-๒๕๐๐) ได้ต่อเติมเสริมสร้างสิ่งที่ยังไม่เรียบร้อยให้เสร็จสมบูรณ์ เช่น การติดตั้งประตูหน้าต่าง การเขียนภาพลวดลายเพดานฯลฯ โดยมีศาสตราจารย์ศิลป พีระศรีเป็นกำลังสำคัญ เป็นการเปลี่ยนความรู้สึกจากบ้านพักอาศัยมาเป็นสถานที่ทำการทำเนียบรัฐบาลด้วยวิธีการหลายๆ อย่างประกอบกัน เช่น เปลี่ยนชื่อจากตึกไกรสรมาเป็นตึกไทยคู่ฟ้าและการเพิ่มเติมตราทำเนียบฯ เป็นต้น ต่อมาได้มีการก่อสร้างอาคารเพิ่มเติมหลายหลัง เช่น ตึกสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ตึกสำนักงานปลัดสำนักนายก

Conclusion

In March, 1941, General Chao Phraya Ram Raghop, the original owner, proposed that the government purchase Villa Norasingh, which at the time was only partially completed. Field Marshal P. Pibulsonggram agreed to purchase the premises for use in receiving state guests and as the site of Government House in September of the same year. Even though the ownership was finally transferred to the government on 1 October, 1969, Villa Norasingh has been used as Government House since September, 1941. Over the past 56 years, Villa Norasingh has, for various reasons, been periodically renovated and upgraded to become the buildings that stand today. These renovations can be divided into five distinct phases as follows :

Phase 1 During the premiership of Field Marshal P. Pibulsonggram (1938-1944/1948-1957), work continued on the uncompleted parts of the buildings which included fitting windows and doors and painting decorative motifs on the ceiling. Professor Silpa Bhirasri had an important role to play in this work. The ambiance began to change from that of a residence to that of a Government House. For example, the name of the building was changed from Kraison to Thai Khu Fa and the government seal was added. This period also saw the construction of many new buildings such as the Secretariat of the Cabinet Building, the building for the Office of the Permanent Secretary, the Prime Minister's Office and the outer wing of the Santi Maitri building.

Phase 2 Further extensions were made during the premier- ship

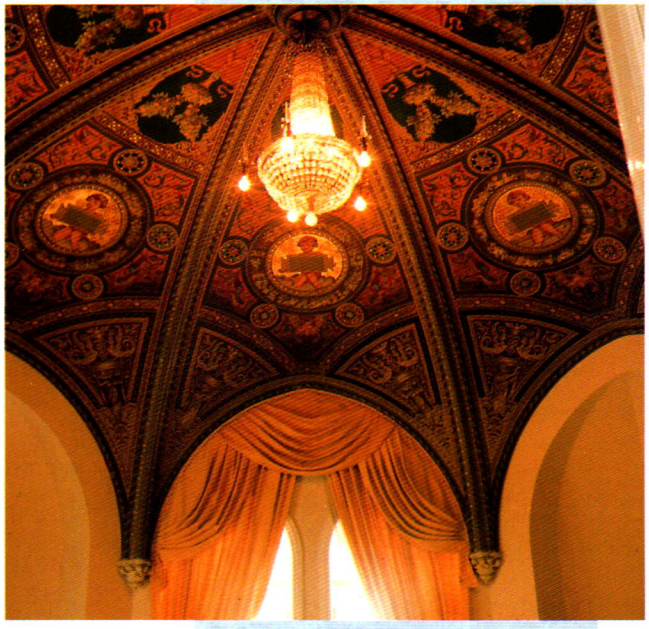

รัฐมนตรี ตึกสันติไมตรีหลังนอก ฯลฯ

ระยะที่สอง ในสมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี (๒๕๐๒-๒๕๐๖) เป็นระยะที่ทำเนียบรัฐบาลมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ความจำเป็นในเรื่องพื้นที่มีมาก ดังนั้น จึงมีการก่อสร้างอาคารต่างๆ ขึ้นอีก อาทิเช่น สร้างตึกสันติไมตรีหลังใน รื้อเรือนพลอยนพเก้า ซึ่งเป็นเรือนไม้เดิม แล้วสร้างตึกบัญชาการ *(หลังเก่า)* ขึ้นแทนที่ เป็นต้น

ระยะที่สาม ในสมัย จอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี (๒๕๐๑/๒๕๐๖-๒๕๑๖) เป็นระยะที่มีสถานที่ทำงานเพียงพอแก่จำนวนข้าราชการและขอบเขตของงาน ดังนั้น แม้จะมีการสร้างอาคารเพิ่มเติม คือ ตึกบัญชาการ *(หลังใหม่)* แทนกลุ่มตึก ๒๔ มิถุนาเดิม ก็เป็นเพียงการสร้างขึ้นเพื่อให้มีประโยชน์ใช้สอยเต็มที่ และเหมาะสมแก่สถานภาพของทำเนียบรัฐบาลในขณะนั้น กล่าวได้ว่าเป็นระยะของการปรับปรุงตกแต่งให้อาคาร สถานที่ต่างๆ มีความเพียบพร้อมและทันสมัยตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวัตถุประสงค์ของการใช้งาน เช่น การปรับปรุงห้องประชุมทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ระดับชาติ ตลอดจนห้องรับรองแขกเมือง เป็นต้น

ระยะที่สี่ ในสมัยพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี (๒๕๒๓-๒๕๓๑) ทำเนียบรัฐบาลเริ่มประสบปัญหาความแออัดของสถานที่ที่จะใช้เป็นที่ทำงานเพราะทำเนียบรัฐบาลได้ขยายตัวมากขึ้น กองทัพบกจึงได้มอบพื้นที่ส่วนการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ

ซึ่งมีที่ตั้งชิดติดกันกับรั้วกำแพงด้านทิศตะวันตกของทำเนียบรัฐบาลให้แก่รัฐบาล โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ระยะนี้จึงเป็นระยะของการดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงให้ ร.ร.นายร้อย จปร. เดิม และทำเนียบรัฐบาลรวมเป็นพื้นที่ผืนเดียวกัน

ระยะที่ห้า ในสมัยนายบรรหาร ศิลปอาชาเป็นนายกรัฐมนตรี (๒๕๓๘-๒๕๓๙) หน่วยงานต่างๆ ในบริเวณทำเนียบรัฐบาลมีข้าราชการเพิ่มมากขึ้น สถานที่ทำงานไม่เพียงพอ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงได้ตั้งงบประมาณก่อสร้างอาคารที่ทำการ ขึ้นใหม่อีก ๑ หลัง ในบริเวณพื้นที่ ร.ร.นายร้อย จปร. เดิม

of Field Marshal Srisdi Dhanarajata (1959-1963). To meet the demand for extra space, more buildings were constructed. Among them were the inner wing of the Santi Maitri building. The original wooden Phloi Noppha-khao building was demolished and the former Command Building constructed in its place.

Phase 3 Even though there was sufficient office space to accommodate the number of government officials and the volume of work during the premiership of Field Marshal Thanom Kittikachorn (1958/1963- 1973), additional buildings were constructed. These include the new Command Building which was constructed as a replacement for the June 24 group of buildings. Construction of this building, however, was to ensure maximum utilization of its facilities and to conform with the status of Government House at the time. This period saw many improvements and decorations to the existing buildings in order to update them and prepare them for modern technological era and work objectives. The small and large meeting rooms were upgraded for use at national level, along with the lounge for state visitors.

Phase 4 This covers the premiership of General Prem Tinsulanonda (1980-1988). At that time, Government House was facing the problem of overcrowding and insufficient office space as result of the growth that was taking place in Government House. The Royal Thai Army assisted by presenting to the government, with approval from the Cabinet, the Education Division, Chulachomklao Royal Military Academy, which occupied an area adjacent to the west wall of Government House. This phase saw the renovation of the former premises of Chulachomklao Royal Military Academy and their integration into those of the existing Government House.

Phase 5 During the premiership of the Mr. Banharn Silpa-Archa (1995-1996), the increasing numbers of government officials found themselves inadequately provided with office space. The Secretariat of the Cabinet managed to secure budgetary funds for construction of new office buildings to be sited in the compound of the former Chulachomklao Royal Military Academy.

"ทำเนียบรัฐบาล"
จัดทำโดย คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ
จัดทำหนังสือ "ทำเนียบรัฐบาล"
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

จัดพิมพ์ครั้งที่ ๑
พุทธศักราช ๒๕๓๐
จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม
ISBN 974-7770-15-6

จัดพิมพ์ครั้งที่ ๒
พุทธศักราช ๒๕๓๑
จำนวน ๑,๑๐๐ เล่ม
ISBN 974-7770-15-6

ออกแบบปกและจัดรูปเล่ม
ชมภูกา หงษ์สุวรรณ
ถ่ายภาพ
ชมภูกา หงษ์สุวรรณ
จีรบุณย์ ทัศนบรรจง
ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์ ศูนย์ปฏิบัติการแห่งชาติ
ผู้ช่วยฝ่ายภาพ
อัตถจินดา หงษ์พงษ์
พิมพ์ที่ บริษัท ด่านสุทธาการพิมพ์ จำกัด
แยกสีที่ 71 ฟิล์ม อินเตอร์สแกน จำกัด

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำหนังสือ "ทำเนียบรัฐบาล" (ครั้งที่ ๑)
The Ad Hoc Sub-committee for the Publication of "Government House"

ประธานอนุกรรมการ	**Chairman**
ม.ล.นวลผ่อง เสนาณรงค์	Mom Luang Nualpong Senanarong
รองประธานอนุกรรมการ	**Vice-Chairman**
รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร	
Deputy Secretariat-General to the Prime Minister for Administrative Affairs	
(นางสาวยูน บุญญะศิริ	Miss Yoon Boonyasiri)
อนุกรรมการ	**Members**
นายประพัฒน์ ตรีณรงค์	Mr. Prapat Treenarong
ร้อยโทสุวิทย์ ยอดมณี	Mr. Suvit Yodmani
พันเอกจิระ ศิลปกนก	Mr. Jira Silpakanok
ผู้อำนวยการสำนักงานรักษาความปลอดภัย	
Director to the Security Bureau	
(ว่าที่ ร.ต.นิคม หิรัญบุศย์	Mr. Nikom Hirunyaboosh)
ผู้อำนวยการสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ	
Director to the National Identity Office	
(นางศิริวัลย์ เหมะจันทร	Mrs. Siriwan Hemachandra)
ผู้อำนวยการกองสถานที่และยานพาหนะ สลน.	
Director to the Household and Vechicles Division	
(นายศุภชัย จันทร์เจริญสุข	Mr. Suphachai Chandraroensook)
นางสาวอนงค์ ณ บางช้าง	Miss Anong Na Bangchang
นายปิยะชาติ แสงอรุณ	Mr. Piyachat Saengarun
นางสาวชมภูกา หงษ์สุวรรณ	Miss Chompukar Hongsuwan
อนุกรรมการและเลขานุการ	**Member and Secretary**
นางสาวสุมาลี จุดศรี	Miss Sumalee Judsri
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	**Member and Assistance-Secretary**
นางเบญจมาศ ชีพเป็นสุข	Mrs. Benjamas Cheeppensuk

๑๘๔

ทำเนียบรัฐบาล
Government House

จัดทำโดย คณะอนุกรรมการจัดทำเอกสารภาษาอังกฤษ
ในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

จัดพิมพ์ครั้งที่ ๑
พุทธศักราช ๒๕๓๙
จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม
ISBN 974-7773-56-2

ออกแบบปกและจัดรูปเล่ม
นายปรีชา ฉัตระเนตร
นางสาวอนุตรา หงษ์สุวรรณ

ภาพ
สถานเอกอัครราชทูตอิตาลี
ห้องสมุดเนลสันเฮย์
นางสาวอนุตรา หงษ์สุวรรณ
นางสาวจีรบุณย์ ทัศนบรรจง
นายกิตติ จันทร์ส่อง
นายสมบัติ สุธรรมรักษ์
ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์ สำนักโฆษก
สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

พิมพ์ที่ บริษัท ด่านสุทธาการพิมพ์ จำกัด
แยกสีที่ 71 ฟิล์ม อินเตอร์สแกน จำกัด

คณะอนุกรรมการจัดทำเอกสารภาษาอังกฤษ
Sub-committee for English Language Pubtication

อนุกรรมการที่ปรึกษา	**Advisers**
นายสุชีพ ปุญญานุภาพ	Mr. Sujib Punyanuphab
คุณหญิงเต็มสิริ บุณยสิงห์	Khunying Temsiri Bunyasingh
ประธานอนุกรรมการ	**Chairman**
นายวิลาศ สิงหวิสัย	Mr. Wilars Singhawisai
รองประธานอนุกรรมการ	**Vice-Chairman**
ร้อยโทสุวิทย์ ยอดมณี	Dr. Suvit Yodmani
อนุกรรมการ	**Members**
คุณหญิงรัตนาภรณ์ ฉัตรพงษ์	Khunying Rattanaporn Chatrapong
นายสราวุธ คงสิริ	Mr. Sarawudh Kongsiri
นางสาวสุพัฒน์ โสตถิทัต	Miss Suphat Sotthitat
นางดวงทิพย์ สุรินทาธิป	Mrs. Duangtip Surintatip
นางสาวเพ็ญศรี เสมเสริมสุข	Miss Pensri Semsermsuk
นางอัจฉพรรณ บุญเจริญ	Mrs. Achaphan Buncharoen
นางสาวอามีนา ฮารีเมา	Miss Amena Harimao
นางเสาวรส ทองปาน	Mrs. Saowaros Thongpan
นางชูจิตต์ ฮอว์กี้	Mrs. Choochit Hawkey
นายภราดา เณรบำรุง	Mr. Parada Nenbamroong
นายริชาร์ด วิลเลียม โจนส์	Mr. Richard Williams Jones
อนุกรรมการและเลขานุการ	**Member and Secretary**
นางลินดา อิศรางกูร ณ อยุธยา	Mrs. Linda Isarangkura na Ayudhya
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	**Member and Assistance - Secretary**
นางสาวอนันยา เจียมศรีพงษ์	Miss Ananya Jiamsripong
ผู้จัดทำคำบรรยายภาษาอังกฤษ	**English Version**
นางดวงทิพย์ สุรินทาธิป	Mrs. Duangtip Surintatip

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ
สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ. คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ.
ทำเนียบรัฐบาล Government House. --พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ :
สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ, 2539.
184 หน้า
1. ทำเนียบรัฐบาล I. ชื่อเรื่อง.
725.12
ISBN : 974-7773-56-2

หนังสือเผยแพร่ ห้ามจำหน่าย

